

**Notulen van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht
gehouden op 12 februari 2018**

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 12 februari 2018

MILIEU, MOBILITEIT EN ECONOMIE

Auditrapport Uithoflijn.
Daartoe besloten

Motie M11, ingediend door de fractie van de PVV, inzake heropen onderhandelingen met gemeente Utrecht.
De motie is aanvaard.
Daartoe besloten

Motie M12, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake auditrapport Uithoflijn.
De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M13, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake herbeoordelen Adviesraad Tram.
De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M14, ingediend door de fractie van de SGP, inzake orde op zaken Mobiliteit.
De motie is aanvaard.
Daartoe besloten

Motie van geen vertrouwen M17, ingediend door de fracties van de ChristenUnie, SGP, PVV, PvdD, PvdA, SP.
De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 7 februari 2018, dienst/sector Mobiliteit, nummer PS2018MME06, inzake nieuwe planning en extra budget voor Uithoflijn.
Daartoe besloten
PS2018MME06

Motie M15, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake versterkte controle op de Uithoflijn.
De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M16, ingediend door de fractie van de SGP, inzake risico's voor veroorzakende partij.
De motie is aanvaard.
Daartoe besloten

Amendement A7, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake investeringen Uithoflijn.
Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Amendement A8, ingediend door de fractie van de SP, inzake investeringen Uithoflijn.
Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

STATEN (provinciale)

Vaststelling agenda.

Ingekomen stukken.

Stemming Motie M9 vreemd aan de orde van de dag Dolderseweg, ingediend door de SGP, PVV, ChristenUnie, SP, PvdA, 50PLUS en PvdD.
De motie is aanvaard.
Daartoe besloten

Vragenhalfuurtje.

Stemverklaringen.

Stemming.

Presentielijst vergadering 12 februari 2018

Voorzitter:	W.I.I. van Beek, commissaris van de Koning
Griffier:	mevr. mr. C.A. Peters
VVD	B.M.H. de Brey, Doorn mevr. drs. N. Eijsbroek, Utrecht mevr. ir. A.A. Ens, Amersfoort drs. J. Germs, Renswoude W.J. Joustra, Langbroek drs. A.H.L. Kocken, Utrecht R. van Reenen, IJsselstein mevr. ir. J.C.V. Vaessen, Utrecht mevr. dr. A.J. Vlam, Nieuwegein
D66	drs. J.G. Boerkamp, Utrecht mevr. H. Chidi, Amersfoort mevr. drs. A.J. Dekker, Odijk mevr. drs. A.W.T. Dercksen, Baarn M.J. de Droog Msc RA, Utrecht mr. dr. M.C.J. Groothuizen, Zeist ir. N.J.P. Hoefnagels, Bunnik P.D. Overkleef, Utrecht mevr. A.M. Schneiders, Utrecht
CDA	ing. D.G. Boswijk, Wilnis J.M.W. Jansen, Baarn mevr. T. Koelewijn-Koelewijn, Bunschoten drs. A. Mourik-Geluk, Utrecht ing. T. van Oosterom, Woerden
PvdA	mevr. drs. J.P. d'Hondt, Utrecht mevr. N.A. Krijgsman, Utrecht drs. C. de Kruijf, Leusden ir. R.G.H. van Muilekom, Amersfoort H.O. Suna, Soest
PVV	mevr. E.J. Broere-Kaal, Soest R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin ir. H. IJssennagger, Bilthoven drs. W.J. Ubaghs, Maarssen
SP	M.H.O. Boer, Bilthoven mevr. M.G. Noordenbos, Maarssen mevr. A.M. Poppe, IJsselstein H. Toutouh, Nieuwegein
GroenLinks	drs. F.H.W. Bekkers, Bilthoven mevr. A.C. Boelhouver, Wijk bij Duurstede ir. H.P. van Essen, Utrecht mevr. drs. E. Kotkamp, Nieuwegein
ChristenUnie	mevr. N. de Haan, Amersfoort drs. C.J. van Kranenburg, Driebergen-Rijsenburg A.J. Schaddelee, Houten
PvdD	mevr. F.M. Arissen LLB, Utrecht mevr. H.J. Keller, Driebergen-Rijsenburg
SGP	G. van Leeuwen, Houten P.A. van Leeuwen, Rhenen
50Plus	mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland
Afwezig:	C. Westerlaken, Lopik (CDA)

Leden van Gedeputeerde Staten:

drs. ing. P. van den Berg, Amersfoort
mevr. drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers, Zeist
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort

Opening.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Ik heet u allen van harte welkom. Afwezig is de heer Westerlaken. De heer De Droog komt iets later, evenals de heer Germs.

Vaststellen agenda.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Mijn voorstel is de aangekondigde vragen aan het eind van de agenda te doen.

De VOORZITTER: Aan het eind wil zeggen tussen de agendapunten 7 en 8.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben een aantal onderwerpen op de agenda staan vanavond: de Uithoflijn, de Dolderseweg. Sinds wij hier echter de laatste keer bij elkaar zijn gekomen, is er nogal wat gebeurd. Ik zie daar een stoel leeg; er is een gedeputeerde opgestapt. Het roept bij ons enige verwarring op over wat dat nu eigenlijk betekent dat er een gedeputeerde opstapt, wat het betekent voor de coalitiepartijen, wat het betekent voor het college. Wij kunnen net doen alsof er niets aan de hand is en gewoon beginnen met de inhoudelijke bespreking, maar wij vinden het erg jammer dat de ex-gedeputeerde Verbeek er niet is. Het lijkt ons wel goed daar even aandacht aan te geven. Hoe zitten wij hier nu aan tafel met elkaar?

De VOORZITTER: Ik begrijp die vraag. Ik wil er eigenlijk niet een apart agendapunt van maken. Ik denk dat de agendapunten, namelijk het auditrapport en de aanvullende kredietaanvraag, genoeg ruimte bieden om dat onderwerp daarbij aan de orde te stellen.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Daar ben ik het niet helemaal mee eens. Ik kreeg vorige week haast de indruk dat als wij in de Staten over dit auditrapport zouden spreken en, bij wijze van spreken, de Staten zouden iets indienen, zoals een bepaalde motie waarop mevrouw Verbeek had gezegd 'dan stap ik op', dat dan de VVD had gezegd: als dat aan de hand is, dan betekent dat ook voor ons wat voor de coalitie. Zo was de sfeer vorige week. Ik ben wel even benieuwd hoe dat nu is. Is dat nu in een keer veranderd of is er niets aan de hand?

De VOORZITTER: Ik kijk even naar de anderen. Zullen wij het toevoegen aan de agenda of komt er een apart moment, waarop de vier fractievoorzitters van de coalitie daar iets over zeggen?

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Zoals de vraag door de heer Van Muilekom gesteld wordt, lijkt die uitstekend te passen bij agendapunt 6.

De VOORZITTER: Dat zeg ik ook. Zijn de anderen dat allemaal met mij van mening? Dan doen wij dat bij agendapunt 6.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik nog reageren op de suggestie die de heer Bekkers net gedaan heeft over het vragenhalfuurtje? Ik heb daar op zich niet zoveel problemen mee, te meer omdat wij dan ook de moties hebben gepasseerd. Wie weet biedt dat een oplossing.

De VOORZITTER: Dan verschuif ik agendapunt 4 naar agendapunt 7a.

Zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda aldus gewijzigd vast.

Ingekomen stukken.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde wijzen van afdoening.

Stemming Motie M9 vreemd aan de orde van de dag Dolderseweg, ingediend door de SGP, PVV, ChristenUnie, SP, PvdA, 50PLUS en PvdD

De VOORZITTER: De vorige keer hebben wij hoofdelijk gestemd over deze motie. Dat gaan wij nu weer doen, want de uitslag was toen 23 voor en 23 tegen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij zien dat zowel de motie vreemd aan de orde van de dag die GroenLinks wil indienen, als deze motie geagendeerd staat. Ik denk dat er een grote correlatie is tussen deze twee moties. Ik denk dat het verstandig is dat wij eerst van gedachten wisselen over de motie van GroenLinks, alvorens wij gaan stemmen over de motie van vorige week. Anders zou ik graag een beroep willen doen op de Provinciewet, artikel 32.4, waarin staat dat de beraadslagingen kunnen worden geopend over een motie waarbij de stemmen zijn gestaakt.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! In beginsel wil ik u verzoeken onze aangekondigde motie van de agenda te halen. Als de heer Dercksen zijn beroep op de Provinciewet, artikel 34, gestand wil doen met het heropenen van het debat over de motie M9, zou het kunnen dat ik mij genoodzaakt voel dat verzoek terug te trekken. Een beetje ingewikkeld, maar als wij het hierbij kunnen laten, dienen wij onze motie niet in.

De VOORZITTER: Ik denk dat het verstandig is dat wij eerst stemmen over motie M9 en dan 'het net ophalen' en kijken wat voor consequentie dat eventueel heeft voor 5a.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dan wil ik even schorsen. Nogmaals, de wet biedt ons de mogelijkheid – ik wil niet de hele avond vullen – hierover alsnog te spreken. Wij hebben een nogal brisante mail gekregen van iemand, die zeker van invloed kan zijn op het stemgedrag bij de moties. Ik zou dus willen voorstellen het debat te heropenen en daar iets over te zeggen. Anders zou ik graag met mijn fractie, en misschien met ander fracties, even overleg willen hebben.

De VOORZITTER: Kan dat in vijf minuten? Dan schors ik voor vijf minuten. De vergadering is geschorst.

Schorsing van 19.13 uur tot 19.18 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Ik ga over naar agendapunt 5, de stemming. Wij starten bij nummer 8, mevrouw Broere.

De VOORZITTER: De uitslag van de stemming is als volgt. Er zijn 46 leden aanwezig en 3 leden afwezig. Van de 46 leden hebben er 44 voorgestemd en 2 tegen, zodat de motie is aangenomen.

Voor de motie hebben gestemd: mevrouw Broere, mevrouw Chidi, mevrouw Dekker, mevrouw Dercksen, de heer Dercksen, mevrouw Eijsbroek, mevrouw Ens, de heren Van Essen en Groothuizen, mevrouw De Haan, de heer Hoefnagels, mevrouw Hoek, mevrouw De d'Hondt, de heren IJssennagger, Jansen en Joustra, mevrouw Keller, de heren Kocken en Van Kranenburg, mevrouw Krijgsman, de heren De Kruijf, G. van Leeuwen, P. van Leeuwen, Mourik-Geluk en Van Muilekom, mevrouw Noordbos, de heren Van Oosterom en Overkleeft, mevrouw Poppe, de heren Van Reenen en Schaddelee, mevrouw Scheiders, de heren Suna, Toutouh en Ubaghs, mevrouw Vaessen mevrouw Vlam, mevrouw Arissen, de heer Bekkers, mevrouw Boelhouwer, de heren Boer, Boerkamp, Boswijk en De Brey. Tegen de motie hebben gestemd: mevrouw Koelewijn en mevrouw Kotkamp,

De VOORZITTER: Ik zal vragen zo snel mogelijk het proces in gang te zetten om tot uitvoering te komen. Ik zal de ondervoorzitter en de griffier vragen daartoe de initiatieven te nemen en u zo snel mogelijk te benaderen. Afgesproken.

Dan hebben wij geen reden meer om agendapunt 5a aan de orde te stellen.

Auditrapport Uithoflijn.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben blij dat wij dit debat verplaatst hebben van de krant naar deze zaal. Ik ben daar vooral blij mee, omdat ik wel door de krant geïnterviewd ben, maar dat geen enkel woord van mij is overgenomen. Tot zover mijn grootheidswaan. Nu de feiten. Wat zijn de feiten die uit dit rapport voortkomen? Als wij de krant mochten geloven, dan is er een verbinding tussen dit rapport en de overschrijding van € 84.000.000 voor het project Uithoflijn. Zoals wij vanmiddag in de commissie MME hebben begrepen, is die er niet. Dit rapport is gemaakt als thermometer. Als je een groot project leidt en je hebt het nodig om te weten 'gaat dit goed?', dan steek je de thermometer erin. Dat kun je door middel van zo'n rapport doen. De schrijvers van het rapport noemden het dan ook een 'readiness test'. Zij zeiden in de bijeenkomst van vorige week maandagochtend dat zij wat er in de pers staat niet kunnen herkennen in wat zij geschreven hebben in het rapport. Vandaar dat de feiten hier boven tafel moeten komen en niet ergens anders.

Feit blijft dat een project als dit behoorlijk complex is. Dat onderschrijft iedereen. Feit blijft dat toen wij begonnen aan dit traject, er een scheiding was tussen de ontvangstorganisatie en de projectorganisatie. Om dit voor de kijkers thuis duidelijker te maken, het volgende. Wij hebben een club die de tram maakt, dus spoor, bovenleiding, treintje erop. Wij hebben een club die de tram moet gaan rijden. Die club die hem moet gaan rijden, zit hier. Van de club die hem levert, zit een gedeelte hier en een gedeelte in het gemeentehuis van Utrecht. Zodra projectonderdelen op elkaar zullen moeten aansluiten, komen er feiten boven tafel. Een feit bijvoorbeeld is dat de spoorstaven, die op een bepaald stuk traject liggen, niet voldeden aan de specificaties van de ontvangstorganisatie. Deze ontvangstorganisatie heeft een heel belangrijke taak. PU OV Assetmanagement moet ervoor zorgen dat datgene wat opgeleverd wordt, klopt en exploitatiebaar is door de provincie. Het is dus van belang dat deze organisatie strikte regels hanteert. Wij gaan geen mensen in een tram stoppen als wij niet weten dat hij op tijd remt. Dat lijkt mij evident.

Wanneer die projecten dus bij elkaar komen, er wordt testgereden en daarna proefgereden, dan zullen er dingen blijken, zoals 'die spoorstaven deugen niet'. De ontvangstorganisatie, de assetorganisatie, is zelfs zo strikt daarop dat zij één millimeter in een spoorstaaf weet te vinden in een spoorstaaf. Als dan een aannemer zegt 'zal ik er een stukje afslippen', dan is zij zo kien om te zeggen: nu, de metallurgische effecten zorgen ervoor dat de duurzaamheid van deze spoorstaven niet meer voldoet aan onze specificaties. Er is dus vanuit de provincie een behoorlijk strakke regie op wat er opgeleverd wordt.

Dit auditrapport is eigenlijk een 'readiness test'. Ook dat hebben de schrijvers ervan aangegeven. Die 'readiness test' is specifiek voor het doel om te zorgen dat het pakket van eisen, dat hier in huis wordt neergelegd, en het pakket van eisen waarvan de leverende organisatie denkt dat het voldoet, af te stemmen. Dat zal de komende maanden sowieso met wrijving gebeuren, omdat wij in dit rapport ook lezen dat er eigenlijk voortdurend ruzie is. Ruzie is eigenlijk niet het woord dat ik wil gebruiken. Laat ik even een politieke term gebruiken: "onbegrip, wrijving en spanning tussen de projectorganisatie en PU OV".

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik dacht even ... . U was toch ook bij de commissie MME vanmiddag?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ja.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben het toen ook even gehad over de relatie tussen de audit die uitgevoerd is, die wat zegt over de relaties tussen de partijen, over de interne organisatie en wat er aan de hand is. U trok toen, zoals u het zelf net zegt, de conclusie dat er geen verband was met de tekorten die wij nu constateren: die € 84.000.000. Ik heb zelfs de nieuwe gedeputeerde Mobiliteit, de heer Van den Berg, al horen zeggen dat die er wel degelijk is.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat heeft u niet gehoord. Mijn vraag was zeer specifiek: is er een verband tussen het rapport en de €84.000.000? Daarop was het antwoord nee. Dat komt namelijk doordat de problemen die genoemd worden in het rapport, niet optellen naar de € 84.000.000 die wij in de pers tegenkomen. Er is natuurlijk een gedeelte waarvan wij kunnen zeggen

dat dit gered had moeten worden. Om even aan te haken op uw bijdrage: ja, NTR (nieuwe tramremise) kost geld. Dat wisten wij echter al half december. Daar was u dan niet bij, maar wel iemand van uw fractie. Dat is in dat rapport aangegeven en daarop zijn er maatregelen genomen en daardoor heeft de gemeenteraad en in het bijzonder wethouder Van Hooijdonk de afgelopen week kunnen melden dat de tramremise geen hindernis meer is voor het in gebruik nemen. Zie de raadsbrief 1831.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het punt is, zoals ook in het auditrapport staat, dat het zelfs te verwachten is door de discussies die nu gaande zijn, dingen die nog gerepareerd moeten worden, de correcties die nog moeten worden toegepast, dat zelfs die tekorten die wij nu constateren en het getal dat u nu noemt, nog verder kunnen oplopen. Daarmee wordt wel duidelijk een link gelegd tussen de constateringen in het auditrapport.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Heeft u het nu over € 84.000.000 of over € 10.000.000?

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb het over de € 84.000.000 in totaliteit.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Waar heeft u dan een verband gevonden tussen het rapport en € 84.000.000? € 84.000.000 gaat uitdrukkelijk over een heel groot deel dat niet aan de provincie toe te wijzen is.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Nu zegt u het zelf: het grootste deel komt door een bepaald type vertragingen. Een belangrijk deel komt ook doordat de dingen niet op orde zijn en dat er niet voldoende is ingegrepen.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Welke deel bedoelt u precies? Over welk bedrag heeft u het? Niet over € 84.000.000.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Een belangrijk deel ervan. U zei dat er totaal geen verband was. Dat wilde ik zeggen: u zag geen verband dat het auditrapport een aantal constateringen doet en dat het niet geleid zou hebben tot enige tekorten of dat het geld en vertragingen gekost zou hebben.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wat een spraakverwarring. Ik heb gezegd dat het rapport niet de € 84.000.000 adresseert. Dat is een detailverschil, maar het is een heel belangrijk verschil. Als wij de pers mogen geloven, dan was dit rapport de aanleiding dat er € 84.000.000 tekort is op de Uithoflijn. Dat is pertinent niet waar.

De VOORZITTER: Wilt u uw betoog vervolgen?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik was gebleven bij de spoorstaven en de ontvangstorganisatie die strikt is. Wij hadden het ook over een andere waarneming. Een belangrijke waarneming in het rapport is dat er geen planning is op het stationsgebied en dat er een inspanningsverplichting is voor de gemeente. Dat betekent dat als het stationsgebied geen planning oplevert, er moeilijk te regisseren valt. Ook dat vinden wij onder 4A, uit mijn hoofd. Waar het op neerkomt – en de heer Van Muilekom hielp mij een beetje in de richting waar ik naartoe wil – is namelijk dat het rapport verwijst naar de complexiteit en een samenhang van de Uithoflijn met andere projecten. Nu wij in de fase van oplevering komen, zijn er doorlopende scopediscussies en onduidelijkheid. Die scopediscussies en onduidelijkheid zijn geboren in het integraal pakket van eisen. De vraag is nu, als de projectorganisatie en de ontvangstorganisatie zoveel moeite hebben met het afstemmen van wat het geleverde is en of dat klopt met wat er beloofd is, dat wij ons moeten afvragen of de samenwerking op deze manier wel vruchtbaar kan zijn. Het rapport spreekt van onbegrip, wrijving en spanning tussen POUHL en PU OV.

Onder 4A wordt gesteld dat de opvolging van de aanbevelingen uit de audit in 2015 voor systeemintegratie niet is afgestemd met de provincie Utrecht. Met andere woorden: het te leveren goed is in de beleving van de leverancier anders dan van de opdrachtgever dan wel de vrager. Hoe moeten wij hiermee verder? Moeten wij dit rapport meenemen? Natuurlijk. Moeten wij in onze organisatie maatregelen nemen die ervoor zorgen dat deze samenwerking gestructureerder loopt? Dan is natuurlijk de vraag: hoe? Voor wat betreft nu, is mijn belangrijkste vraag dus ook aan het college: hoe gaat u zorgen dat PU OV een degelijk werkend tramsysteem in ontvangst kan nemen?

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! De heer Joustra is vanochtend of vanmiddag op het provinciehuis aangekomen. Hij heeft zijn studeerkamer verlaten. Iemand zal hem onderweg misschien verteld hebben dat er een gedeputeerde is afgetreden van VVD-huize. Mijn vraag is, mede tegen de achtergrond van het betoog dat hij zojuist hield: waarom is deze VVD-gedeputeerde afgetreden?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een keuze van de VVD-gedeputeerde geweest. Een persoonlijke keuze. Daar heb ik respect voor. Ik kan die keuze niet verklaren voor u. Dat zal die gedeputeerde zelf moeten doen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het was heel charmant geweest als wij dat de gedeputeerde zelf hadden kunnen vragen, maar zij is geen gedeputeerde meer. Zij heeft een ontslagbrief ingediend die toch wel iets meer aanwijzingen geeft dan alleen maar dat het een persoonlijke reden is. Zij verwijst ook naar dit auditrapport. U houdt nu een verhaal, waarbij u eigenlijk allerlei thermische mist oproept. Dus helpt u mij eens. Waarom is deze VVD-gedeputeerde afgetreden? Was het haar idee? Wat het uw idee? Wat het idee van andere partijen in deze zaal? Kwam ze op een vrijdagochtend haar bed uit en dacht zij: "Kom, laat ik eens aftreden vandaag." Dat lijkt mij niet. Zij was uitermate gedreven, zoals wij haar hier vorige week zagen. En nu is zij geen gedeputeerde meer. Vertelt u ons eens: waarom is zij afgetreden?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst spijt het mij dat u mij minder charmant vindt dan mevrouw Verbeek-Nijhof. Aan de andere kant is het ook weer een soort van geruststelling.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Graag gedaan.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan hierover niet met u speculeren. U heeft de brief ontvangen. Ik heb die brief ook gelezen. Dat is waar wij het mee zullen moeten doen. Ik kan wel allerlei dingen gaan verzinnen, maar wat hebben wij daaraan?

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag aan deze VVD-collega is: wiens probleem is het dat zij is afgetreden? Is dat een probleem voor de VVD? Is dat een probleem voor de coalitie? Is dat een probleem dat ook zijn wortels heeft in haar samenwerking met de ambtelijke organisatie? Dat is een concrete vraag. Een concreet antwoord graag.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat weet ik niet.

De VOORZITTER: Is daarmee uw betoog afgerond?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik was inderdaad klaar. Ik heb nog elf seconden, maar ik wil uw tijd niet ....

De VOORZITTER: De heer Van Muilekom heeft nog een vraag aan u.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb in navolging van de heer Schaddelee nog een vraag. U kunt zich helemaal niets voorstellen waarom uw gedeputeerde is afgetreden? U heeft haar niet tegengehouden om af te treden, omdat u zegt: er is eigenlijk niets aan de hand, het komt allemaal door anderen?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! U vraag mij dat als persoon. Waarom vraagt u mij dat hier? U had mij dit weekend kunnen bellen als u werkelijk persoonlijk geïnteresseerd bent. Mijn antwoord is precies wat ik de heer Schaddelee heb gezegd. Wij hebben een brief gehad en daarin staat waarom zij is afgetreden. Of dat te maken heeft met u of met mij of met de heer Bekkers of met Femke Merel, dat doet er nu niet toe. Het is ook niet meer relevant.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! U bent een van de grootste partijen in deze coalitie. U doet een beetje alsof het allemaal iets toevalligs is dat zij toevallig is afgetreden. Ik heb u afgelopen maandag horen praten in een informatiesessie, waar u uw collega's bijna aanviel, dat er echt helemaal niets aan de hand is. Wat is er dan gebeurd dat de gedeputeerde haar conclusies heeft getrokken, dat zij er geen vertrouwen meer in heeft om nog normaal te kunnen functioneren en dat zij daarom is teruggetreden? U weet er als vertegenwoordiger van de VVD-fractie echt helemaal niets van? Dat is allemaal langs u heengegaan?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben mij ervan bewust dat de gedeputeerde is opgestapt, zeg ik tegen de heer Van Muilekom.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wat vindt u daar dan van?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind het heel vervelend.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Zo gaat dat bij jullie. Oké.

De VOORZITTER: Ik meen dat ik u op dit onderwerp al een keer gezien heb, mijnheer Schaddelee.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het spijt mij bijzonder, maar ik vind het uitermate pijnlijk en gênant dat er op deze manier over het vertrek van een gedeputeerde wordt gesproken. Ik wil dat nu toch aan de orde stellen. Ik vind dat u het niet kunt maken naar mevrouw Verbeek, die drie jaar lang haar best heeft gedaan, dat u nu net doet alsof haar vertrek totaal niets te maken heeft met dit auditrapport of met de grote politieke druk die hier intern door andere partijen op haar is uitgeoefend. Ik vind dat schokkend en mevrouw Verbeek-onwaardig.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wat eigenaardig. Ik heb juist in de krant gelezen dat mijnheer Schaddelee hogelijk geschokt was door het auditrapport nog voordat hij antwoord had gehad op de vraag waarom sommige adviezen niet opgevolgd werden. Nu speelt u de vermoorde onschuld. Mijn excuses, maar dat geeft helemaal geen pas. Laten wij de zaken niet omdraaien en mij aanspreken op het vertrek van een gedeputeerde, wat verdrietig genoeg is, persoonlijk voor mij, persoonlijk voor mevrouw Verbeek. Zij heeft daar aanleiding in gezien en zij heeft die keuze gemaakt. Zij heeft daar een brief voor geschreven. Als u mij gaat ondervragen of ik haar motieven anders zou interpreteren of wat dan ook of dat ik een aanleiding zag, dan is dat niet netjes van u. Dat is zeker niet netjes als u in de krant als een oordeel velt over een auditrapport dat u nog niet gelezen heeft.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Even voor het verslag. Ik weet wel waar ik het woord over voer in de krant. Ik heb dat rapport wel gelezen.

De VOORZITTER: Ik denk dat wij daarmee uw termijn hebben afgesloten?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb nog elf seconden, zie ik.

De VOORZITTER: Ik kom bij de volgende spreker. Dat is de heer Hoefnagels.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! "In de audit zijn harde noten gekraakt over de provinciale organisatie en de aansturing van het project Uithoflijn. De uitkomst van het rapport geeft mij aanleiding om als bestuurder mijn verantwoordelijkheid te nemen." Dat waren de woorden in de

brief van mevrouw Verbeek aan u, waarin zij haar aftreden aankondigt. Een moeilijk besluit, dat om moed vraagt. Die moed heeft zij en dat is in haar te prijzen. Een mooie brief, waarin zij aangeeft dat zij met veel plezier een fantastische functie heeft mogen vervullen. Vanaf deze plaats wil ik haar namens mijn fractie danken voor deze drie jaar van grote inzet voor onze provincie. Zij heeft gedurende deze jaren een zware portefeuille gehad en namens onze provincie op vele terreinen de provinciale belangen vertegenwoordigd. Al gingen wij als D66 regelmatig het debat met haar aan over onderwerpen, waarbij wij de ingezette lijn af en toe wilden bijsturen: zij was en bleef onze gedeputeerde die ons gezamenlijke coalitieakkoord uitvoerde en daarvoor alle dank verdient.

Haar optreden haalt de politieke angel wellicht gedeeltelijk uit dit debat. De conclusies die wij trekken vanuit de audit vragen echter wel degelijk om een debat met Gedeputeerde Staten. Wij willen immers dat de Staten niet alleen, hopelijk later vanavond, instemmen met een krediet om door te kunnen met de Uithoflijn, maar ook dat haar opvolger ervan uit kan gaan dat de Staten zich ervan bewust zijn voor welke complexe opdracht hij of zij straks verantwoordelijk is.

Dat brengt mij bijna bij de nog bij D66 levende vragen over het auditrapport. Eerst wil ik nog zeggen dat D66 het rapport grondig heeft gelezen. Hierin staan constatering, conclusies en aanbevelingen, die afzonderlijk van elkaar kunnen worden gezien als het om de organisatie gaat, maar in combinatie met elkaar als het om aansturing en verantwoordelijkheid gaat. Ik wil dan ook de betrokken ambtenaren en de ingehuurde medewerkers zeggen dat dit debat niet over hen gaat. Er zijn hier veel mensen op de tribune aanwezig. D66 trekt uit het rapport en uit alle andere stukken die wij hebben gehad niet de conclusie dat er onvoldoende kwaliteit aanwezig is bij de medewerkers of dat het werk niet goed gedaan wordt. Alle lof voor alle medewerkers, die bij regelmatig wijzigende omstandigheden en een deels onderbezette capaciteit hun werk uitvoeren. Vanuit mijn dagelijkse werk ben ik mij maar al te goed bewust van het feit dat je perfectie wel kunt nastreven bij dit soort complexe projecten, maar dat er altijd besluiten genomen moeten worden waar risico's aan zitten.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind het uitermate hoffelijk van de heer Hoefnagels dat hij het op deze manier neerzet. Mijn vraag is, gelet op wat je in het rapport kunt lezen: is het probleem dan geweest de wijze waarop de ambtelijke organisatie werd aangestuurd door dit college of deze gedeputeerde?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb zo dadelijk nog een heel aantal vragen. Dit was inderdaad de inleiding. Als ik het auditrapport lees, kan ik niet ontkennen dat niet alles goed gaat in de aansturing en in de leiding. Als ik de brief van de gedeputeerde lees ... . Ja, dat is lastig, want ik kan niet in haar denken treden. Het lijkt er echter op dat zij ook wel het gevoel heeft dat daar inderdaad toch wel een aanleiding is, want het is voor haar de reden om af te treden. Ik lees: de harde noten die gekraakt worden over de provinciale organisatie en de aansturing van het project Uithoflijn. Dan denk ik: ja, daar zit iets niet goed.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Zo las ik de brief ook. De vraag is dan even of dat een probleem was dat zich beperkte tot mevrouw Verbeek en de aansturing van de ambtelijke organisatie of dat u daar een breder patroon in ziet, wat misschien breder speelt, ook voor andere portefeuilles

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dit auditrapport gaat over één zaak en over die zaak spreken wij nu. U moet het niet breder zien dan dat. Daarover spreek ik nu. Ik spreek over de verantwoordelijkheid van Gedeputeerde Staten. Ik ga niet over de ambtelijke organisatie en hoe die verder wordt aangestuurd. Dat is de rol en de taak van Gedeputeerde Staten. Ik lees zaken die ik hier noem, ook vanuit de tekst van mevrouw Verbeek. Daarom noem ik het. Ik ga niet in die verantwoordelijkheid treden.

De eerste vraag die D66 heeft gaat over een afgelopen vrijdag genomen besluit. Onze algemeen directeur is op non-actief gezet. De vraag is kort. Waarom? Terugkomend op de opmerking van zojuist van de heer Schaddelee: tot dat niveau ga ik als Staten.

Ondanks het feit dat sommige vragen wellicht beantwoord zijn in een van de toegezonden stukken, toch de vraag: wat zijn op dit moment de grootste uitdagingen en wat wordt er momenteel gedaan om die uitdagingen het hoofd bieden? Met welke risico's hebben wij dan nog altijd te maken? En uiteraard: hoe worden die risico's gemanaged?

De implementatie van de BRU-organisatie en de provinciale organisatie is nu drie jaar bezig. Uit deze audit concludeert D66 dat de structuur en de cultuur van de provinciale beleidsorganisatie niet honderd procent past bij de project- en beheerorganisatie die benodigd is voor o.a. de Uithoflijn. Hoe ziet het college van GS dat het verbeterplan, dat is opgesteld naar aanleiding van het auditrapport, hierin vernieuwing gaat brengen? Dit verbeterplan moet ervoor zorgen dat de aanbevelingen uit het auditrapport binnen de organisatie worden doorgevoerd. Hoe worden de Staten hierover verder geïnformeerd? Hoe blijven wij hier dicht bij betrokken? Totnogtoe kan het af en toe wel eens te laat zijn geweest, wat ons betreft.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij gaan dadelijk spreken over middelen, terwijl u ook aangeeft dat er hier iets niet goed zit in de organisatie, in de aansturing, in de relatie met de stad Utrecht en wat allemaal niet meer. Zou dat niet eerst op orde moeten zijn voordat u gaat praten over extra middelen?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Het is voor mij heel duidelijk dat er een verbeterplan ligt dat daarmee aan de slag gaat. Ik heb ook begrepen uit alle stukken dat zij daar een paar maanden voor een deel al mee bezig zijn. Als ik nu iets niet wil, dan is dat meer vertraging veroorzaken door gelden niet beschikbaar te stellen die wel nodig zijn voor de verdere uitvoering van de Uithoflijn. Ik wil de verantwoordelijkheid er niet voor dragen dat er nog langer sprake is van studenten die als sardientjes in buslijn 12 worden gestopt. Dat is voor ons het belangrijkste. Wij doen het voor onze inwoners, wij doen het voor de mensen die gebruik gaan maken van die lijn. Als wij nu vertrouwen hebben dat de aanbevelingen er wel degelijk zijn en dat mensen het vertrouwen wordt gegeven dat die dadelijk worden opgevolgd, dan moeten wij hier nu gewoon verder mee.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wat zijn dan de twee of drie punten, waarvan u zegt: dat zijn punten die doorgevoerd zijn, die gerealiseerd zijn en die mij het volle vertrouwen geven dat het project nu vlot doorgaat en snel afgerond kan worden, zodat wij niet tegen extra tekorten oplopen en dat er geen verdere vertraging gaat ontstaan?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik zeg niet dat ik die allemaal al ken, maar ik constateer ten opzichte van bijvoorbeeld de rapportage van een aantal jaren geleden, dat er nu strakker wordt gestuurd op de aanbevelingen en dat er beter in de gaten wordt gehouden of de verbeteringen worden doorgevoerd. Dat lees ik tenminste. Nu is het inderdaad de vraag of dat ook wordt doorgevoerd. Als je er zo mee bezig bent, dan verwacht ik inderdaad dat dit gaat gebeuren als daar alle aandacht op is gericht. Ik lees ook dat er een nieuwe aansturing is voor een heel aantal teams binnen de organisatie Uithoflijn. Dan denk ik dat dit een goede verbetering is. Dan ben ik blij dat het is doorgevoerd en dan denk ik dat je daarmee een stuk verder komt. Ik lees ook dat er nu een regiegroep wordt ingezet, die er sneller voor zorgt dat daar waar besluitvorming gevraagd wordt, die besluitvorming er ook komt, die desnoods heel snel een directieraad of een stuurgroep bijeenroept. Dus dat zijn allemaal zaken waarvan ik zeg dat het goede zaken zijn die verbetering betekenen. Maar daarmee zijn wij er nog niet. Nee, natuurlijk, er moeten nog veel meer verbeteringen worden doorgevoerd, niet alleen voor dit project.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Hebt u dan het gevoel dat met wat u allemaal vertelt, dus wat er in de planning is en wat er doorgevoerd is en hoe het moet gaan worden, het een ongelooflijk rommeltje moet zijn geweest en dat dat allemaal nodig om de boel weer een beetje op de rails te krijgen?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Nu vertaalt u het weer helemaal de andere kant op. Als je het auditrapport leest en ook de annotaties die daar rondom heen zijn gemaakt, dan heb ik nog steeds het gevoel dat het auditrapport zeer kritisch is. Ik heb ook het gevoel dat er inderdaad

heel veel zaken niet in het auditrapport staan. Dat is een van de punten die zijn opgeworpen afgelopen week, namelijk dat alleen de negatieve punten erin staan. Ik heb zeker wel het gevoel dat er heel veel goed gaat als je leest dat de projectorganisatie Uithoflijn goed bezig is geweest met al die aanbevelingen. Het is helemaal niet zo dat alles slecht is. Ik heb zojuist aangegeven dat er hier heel veel ambtenaren en inhuur op de tribune zitten, die gewoon ontzettend hard aan het werk zijn en die proberen het zo goed mogelijk te doen.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor D66 zeggen dat zij erop vertrouwt dat in het vervolg de verbeteringen worden opgepakt en dat dit vertrouwen gebaseerd is op de verbeteringen die al doorgevoerd zijn. Is dat correct?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Vertrouwen komt te voet en gaat te paard. Vertrouwen is niet iets waarvan je nu kunt zeggen: ik had nu honderd procent en toen nul procent en nu weer honderd procent. Zo werkt dat niet. Op een gegeven moment krijgt vertrouwen een knauw. Vertrouwen gaat dan weer langzaam omhoog. Ik bedoel dat vertrouwen iets is dat moet groeien. Als je het vertrouwen hebt dat het aan een kant goed gaat, betekent dat nog niet dat ik het vertrouwen heb dat het overal goed gaat. Er zitten gewoon nog duidelijke punten die de komende tijd tot problemen kunnen leiden. U heeft het zeven minuten gehad over de ontvangstorganisatie. Ja, de overdracht van het project naar de ontvangstorganisatie is een heel lastig proces. Op het moment dat je dat in een paar maanden moet doen, is dat heel lastig. Het feit dat wij daarvoor nu extra de tijd hebben, omdat de invoering anderhalf jaar naar achteren gaat, heb ik inderdaad het vertrouwen dat die mensen, die zoals in het rapport staat nog niet echt klaar waren, over een jaar of over anderhalf jaar daarvoor wel klaar zijn. Ik denk dat dat wel gaat lukken.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het antwoord was uitvoerig genoeg om mijn conclusies te trekken.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! U bent met een heel betoog een hele puzzel aan het neerleggen, maar uiteindelijk zegt u dat u nog één puzzelstukje overhoudt. U begrijpt namelijk niet helemaal waarom de algemeen directeur opgestapt is. Zou dat niet kunnen betekenen dat u misschien heel veel stukjes in die puzzel verkeerd hebt neergelegd en dat het aftreden van de algemeen directeur betekent dat er misschien nog veel meer aan de hand is in de organisatie dan u nu schetst?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Nee, want u trekt de verkeerde conclusie. Het is niet zo dat ik stukjes van de puzzel mis. Het is zo dat er afgelopen vrijdag aan ons is medegedeeld dat de algemeen directeur op non-actief is gezet of met buitengewoon verlof is gestuurd of wat dan ook. Ik als Statenlid vraag daarover gewoon verantwoording van Gedeputeerde Staten. Dat heeft niets te maken met het feit dat ik niet denk dat het te maken heeft met dit rapport, want ik zie zeker wel aanleidingen in dit rapport dat er dingen in de aansturing niet goed gingen. Ik vind dat Gedeputeerde Staten ons daarover meer moeten vertellen dan alleen maar zeggen dat hij is vertrokken. Dat is het voor mij. Het is voor mij een stukje verantwoording afleggen door Gedeputeerde Staten, wat losstaat van het feit dat ik ... . Het kan goed zijn als ik de verantwoording hoor, dat ik dan denk: ja, dat snap ik, dat begrijp ik.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! U zei dat u in elk geval daar geen verklaring voor had.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat heb ik niet gezegd. Ik heb hier mijn spreektekst. Ik heb het er niet over gehad dat ik geen verklaring heb. Ik heb gezegd: "De eerste vraag die D66 heeft, gaat over een afgelopen vrijdag genomen besluit. Onze algemeen directeur is op non-actief gezet. De vraag is kort: waarom?" Punt. Een pure verantwoordingsvraag.

De VOORZITTER: Volgens mij was het een vraag van mijnheer Schaddelee.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Oh, dat zou kunnen. Niet de mijne.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Toegegeven: D66 is nog niet helemaal uitgesproken, maar ik ga het de heer Hoefnagels toch vragen. Hij is zo buitengewoon positief over het rapport en alles wat daaraan vasthangt. En met het verhaal dat ik van de VVD hoor, denk ik: hoe bestaat het dat de gedeputeerde opstapt? Had de gedeputeerde van u niet weg gehoeven? Dat is een concrete vraag. Heeft u het ook niet ingefluisterd? Daar ben ik heel benieuwd naar.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde heeft besloten om op te stappen. Dat fluister ik een gedeputeerde niet in de oren.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik stel een concrete vraag: had de gedeputeerde van u niet weg gehoeven?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat kan ik niet zeggen. Verantwoording afleggen doe je op het moment dat ik als Staten daar iets over heb te vinden. Dan kan ik dat pas doen op het moment dat ik het debat heb gevoerd met die gedeputeerde over het rapport dat voorligt. Dat debat heb ik niet gevoerd, dus de vraag die u mij stelt, kan ik gewoon niet beantwoorden. Dat moet u begrijpen. Zo werkt verantwoording afleggen. Je kunt niet zomaar van tevoren zeggen: 'ik vind dat zij weg moet', als je daarover niet het debat bent aangegaan met die gedeputeerde.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet of ik dat moet begrijpen. Uit uw verhaal wordt mij niet duidelijk wat uw positie was. Daar ben ik gewoon heel benieuwd naar.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Laten wij wel wezen: ik voer geen debat op basis van wat er in de krant staat. Dat is voor mij geen aanleiding geweest. Ik heb dit rapport gelezen voordat het openbaar werd. Ook mijn hele fractie had dit rapport gelezen voor het openbaar werd. Ik voer een debat op de inhoud. Op het moment dat ik dit rapport lees en aan de pers meld hoe ik daarin zit, dan is dat hoe ik erin zit. Hoe zit ik daarin? Ik lig er wakker van. Ik zie een zeer kritisch rapport, waarvan ik denk: "Poeh, dat is me wat, daarin staan veel dingen die moeten verbeteren en daarin staan veel dingen die de afgelopen jaren niet goed zijn gegaan." Wij zitten nu in het verschil tussen de afgelopen jaren en de toekomst. Een van de grote punten in dit rapport is dat het gaat over wat er de afgelopen twee jaar niet is gebeurd, maar er zijn hier vragen gesteld over de toekomst, hoe wij verder gaan. En dan kan ik wel zeggen wat er in de afgelopen twee jaar niet is gebeurd, maar dan moet ik uitgaan van wat er nu wel gaat gebeuren. Dus als u mij vraagt wat er de afgelopen twee jaar niet is gebeurd en daarover met mij het debat wilt aangaan, dan zeg ik dat dit nu niet aan de orde is. Waarom moet ik daarover met Gedeputeerde Staten het debat aangaan op het moment dat de verantwoordelijk gedeputeerde zelf heeft gezegd dat zij het gevoel heeft dat zij daarvoor haar bestuurlijke verantwoordelijkheid moet nemen? Dus daar heb ik het niet over.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Het zijn heel veel woorden om mijn antwoord te ontwijken. U geeft gewoon geen antwoord. U begint nu ineens weer over de toekomst. Ik vraag gewoon of van u die gedeputeerde weg had gemoeten, ja of nee. Daarop wilt u geen antwoord geven. Dat verwacht ik wel van u, want u houdt zo'n positief verhaal. Dan denk ik: hoe kan dit nu? Zo'n gedeputeerde moet spoorlags terug komen, want die is hartstikke goed.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dan heeft u mij niet gehoord. Ik heb gezegd dat ik het rapport zeer kritisch vind en dat ik dat vooral vind op het handelen van de organisatie, dingen die niet zijn gebeurd de afgelopen jaren. Ik ben nu aan het kijken naar de toekomst, want ik wil straks met een goed gevoel heel veel geld beschikbaar stellen.

De VOORZITTER: Vervolgt u uw betoog.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Deze audit is uitgevoerd naar aanleiding van de aanleg van de Uithoflijn. Provinciale Staten hebben echter de afgelopen jaren ruim € 220.000.000 beschikbaar gesteld voor nieuw materieel voor en renovatie van de Sneltram Utrecht-Nieuwegein-

IJsselstein (SUNIJ). De vraag van D66 is de volgende: in hoeverre is dit project voorbereid op implementatie van het verbeterplan dat nu ten behoeve van de Uithoflijn wordt uitgevoerd? Wie begeleidt dit project op dat soort aspecten, systeemintegratie et cetera? Is hier ook een regiegroep bij betrokken? Dat is natuurlijk wel waar het om gaat. Wij moeten niet alleen dit project goed uitvoeren, maar wij moeten ook in de toekomst onze projecten goed uitvoeren. Dit is een zodanig groot project dat wij ook gaan uitvoeren, dat ik denk dat het erg van belang is dat alles wat wij leren van de Uithoflijn, daar direct ook wordt doorgevoerd. Als je kijkt naar de tramremise bijvoorbeeld, die heel wat miljoenen duurder is geworden doordat er een aantal zaken niet goed is gegaan, dan wil ik graag weten of datzelfde ook niet dreigt te gebeuren binnen dat project. Deze laatste vragen hoeven niet vandaag beantwoord te worden, want het is een ander project en wij hebben het daar vandaag niet over. Het is echter wel uitermate belangrijk. D66 verwacht hierover binnenkort een uitgebreide memo te ontvangen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij hadden het over de toekomst. Dat is een interessant onderwerp. Daar vindt D66 ook altijd wel wat van en heeft daar ook wel eens een verkiezingsleus over gehad. Als wij een succes willen maken van de Uithoflijn – en dat willen wij met elkaar – is het dan verstandig om dat te laten doen door een gedeputeerde die verantwoordelijk is voor en de organisatie en de financiën en de mobiliteit, tegen de achtergrond dat er nu een gedeputeerde is gestruikeld met zo'n zware portefeuille? Zouden wij weer iemand met zo'n zware klus op pad moeten sturen?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Deze portefeuille was in de vorige periode nog groter; toen zat er ook Economie bij. Het is een zware portefeuille, dat klopt. Het is ook de grootste partij. Ik vind dat wij als tweede partij ook een zware portefeuille hebben. Ja, het is een zware portefeuille. Ik ga ervan uit dat de VVD zo dadelijk komt met een gedeputeerde die weet waar hij aan begint en dat zal kunnen. Ik vind dat het aan Gedeputeerde Staten is als een volgende gedeputeerde zegt van 'ik weet het zo een-twee-drie niet', om dan te kijken of zij daar gezamenlijk wat aan kunnen doen. Ik ben niet zo dat ik zeg: nee, die portefeuille is niet te doen voor een gedeputeerde. Het is de afgelopen zeven jaar goed gegaan. Alleen bij dit specifieke project zijn er nu discussiepunten opgeroepen, die toevallig met alle drie die onderwerpen te maken hebben. Dan is het wel ver gezocht om dat dan meteen daar neer te leggen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind dit wel een beetje een apathische houding voor een coalitiepartij die net als de VVD negen zetels heeft. Maakt u zichzelf vooral niet kleiner dan nodig is. Volgens mij hebben wij de afgelopen jaren vaker gezien dat dit zwaar is en misschien wel te zwaar. U kunt daar wat van vinden. Als wij u nu op de man af vragen, helemaal blanco, wat een ideale verhouding is, zegt u dan: wij doen een gedeputeerde die en de financiën en die ook 90% van de uitgaven, namelijk mobiliteit, in zijn portefeuille heeft? Is dat ideaal? Is dat een ideale verhouding als u daar helemaal blanco naar mag kijken?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Het is de verhouding die wij hebben. Wat is een ideale verhouding? Als ik naar mijn idealen ga kijken, dan ... . Ja, ik zie het hem wel doen. Ja.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik in aanvulling op wat de heer Schaddelee net beweert, het volgende meedelen. De VVD gaat nooit een zware portefeuille uit de weg. Daar zijn wij te veel doeners voor. De VVD gaat ook niet uit de weg dat de verantwoordelijkheid daarvoor genomen moet worden. Ik hoop dat andere partijen dat ook doen.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De heer Hoefnagels is redelijk voorzichtig met zijn oordeel over gedeputeerde Verbeek. Is er een relatie te leggen tussen het feit dat uw D66-wethouder in Utrecht eigenlijk de eerstverantwoordelijke is voor het financiële debacle en dat u hem uit de wind probeert te houden door u op deze manier over mevrouw Verbeek uit te laten?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wacht even. Ik ben inderdaad vaak van verhaaltjes en hoe zitten ze dan in elkaar? Omdat ik nu mevrouw Verbeek ... . Ik begrijp de vraag niet. Er is in de stad Utrecht, waar wij overigens niet over gaan, vorige week gedebatteerd over dit verhaal.

Tegen mijn wethouder, om het zo maar even te zeggen, maar waar wij in deze ruimte niet over gaan, de wethouder van D66 dus, heeft niemand – op één persoon na – tegen hem gezegd dat hij weg zou moeten of wat dan ook. Ik zie helemaal de verbanden niet die u trekt. U bent volgens mij ergens iets aan het zoeken, maar ik zie het niet.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het is D66 die openbaarmaking van het rapport heeft gevraagd. Uiteindelijk heeft de openbaarmaking van het rapport ertoe geleid dat de aandacht naar onze gedeputeerde is gegaan, terwijl de problemen in Utrecht liggen. Ik wil het u nog wel directer vragen. Heeft u mevrouw Verbeek ooit onder druk gezet om af te treden?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik begin met het eerste deel. Zowel wij als de stad zijn ervan op de hoogte dat er meerdere problemen zijn die de vertraging van de Uithoflijn veroorzaken. Eentje waarop wij met onze problemen meeliften, is er een waar je gewoon echt niks aan kunt doen als provincie, is het stationsgebied dat nog niet klaar is. Het is nog niet zodanig klaar dat wij de tram daar neer kunnen leggen. Dat klopt, dat is helemaal correct. U legt daar een link met de verantwoordelijke voor het stationsgebied in Utrecht. Dat klopt, die link is er ook. U hebt dat ook vanmorgen in de commissie MME gehoord en u hebt ook eerder andere stukken gelezen. Er is geen directe link tussen de verantwoordelijkheid voor het stationsgebied en of je daar echt politiek verantwoordelijk voor kunt zijn als je met contracten te maken hebt die, al jaren voordat besloten wordt daar de tram doorheen te sturen, getekend zijn. Dus daar zitten dingetjes, maar verder is dat voor de stad. Wat betreft een link daarmee met onze provincie en de geheimhouding die is opgeheven et cetera: ik heb eerder al gezegd dat wij als D66 onze mening niet baseren op het Algemeen Dagblad. Wij hadden het rapport gelezen voordat de geheimhouding eraf was. Dus wat dat betreft verandert mijn mening inhoudelijk niet.

Dan heeft u aan het einde nog een vraag gesteld. Het antwoord is nee.

De VOORZITTER: Vervolgt u uw betoog.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb bij de afgelopen begrotingsbehandeling de woorden van een wijs man geroepen, die ook op dit project van toepassing zijn. Dit project vraagt om goede samenwerking tussen partijen. Dus ook nu sluit ik af met Nelson Mandela: "Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder." Dat moet hier in die zin misschien net even iets anders: "Alleen kom je even ver, maar samen doe je het sneller."

De heer MOURIK-GELUK (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Namens de fractie van het CDA hecht ik eraan om in navolging van de heer Hoefnagels mevrouw Verbeek te bedanken voor haar enorme inzet en voor de goede samenwerking die wij hebben gehad rondom de portefeuille Mobiliteit. Ik vind dat dit gezegd moet worden. Haar inzet was groot en haar kennis van de provinciale mobiliteitsproblematiek was ook heel grondig.

Dat gezegd hebbend, staan wij nu hier met een bikkelhard auditrapport. Dat rapport is duidelijk. Daar zijn wij van geschrokken. Wij hebben het grondig gelezen en wij stellen vast dat hieruit duidelijk blijkt dat de organisatie in elk geval nog niet klaar genoeg is om al met de tram aan de slag te gaan. Zo lezen wij ook de brief van de gedeputeerde als zij zegt dat zij haar verantwoordelijkheid neemt. Zo begrijpen wij ook dat de provinciesecretaris zijn taken heeft moeten neerleggen. Voor ons is de vraag nu: komt hier een degelijk verbeterplan? Het plan dat wij nu hebben gezien, vinden wij nog niet van dien aard dat wij zeggen dat wij daarmee aan de slag kunnen. Wij verwachten in elk geval nog een meer geïnternaliseerd verbeterplan. Vervolgens vragen wij ons ook af of het goed komt met de samenwerking. Wij zijn bepaald niet zo blij met hoe de stukken openbaar zijn geworden en hoe wij steeds verrast zijn door soms wat bokkensprongen van de gemeenteraad van Utrecht. De vraag is of dat in de toekomst van dit project voldoende geborgd kan worden. Ik zal daar straks bij het volgende agenda-punt nog op terugkomen.

In dat kader heb ik nog een vraag naar aanleiding van het zwaarwegend advies dat is uitgebracht, waarin het voorstel wordt gedaan om tot een nieuwe samenwerkingsovereenkomst te komen. Voor zover ik heb kunnen nagaan, is daaraan nog geen opvolging gegeven.

Vervolgens heb ik een vraag over de Adviesraad Tram. Ik heb dat vanmiddag ook al in de commissie MME gedaan en ik zag zojuist dat wij daarover wat stukken hebben gekregen, maar die heb ik helaas nog niet kunnen beoordelen. Mijn vraag is: wat was de rol van de Adviesraad? De Adviesraad wordt nauwelijks genoemd in het auditrapport, maar is wel van belang, zo is altijd gemeld. Wanneer ontvangen wij de laatste rapportage van deze adviesraad? Hoe is de Adviesraad betrokken geweest bij het waarschuwen over de vertraging?

Mijn laatste punt gaat over de cultuur. Behalve dat je door de regels heen, en ook in de regels, duidelijk kunt lezen dat er van alles nog schort, spreekt er ook uit dat er een cultuurprobleem lijkt te zijn. Vanmiddag werd duidelijk dat dit rapport van 2 november tot 17 januari heeft rondgezworven voordat het bij de gedeputeerde kwam. Dat is niet goed. Dat heeft de gedeputeerde vanmiddag al gezegd, maar dat wil ik hier nog een keer extra onderstrepen.

Wij wachten in spanning op een plan, waarin de verschillende stappen uitgewerkt worden met een planning en waardoor wij ook weer het vertrouwen krijgen dat dit project tot een goed einde gebracht kan worden.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! U gaf een heel goed punt aan, namelijk dat u nog geen vertrouwen hebt in het verbeterplan en dat er nog echt stappen gemaakt moeten worden. Daarmee ben ik het van harte eens. Zo lang u niet het gevoel heeft dat het op orde is, gaat u dan ook geen extra middelen beschikbaar stellen? Wij zien continu die tekorten oplopen. Daar ben ik wel even benieuwd naar.

De heer MOURIK-GELUK(CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind de link tussen het auditrapport en de verdragingskosten niet zodanig dat wij daar niet mee door kunnen. Het auditrapport en de documentatie daar omheen en de eerste slag die geleverd is naar een soort oplegger voor een verbeterplan, geven mij wel enig vertrouwen, maar ik vind dat wij absoluut meer moeten doen. Ik denk dat er nog de tijd is om dat te doen. Nogmaals, ik zie niet zo'n grote link tussen het auditrapport en het voorstel dat wij straks behandelen over de verdragingskosten. Dus, ja ik vind dat wel kunnen.

De VOORZITTER: Mijnheer Van Muilekom, dan nu uw eerste termijn.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De Uithoflijn, het belangrijkste infraproject van de provincie Utrecht. Het belangrijkste project waarmee dit college zou kunnen scoren. Het zou in 2018 gereed moeten zijn. Dat loopt nu enige vertraging op. Het zou de verbinding moeten zijn tussen Utrecht-Centraal en ons Utrecht Science Park, waar wij zo trots op zijn. Maar helaas, wij zijn er helemaal niet trots op. Wij balen als een stekker over hoe het er nu bij ligt. Er zijn personen gesneuveld. En ook de stad Utrecht. Wij hebben vanmiddag gesproken over de stad Utrecht en ook de stad Utrecht is zeker wat te verwijten. De GroenLinks-wethouder Lot van Hooijdonk en ook de D66-wethouder Everhardt zijn daar zeker op aanspreekbaar. Alleen, niet door ons, maar door de gemeenteraad. Zeker is, als je naar de vertraging kijkt, dat hen veel te verwijten is. Wij zien wel dat de gemeenteraad een soort onder-curatele-motie heeft gemaakt met een begeleidingsgroepje. Een aantal coalitiepartijen heeft gezegd: "Laten wij een begeleidingsgroepje instellen, dan gaan wij het allemaal heel goed controleren, samen met de provincie, en dan is alles in orde." Wij vinden er helemaal niks van. Wij vinden gewoon dat er goed verantwoording moet worden afgelegd aan de raad en aan de Staten, integraal; dat kan ook heel goed gezamenlijk.

Het gevoel van ex-VVD-gedeputeerde Verbeek hoe belangrijk dit project is, hoe urgent dit project ook is lijkt te ontbreken. Wij danken Jacqueline Verbeek voor haar inzet. Wij hebben gezien hoe gedreven zij is om de goede dingen in Utrecht voor elkaar te krijgen. Alleen, ons is ook gebleken dat alleen inzet onvoldoende is. Ook moeten wij constateren dat er in meerdere dossiers gedoe was over geld en ook over de samenwerking met partners. En ja, er is veel verbazing in de gehele provincie dat er aanbevelingen zijn uit 2015. Dan wordt er even keihard gezegd: er is bijna niets mee gedaan. Ook door een audit, die onlangs is uitgesproken. Dan denken wij: ja, dan is er echt wel wat aan de hand. Als je als gedeputeerde verantwoordelijk bent voor zo'n groot project en je zorgt niet dat dan alles goed op orde is, ambtelijk en bestuurlijk, dan heb je wat uit te leggen.

De heer JOUSTRA(VVD) Mijnheer de Voorzitter! Laat ik direct corrigeren dat met de opvolging van allerlei adviezen er wel degelijk wat gedaan is. Sommige adviezen kun je nu eenmaal niet opvolgen als je nog niet door het stationsgebied kunt rijden.

Een interessante opmerking van de heer Van Muilekom is dat hij vindt dat er wel wat gedaan is, maar niet voldoende. Dus u vond dat de ex-gedeputeerde niet voldoende gedaan had. Op welk punt doelt u precies? Waarop dient u in uw optiek haar een onvoldoende uit?

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb gezegd dat wij op de inzet van mevrouw Verbeek niets hebben aan te merken, maar alleen inzet is bij dit soort complexe dossiers onvoldoende. Dan komt het er ook op aan hoe je dat bestuurlijk goed organiseert, niet alleen hier intern, maar ook met de mede-overheden, met de gemeenten. Dat hebben wij niet alleen bij de Uithoflijn gezien, maar ook bij Maarsbergen en Veenendaal en zo hebben wij meerdere malen gezien dat het niet echt soepel loopt, zeker niet in de samenwerking met andere partners en soms ook met bewoners.

De heer JOUSTRA (VVD) Mijnheer de Voorzitter! Dus de inzet is voldoende, maar er zijn allerlei andere projecten waar de dingen niet gelopen zijn zoals de PvdA wilde. Als ik inzoom op dit rapport, waarvan wij zojuist hebben gehoord dat er allerlei dingen opgevolgd zijn, in tegenstelling tot uw bewering, dan is mijn vraag: welke dingen zouden opgevolgd moeten zijn, waardoor u een voldoende had uitgedeeld hierop?

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het punt is dat dit soort projecten – en daar draaien wij niet omheen – gigantisch complex is. Je hebt met veel partijen en veel spelers te maken, met veel inhoud, met dingen die anders kunnen zijn dan je verwacht had. Als je dat weet, moet je zorgen dat je organisatie zo is ingesteld en zo georganiseerd is dat alle alarmbellen op scherp staan. Als er dan iets niet conform de planning loopt of als er dingen niet zo lopen als je wilt, dan moet je dat tijdig weten en dan moet je tijdig maatregelen nemen en tijdig in actie komen. Als ik dan kijk hoe mevrouw Verbeek op dit dossier geacteerd heeft en wij volgen de conclusie die het auditrapport geeft, dan kunnen wij alleen maar constateren dat die organisatie niet op orde was, dat er geen integrale verantwoordelijkheid was in de organisatie en als er dingen niet lekker liepen, dat zij onvoldoende opgepakt werden. Of vindt u van wel?

De heer JOUSTRA(VVD) Mijnheer de Voorzitter! In uw geval zou u dan zeggen: dan doen wij een 'readiness assessment' en dan volgen wij de aanbevelingen uit dat 'readiness assessment' op. Ik kan niet anders vaststellen dan dat dát precies is wat er gebeurd is.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb alleen maar geconstateerd dat er een heleboel niet goed gegaan is. Mevrouw Verbeek heeft zonder dat wij met haar een debat konden voeren, haar conclusies getrokken. Blijkbaar heeft zij er geen vertrouwen in dat het goed gaat komen.

De VOORZITTER: Vervolgt u uw betoog.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Hoe leggen wij het uit aan de gebruikers, nu nog van de buslijnen? Hoe lang moeten zij nog als sardientjes zitten? Dus in die zin, met het oog op de motie en de oproep die door de stad is gedaan en het zoeken naar alternatieven voor de komende anderhalf jaar, horen wij graag van een van de gedeputeerden of hij dat wil oppakken. Dodelijk vonden wij in de laatste audit de opmerking dat de bestuurders van de stad Utrecht en de provincie elkaar eens recht in de ogen moesten kijken, niet alleen voor een kopje koffie, niet om stukken te ondertekenen, nee, twee dagen moesten zij de hei op om gemeenschappelijke afspraken te maken en gemeenschappelijke doelen, om te praten over de contracten, om een constructieve relatie op te stellen. Dit, nota bene in het jaar waarin gepland was dat het project afgerond zou worden. Als je dan nog dit soort discussies moet voeren, dan is er iets niet helemaal lekker gegaan.

Het vertrek van Jacqueline Verbeek was verstandig en onvermijdelijk. Wel is het jammer dat zij hier niet aanwezig kan zijn. Wij proberen echter wel dat dit niet afleidt van de discussies die misschien breder in de organisatie leven. Dit roept namelijk de nodige commotie op. De vraag van de PvdA is: in

welke mate hebben de andere gedeputeerden, naast Jacqueline Verbeek, zich druk gemaakt over dit grote project in de afgelopen jaren? Het is het belangrijke project. Ik zou dus graag van iedere gedeputeerde willen horen welke aandacht hij of zij eraan heeft besteed, dat dit op de agenda in de GS-vergadering is gekomen, wat u heeft gedaan om er aandacht voor te vragen, wat heeft u eraan gedaan om de situatie te voorkomen waar wij nu tegenaan lopen? De tekorten lopen namelijk op. Een week geleden hoorden wij € 30.000.000. Toen werd het € 59.000.000, € 64.000.000. Met de reserve erbij van € 14.000.000 zitten wij op een bedrag van € 78.000.000 extra, dat wij als provincie aan dit project moeten besteden.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou graag van de heer Van Muilekom willen weten wat hij eraan heeft gedaan.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een heel goede vraag. Wij als Staten – zo praat ik er maar even over – hebben natuurlijk regelmatig informatiesessies gehad en zijn bijgepraat over de voortgang van projecten en over de stand van zaken en hoe het ervoor staat, het vertrouwen gevend aan het college en aan mevrouw Verbeek dat het goed loopt in de veronderstelling dat als iets niet gaat binnen de kaders, zoals wij hebben afgesproken hier in de Staten, aan ons gemeld wordt. In die zin, als je weet dat er in een keer een vraag komt, zoals wij onlangs hadden, van € 30.000.000 extra, daarna is het € 59.000.000, dan wordt € 64.000.000 en dan wordt het al € 78.000.000, en dan ook nog een auditrapport erbij, denk je: "Zo, is er iets aan de hand, hadden wij het niet eerder moeten weten, zodat wij als Staten hadden kunnen acteren?"

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Een vervolgvraag. Waarom heeft u niet gereageerd op het auditrapport uit 2015 of 2016?

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het auditrapport uit 2015? Ik kende het niet.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dus als je dat niet kent, kun je daarop niet acteren, zegt u nu inderdaad

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ja, maar als je bestuurlijk verantwoordelijk bent voor wat in zo'n rapport staat en als daar consequenties aan zitten en niet één maar meerdere aanbevelingen, mag je verwachten dat die uitgevoerd worden. Ik hoop dat in deze organisatie heel vaak een beleidsaudit uitgevoerd wordt. Ik vind het overigens heel goed dat dat gebeurt. Dan moet je wel wat doen met de aanbevelingen, anders hebben wij er helemaal niets aan.

De VOORZITTER: Dames en heren, de vragen moeten echt wat korter en de antwoorden moeten nog korter. Dit wordt echt diep nachtwerk op deze manier.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag over de stelling van de heer Van Muilekom dat de kosten alsmaar oplopen. Ik herken dat beeld niet. Wij zijn volgens mij op 30 januari geïnformeerd in een gezamenlijk persbericht over de meerkosten van het project. Volgens mij is de informatie over de meerkosten die wij op 30 januari gekregen hebben in een brief exact dezelfde als waarover wij het vandaag hebben in de laatste brief. Ik weet dat u in een persbericht heeft gezegd dat er nog meer bij komt. Als ik kijk naar de informatie die de Staten hebben gekregen, herken ik dat beeld niet. Bent u dat met mij eens?

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Over de afgelopen twee weken ben ik het helemaal met u eens, maar dit project loopt al even wat langer dan de afgelopen twee weken.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! U noemde zelf namelijk een rijtje van € 59.000.000 naar € 64.000.000 naar € 84.000.000. Dat rijtje lijkt een beetje op het rijtje dat u afgelopen week in de media heeft gebracht en dat volgens mij wat misleidend is. Alle cijfers van dat rijtje waren op 30 januari al bekend. Ik begrijp niet zo goed waarom u dat rijtje nu herhaalt.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind dat wel belangrijk. Wij hebben hier een voorstel voorgelegd gekregen van € 30.000.000 en binnen twee weken is dat het dubbele en dan nog wat extra posten erbij. Dan vind ik dat redelijk schokkend.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een groot gat. Dat ben ik met u eens. Het rijtje dat u echter net noemde, kan ik daarmee niet in verband brengen. Volgens mij werd er in het voorstel van die € 30.000.000 niks gezegd over € 59.000.000. Volgens mij hebben wij op 30 januari een compleet overzicht gekregen van de meerkosten en zijn dat nog steeds dezelfde cijfers als de cijfers waarover wij het vandaag hebben.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Half januari was het anders.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor de vertegenwoordiger van de PvdA zeggen dat als hij het eerder had geweten, hij nog had kunnen acteren. Wat had u dan gedaan? Het project afgezegd? Straks tegen het voorstel stemmen? Wat had u gedaan dan?

U spreekt over aanbevelingen die niet opgevolgd zijn. Er zijn wel degelijk aanbevelingen opgevolgd, maar zoals de schrijvers van het auditrapport zeggen: niet alles hebben wij kunnen meten. Er zat ook een aanbeveling in van een planning voor het stationsgebied. Staat u daarachter?

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het punt is dat er veel dingen niet gebeurd zijn. Er zullen geheid ook dingen wel gebeurd zijn. En dat de dingen bij het stationsgebied uit elkaar lopen? Daarmee ben ik begonnen: daar valt ook het enige te verwijten. Wat dat betreft, verschillen wij daarover niet van mening.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wat had u dan gedaan als u het eerder had geweten?

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Als je iets weet, kun je gaan nadenken over wat het betekent, hoe je moet handelen of dat je mensen in actie moet zetten. Wij als Staten geven de opdracht mee aan het college om iets voor elkaar te krijgen. Dat is onze taak: wij hebben een kaderstellende rol. Wij hebben ook een controlerende rol. Als wij informatie krijgen, waarbij wij zien en weten dat iets anders loopt dan wij gedacht hadden – dat kan zijn over de planningen, het geld en de inhoud – dan kun je gaan nadenken over wat je gaat doen. Als wij kijken naar de Uithoflijn, dan is dat ook voor de PvdA een van de belangrijkste projecten in deze statenperiode, waarvan wij graag zien dat het voor elkaar komt. Wat ons betreft, als wij kijken naar welke acties eruit moeten voortvloeien, is er alles aan gelegen dat, ter voorkoning van een explosie van kosten, die Uithoflijn er zo snel mogelijk is.

De VOORZITTER: Wilt u uw betoog vervolgen?

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De U10-gemeenten hebben vorige week vrijdag een brief gestuurd, ook naar de Staten. Daar kwam iets boven water, waarvan ik dacht dat dat wel aansluit bij onze beeldvorming. Zij zeggen: er is discussie over het geld, er worden potten met geld gebruikt die wij liever een andere bestemming hadden gegeven – dat begrijp ik – en er is onvoldoende communicatie en afstemming met ons geweest over hoe deze potten eruit zien en hoe die besteed zouden moeten worden. Die afstemming en communicatie ook met die medeoverheden zien wij terug in de Uithoflijn en ook in de opmerking die de U10-gemeenten maken. Dus als wij het hebben over in verbinding zijn met ... en ook met de mede-overheden en je ziet deze projecten voorbijkomen, dan durf je het woord bijna niet meer in de mond te nemen.

De gang van zaken roept bij de PvdA de vraag op of deze crisis, want dat vinden wij echt, alleen Jacqueline Verbeek te verwijten is. Wij horen graag zo meteen van de andere collegeleden hoe zij hierin geacteerd hebben en in hoeverre het gehele college hierop aanspreekbaar is.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Grotendeels kon ik mij niet vinden in het betoog van de heer Van Muilekom, maar met zijn laatste woorden zijn wij het dan toch wel weer eens.

Wij vinden het primair onverteerbaar dat waar er drie politieke bestuurders verantwoordelijk zijn, er maar één opstapt op een moment dat er politieke verantwoordelijkheid voor de Uithoflijn genomen moet worden. Wij vinden het onbegrijpelijk dat de falende Utrechtse D66- en GroenLinks-wethouders weggelaten met een motie voor een gezamenlijk begeleidingsteam uit raads- en Statenleden. Over ons lijkt, zouden wij zeggen. Wij vinden de Utrechtse motie beslist geen goed plan, omdat je daarmee je controlerende taak verliest en omdat je op die manier medeverantwoordelijk wordt gemaakt voor het project. Daarnaast voelen wij er niets voor zolang de falende Utrechtse wethouders mogen blijven zitten. De Utrechtse raad moet eerst zelf zijn straatje schoonvegen. Dat doen wij niet voor hen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het is duidelijk dat de PVV tegenwoordig ook meedoet aan de Utrechtse gemeenteraadsverkiezingen, maar ik zou u toch willen vragen u te beperken tot de Utrechtse Staten. Wij gaan niet over wethouders, wij gaan niet over moties in de gemeenteraad. Wij gaan over gedeputeerden en over provinciaal beleid. Als u inderdaad vindt dat wij een gedeputeerde hadden moeten wegsturen, dan heeft u misschien al een beetje uw zin gekregen. Wij gaan echter niet over wethouders.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wat ik mis in uw vraag, en dat had ik ook bij de heer Van Muilekom, is dat u zich helemaal focust op het kleine probleem hier, terwijl het grote probleem in Utrecht ligt. Ons probleem is een probleem in de marge.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet of u het rapport hebt gelezen, maar ik zou dit echt geen klein probleem willen noemen.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben toeschouwers. Dat hopen wij tenminste. Ik weet echter nu zeker dat wij die hebben, want wij krijgen af en toe wat reacties. Een zeer betrouwbare informatiebron vertelt ons zojuist dat gedeputeerde Verbeek wel degelijk onder druk is gezet door D66 om de verantwoordelijkheid te nemen en af te treden om daarmee de, onzes inziens, hoofdverantwoordelijke D66-wethouder in Utrecht aldaar uit de wind te houden.

Wat zijn de problemen waarover wij hier praten? Onzes inziens zijn dat vier verschillende problemen.

- Ten eerste de foute, onvolledige begrotingen. Eigenlijk kunnen wij daarmee niet zo'n probleem hebben. Wij hadden het graag eerder willen weten, maar linksom of rechtsom hadden wij het toch moeten betalen. Overigens: de schuld van het BRU en de stad Utrecht, want zij hebben toen samen de begroting gemaakt, en niet van de provincie.
- Ten tweede de bijkomende schade nu inmiddels, is de schade door de openbaarmaking van het rapport, door de provincie begroot op € 13,700.000. Weggewuifd door de Utrechtse wethouders. Ik heb het hele debat gisteren en vanochtend nog urenlang gehoord. Weggewuifd. Niet aan de orde.
- Ten derde de schade die ontstaan is doordat kennelijk de gemeente Utrecht afspraken gemaakt heeft met een Utrechtse projectontwikkelaar, waardoor de Uithoflijn vertraagd werd. Daarmee is die vertraging, en alle daarbij komende kosten, volledig ter verantwoordelijkheid van de Utrechtse wethouders en niet van ons.

Ten onrechte gebruiken de Utrechtse D66- en GroenLinkspolitici het auditrapport om hun eigen handen in onschuld te wassen. In Utrecht is ten onrechte een verband gelegd tussen het auditrapport en alle financiële problemen. Een klein gedeelte hebben wij vanmiddag gehoord, maar de meeste problemen hebben er niets mee te maken. Ik kon in dat hele debat van de Utrechtse gemeenteraad bij de wethouders geen enkel mea culpa ontdekken. Niemand in de Utrechtse raad had kennelijk de behoefte om de verantwoordelijkheid bij de eigen wethouders te leggen. Daarom wil ik graag een motie indienen, om de gedeputeerde terug naar de onderhandelingstafel te sturen met de gemeente Utrecht.

Motie M11 (PVV): heropen onderhandelingen met gemeente Utrecht

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 12 februari 2018, ter bespreking van het auditrapport Uithoflijn;

Overwegende:

- *dat de gemeente Utrecht voor een groot deel verantwoordelijk is voor de extra kosten in het project Uithoflijn vanwege de vertraging in de oplevering van het traject waar de Uithoflijn aangelegd moet worden;*
- *dat de gemeente Utrecht die kosten op de verantwoordelijke projectontwikkelaars c.q. aannemers moet of kan verhalen;*

verzoekt GS:

de onderhandelingen met de gemeente Utrecht te heropenen over de verdeling van de extra kosten in het project Uithoflijn vanwege de vertraging in de oplevering van het traject waar de Uithoflijn aangelegd moet worden.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Er is een zwaarwegend advies gegeven dat door beide partijen is geaccepteerd. Hoe ziet u die heronderhandelingen voor u en op basis waarvan? Is dat puur op basis van de motie van de PVV in de Staten: ga maar heronderhandelen? Ja, extern is er inderdaad gekeken en die vindt dit een goede verdeling. Maar nee, wij niet.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoop dat de meerderheid van de Staten deze motie gaat steunen. Ik reken op uw steun.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dank u.

De VOORZITTER: Vervolgt u uw betoog.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ten vierde de niet-volledig opgevolgde aanbeveling uit het rapport uit 2015. De interpretaties verschillen nogal. Uit het originele, eerste ter beschikking gestelde rapport zou je de conclusie kunnen trekken dat er niets, bijna niets is opgevolgd. Later hebben de opstellers dat nogal genuanceerd, geschrokken van de wijze waarop het rapport in de krant werd geïnterpreteerd. In een memo "Nadere aanduiding interpretatie auditrapport" lijken zij nog geprobeerd te hebben een en ander recht te praten. Een paar citaten:

- "De audit is gericht op het identificeren van verbeterpunten, niet bedoeld om een gebalanceerd overzicht te geven van zaken die goed lopen en zaken die verbetering behoeven."
- "Gaat enkel in op zaken die verbetering behoeven."
- "De bevinding stelt daarmee uitdrukkelijk niet dat er niets met de bevindingen uit de audit is gedaan."

Het ligt dus wat genuanceerder, maar desondanks is het kwaad geschied, is de geest uit de fles, heeft de gedeputeerde haar verantwoordelijkheid genomen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Heeft de heer IJssennagger enig idee hoeveel aanbevelingen er wel en hoeveel er niet zijn opgevolgd?

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Als u de toelichting goed heeft gelezen, dan heeft u gezien dat dat niet precies te vertellen is. Van de 75 aanbevelingen waren er 25 aantoonbaar opgevolgd en van de andere aanbevelingen is er een aantal op een hoop gegooid en zijn waarschijnlijk door het wegsturen van de directie opgevolgd. Een aantal andere is gewoon geïntegreerd in het werkproces. En, dat is een omissie, dat geef ik toe, maar zij hebben niet direct aangegeven wat zij precies met iedere aanbeveling gedaan hebben. Dat is het antwoord van de nadere aanduiding.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij is het precies te reconstrueren. Er zijn 75 aanbevelingen gedaan, waarvan er 16 zijn opgevolgd. Bij de rest is het niet meer te achterhalen. Ik vind dat je daarover met elkaar een stevig debat mag voeren.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Terecht kunnen wij daarover een debat voeren.

Het auditrapport licht naar onze analyse maar een klein stukje van de sluier op van de problemen in de personele organisatie; de aansturing door het college, maar ook de wijze waarop de ambtelijke organisatie haar adviesfunctie naar het college heeft ingevuld. Het aftreden van gedeputeerde Verbeek brengen wij dan ook meer in verband met het feit dat zij de bedrijfsvoering in haar portefeuille had en ook het aftreden van de provinciesecretaris is daarmee te verklaren.

Ik moet nog een belangrijk punt constateren. De oude BRU-gemeenten kunnen zich blijkens de U10-brief kennelijk moeizaam neerleggen bij het feit dat het BRU opgeheven is en hun bevoorrechte posities ten opzichte van andere gemeenten opgeheven wordt. Hun invloed zal gelijkgesteld worden met de andere zestien gemeenten die ons even lief zijn. Temeer is dat stuitend daar onze laatste informatie is dat ten minste drie wethouders van de U10-gemeenten bezwaar hebben gemaakt om deze brief namens hen te sturen. Zij hebben dus achteraf bezwaar gemaakt dat deze brief niet namens hen gestuurd is. Dat is in tegenstelling tot de informatie die ons vanmiddag is verstrekt.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Poppe.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de Voorzitter! Uit de auditrapportage blijkt klip en klaar dat de samenwerking tussen diverse onderdelen van de organisatie rondom de Uithoflijn niet goed werkt: de linkerhand weet niet wat de rechterhand doet. Daar achteraan een brief van de U10. Op 12 januari van dit jaar wordt beloofd dat er overleg komt over financiën en in februari komt er een voorstel zonder het beloofde overleg en worden de centen verdeeld. Deze miscommunicatie zijn wij al vaker tegengekomen. Het lijkt zo langzamerhand meer structureel dan incidenteel te zijn.

De geheimhouding van de audit is inmiddels volledig onderuit gehaald. De wet bepaalt wat geheim mag en kan zijn en wat niet.

Het is al eerder gememoreerd: de adviesraad is in 2017 wellicht wel met een rapport verschenen, maar het is niet aan ons verstrekt.

Wij zouden ook graag van het college een uitleg willen waarom de provinciesecretaris het veld heeft moeten ruimen.

Heeft het college zelf nog het idee of dit hele project goed gaat komen?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De SP merkt zojuist op dat de geheimhouding onderuit gehaald is. Ik denk dat zij daarmee doelt op de SP-fractie in de stad, die beweert dat de schade die hieruit zou voortkomen, nul euro is. Als dat zo is, zou u dan alle schade voortkomend uit het opheffen van die geheimhouding bij de gemeente durven neerleggen?

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de Voorzitter! Als daar schade uitkomt, dan zouden wij dat moeten bekijken. Wij verwachten niet dat dat zo is. Juristen hebben onderuit gehaald dat die geheimhouding schade zou opleveren.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dus als u zeker van uw zaak bent, dan kunt u dus nu gewoon afspreken dat als er schade uit rapportopenbaarmaking voortkomt, die schade verhaald wordt op de gemeente en niet op de provincie?

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dat zou een overweging kunnen zijn. Het hangt er helemaal van af wat daar uitkomt. Ik denk echter dat daar niets uitkomt.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dan kunnen wij inderdaad rustig afspreken dat schade die voortkomt uit de openbaarmaking bij de gemeente terecht komt en dat u daar achter staat.

De VOORZITTER: Vervolgt u uw betoog.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik vroeg dus aan het college of het college er zelf nog fiducia in heeft dat dit project goed gaat aflopen. Hoe krijgen wij met z'n allen met dit college weer vertrouwen in de goede toekomst en een goede tram? Uit het rapport blijkt namelijk dat de samenwerking niet deugt en dat dat niet goed is gegaan. Ik neem aan dat in het GS-overleg regelmatig gesproken is over de tramlijn. Dan ga ik er toch van uit dat u toch met elkaar over die tramlijn hebt gesproken en dat het niet alleen het pakkie-an van mevrouw Verbeek is geweest. Voorzover wij dit kunnen bekijken, vinden wij dit college kwalitatief uitermate teleurstellend.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst wil ik namens de fractie van GroenLinks aansluiten bij de woorden van D66 aan het adres van voormalig gedeputeerde Verbeek-Nijhof. Wij waren graag vandaag het debat met haar aangegaan over dit rapport, maar wij respecteren haar besluit om terug te treden en willen haar danken voor haar inzet en de samenwerking.

Een project als de Uithoflijn is geen sinecure. Het is een zeer complex project. Wij weten van eerdere grote infrastructurele projecten elders in dit land dat er altijd een risico is op vertraging en kostenoverschrijdingen. Het leven is nu eenmaal niet zonder risico's, maar via een goede aansturing en goed projectmanagement kunnen risico's worden ingeschat en beheerst, maar helaas niet volledig uitgesloten. Een belangrijk instrument hierbij, en indien hiertoe aanleiding is, is de projectorganisatie aan een kritische externe review te onderwerpen. Een dergelijke audit houdt een spiegel voor en laat zien waar de zwakke plekken zitten die aandacht behoeven. GroenLinks is dan ook positief dat dit soort audits wordt uitgevoerd. Dat geldt ook voor deze audit over de systeemintegratie van de Uithoflijn. Voorwaarde is dan natuurlijk wel dat de aanbevelingen ervan vervolgens goed opgevolgd worden. Dat is voor GroenLinks dan ook de meest opvallende en schrijnende conclusie uit dit auditrapport. De aanbevelingen uit de eerdere externe audit op datzelfde onderwerp, het rapport uit 2015, blijken niet of op z'n minst onvoldoende te zijn opgevolgd en dan met name door de provincie. Dat is ernstig, want dat laat zien dat er niet geleerd is van eerdere fouten en tekortkomingen.

Het staat voor GroenLinks dan ook buiten kijf dat de aansturing van dit project vanuit de provincie beter moet. De opvolging van deze nieuwe audit zal zeer nauwgezet moeten gebeuren en echt goed geborgd moeten worden. Wij zijn blij te lezen dat er een verbeterplan wordt uitgewerkt en dat dit vanaf nu iedere vergadering van zowel de directieraad als de stuurgroep besproken wordt. Ook in het debat vanmiddag werd ons duidelijk dat de gedeputeerde de aanbevelingen en de opvolging daarvan zeer serieus neemt.

Om als Provinciale Staten onze taken goed te kunnen uitvoeren, is het van belang dat wij goed, tijdig en volledig worden geïnformeerd. Dat geldt in het algemeen, maar natuurlijk zeker voor een belangrijk en risicovol project als de Uithoflijn.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben ik het van harte eens om goed te volgen dat dat allemaal gebeurt, dat verbeterplan, dat het project goed blijft lopen. Zou u er ook voor zijn dat wij in elke MME-vergadering, waar mobiliteit aan de orde komt, een voortgangsmelding krijgen hoe het ervoor staat, of de onderdelen van het verbeterplan in werking zijn getreden, de uitvoering van het project? Dan hebben wij iedere keer een eigen ijkmoment, waarop wij iedere keer geïnformeerd zouden worden. Lijkt u dat een goed idee? Zou u dat de gedeputeerde willen voorstellen als u dat vindt? Ik ben dat net vergeten.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Het lijkt mij een goed idee de commissievergadering daarvoor te gebruiken. Volgens mij is dat vanmiddag in de commissie ook aan de orde geweest. Ik heb de gedeputeerde horen toezeggen dat hij ons bij commissievergaderingen, mits er iets nieuws te melden is, daarover informeert. Ik wil daar nog iets anders over zeggen, maar dat komt in het volgende stukje van mijn betoog.

De VOORZITTER: Vervolgt u uw eigen betoog.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik had het erover dat de informatievoorziening van de Staten aandacht behoeft. Afgelopen jaar werd er veel informatie gedeeld via informatiebijeenkomsten. Natuurlijk kan een informatiebijeenkomst een goede manier zijn om Provinciale Staten bij de voorbereiding van besluitvorming te betrekken. Het kan wat ons betreft niet een alternatief zijn voor de schriftelijke informatievoorziening. Wij zijn blij dat de gedeputeerde dit vanmiddag heeft onderkend en heeft toegezegd de Staten voortaan uitgebreider en op gezette tijden schriftelijk te informeren over de voortgang van het project Uithoflijn. Dus dat is een toevoeging; niet alleen mondeling, ook schriftelijk.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Bij een belangrijke bijeenkomst die wij half december hadden, was de heer Van Essen niet aanwezig. Mag ik vragen wat er toen zo belangrijk was dat hij toen niet op die bijeenkomst was?

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Het was de laatste week van december. Ik zou dat in mijn agenda moeten nakijken. Ik wil dat buiten de vergadering met alle plezier delen met de heer Joustra. Dit voorbeeld laat precies zien waarom ook schriftelijke informatievoorziening zo belangrijk is. Een understatement: ik vind het heel slecht als Statenleden bepaalde informatie missen, omdat zij toevallig een bepaalde geheime informatiebijeenkomst hebben moeten missen. Informatie die voor het beoordelen en het afwegen van besluiten – in dit geval ging het om het besluit over het krediet van € 30.000.000 – zeer wezenlijk is. Dat is precies waarom het onze voorkeur heeft dit soort belangrijke informatie schriftelijk gedeeld te krijgen. Nogmaals, ik ben heel blij dat de gedeputeerde dit vanmiddag zo heeft toegezegd.

Dan nog de motie "korte lijntjes op de Uithoflijn", die vorige week is aangenomen in de Utrechtse gemeenteraad. In die motie worden Provinciale Staten van Utrecht uitgenodigd tot een gezamenlijke begeleidingsgroep voor het project Uithoflijn te komen, bestaande uit raadsleden van de gemeente Utrecht en leden van Provinciale Staten. De GroenLinks-fractie waardeert deze uitgestoken hand, maar wij willen er wel voor waken dat wij als volksvertegenwoordigers op de stoel van de bestuurder gaan zitten. Het debat in de gemeenteraad hierover laat zien dat wij deze uitnodiging echter ook wat breder mogen interpreteren, want wij zien dat raad en Staten verschillende rollen en verschillende verantwoordelijkheden hebben. Toch spreekt ons het idee aan. Wij hebben er ook wel wat ervaring mee om dingen uit te wisselen. De Staten hebben de afgelopen jaren gezamenlijk overleggen gehad met gemeenteraden van bijvoorbeeld Veenendaal of Leusden of de Utrechtse Heuvelrug, maar nooit met Utrecht. Wij constateerden vanmiddag al dat dit best wel opvallend of vreemd is. Een samenwerking met de Utrechtse raad verdient aandacht. Daarom lijkt het ons goed de uitnodiging van de Utrechtse raad positief te beantwoorden, maar dan wel passend bij ieders rol.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ons lijkt het een prima idee om goed aangesloten te zijn bij de Utrechtse raad, maar laat het gewoon een bijeenkomst zijn die er periodiek is met de woordvoerders Mobiliteit van alle fracties hier en ook van alle fracties van de gemeente. Er moet niet weer een klein clubje wordt gemaakt dat het alleen doet. Als u dat bedoelt, dan zijn wij het daarmee van harte eens. Ga niet een geïnstitutionaliseerd nieuw clubje maken, dat weer wat dingen moet doen en weer moet doorbrieven naar de Staten.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga even bij mijn eigen fractie checken wie deze spreektijd heeft gelekt naar de heer Van Muilekom. Dit is de tweede keer dat hij min of meer vraagt naar een volgende passage die ik wil zeggen ... . Mijn spreektekst was overigens niet geheim, maar dat terzijde.

Het lijkt onze fractie wenselijk samen met de gemeenteraad van Utrecht te overleggen over de samenwerkingsthema's, niet alleen de Uithoflijn, maar dat zou ook iets kunnen zijn als Unet. Er zijn in onze ogen echter meerdere mogelijkheden voor de precieze vorm. Wij zouden willen voorstellen de griffie van de gemeenteraad en de griffie van de Staten te vragen een passende vorm te zoeken en te kiezen om inhoud te geven aan de samenwerking. Wij horen graag van de andere fracties hoe zij hiertegen aankijken. Misschien kan de voorzitter zo meteen de stemming hierover even kort peilen, zodat wij daarin wellicht snel een stap kunnen zetten.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het vernietigende auditrapport dat wij nu met elkaar bespreken, gaat niet over de Uithoflijn. Dit rapport gaat over het functioneren van het provinciaal bestuur. Wij blikken daarin terug op wat er is gebeurd. Bij de ChristenUnie staat echter ook nadrukkelijk ter discussie of er nog voldoende vertrouwen is dat dit college de uitdagingen die wachten nog het hoofd kan bieden.

Dit is een persoonlijk drama voor oud-gedeputeerde Verbeek. Wat ons betreft zonder precedent. Wij konden niet heugen dat het recent, de afgelopen twintig jaar, is gebeurd dat één gedeputeerde opstapt vanwege een dergelijk iets. De vraag die wij daar tegelijk bij hebben voor het college is: welke portefeuillehouder is er eigenlijk opgestapt? Is het de portefeuillehouder Organisatie of is het de portefeuillehouder Mobiliteit? Daar zit een belangrijke vraag voor ons achter: waarom is mevrouw Verbeek geslachtofferd en waarom nu? Wat heeft dit voor gevolgen voor de ambtelijke organisatie, de integraliteit en de solidariteit van ons provinciale bestuur en uiteindelijk ook voor de huidige coalitie?

Allereerst de casus Uithoflijn. Het auditrapport was uiterst kritisch: forse overschrijdingen, van de 75 aanbevelingen uit 2015 was van 17 stuks te traceren of en hoe zij waren opgevolgd. Van 58 aanbevelingen is nadien nooit meer iets vernomen. De vraag die ik aan iedere gedeputeerde afzonderlijk wil stellen, is of dit symptomatisch is voor de wijze waarop college en organisatie omgaan met rapporten en aanbevelingen?

Op 2 november 2017 werd dit rapport afgerond en op 17 januari 2018 zag de gedeputeerde Mobiliteit het rapport pas. Op 23 januari ging het rapport naar Gedeputeerde Staten. Vraag, ook aan alle gedeputeerden: is dit symptomatisch voor de werkwijze of is hier sprake van een angstcultuur en gebrek aan transparantie en interne tegenspraak?

De Adviesraad Tram: deze rapporteerde in november en in december dat alles nog prima ging. Wat is nog de toegevoegde waarde van deze peperdure adviesraad?

De vertragingen staan deels los van de aanbevelingen – dat moet ik de VVD toegeven – en werden vooral veroorzaakt door vertragingen in het stationsgebied en daar was niet de provincie, maar de gemeente aan zet. Al met al wil ik ook graag een specifieke reflectie van Gedeputeerde Staten op deze kwestie, en niet alleen van de gedeputeerde met organisatie- en mobiliteitstegenvallers. Of is er een breder probleem? Hoe zit het met de eenheid van bestuur, aansturing van grote projecten, het opvolgen van rapporten, de interne communicatie? Is daar een breder probleem dan alleen datgene wat wij hier bij de kladden hebben? Realiseren wij ons – die vraag moeten wij ons als Staten stellen – dat er met de overheveling van taken vanuit de stadsregio's extra kritisch wordt gekeken naar de provincies? Dit is een lakmoesproef voor het effectief en efficiënt zijn van ons provinciale bestuur. Zijn wij nu gezakt voor de eerste echte test? Dat is de vraag.

Wat ons betreft is het veel te mager nu alle schuld te schuiven op de vertrokken VVD-gedeputeerde. Volgens de ChristenUnie is er geen sprake van persoonlijk falen, maar van een politieke constructiefout. Allereerst zien wij een probleem bij de ongelijke verhoudingen binnen dit college. De portefeuille van deze gedeputeerde was onevenredig zwaar, te zwaar misschien wel, zoals wij nu weten. Hebben wij er vertrouwen in dat iemand anders dit wel kan? En, meer principieel: is er binnen deze portefeuille geen sprake van een te grote concentratie van macht? Gedeputeerde Verbeek ging niet alleen over financiën en organisatie, maar ook over de grootste uitgavenpost binnen het provinciaal bestuur, mobiliteit. Dat zorgde voor onzuivere discussies en uiteindelijk bleken alle fouten op dit dossier nu bij haar te liggen.

Politiek was er nog iets extra problematisch aan deze hele situatie. Juist op het punt van mobiliteit, zien wij een grote verdeeldheid binnen de coalitie. Ik roep alleen maar de laatste begrotingsbehandeling in herinnering. Is het probleem wel opgelost met het vertrek van gedeputeerde Verbeek, vraag ik het college. De ChristenUnie denkt dat dit niet het geval is. Wij willen daarom graag reflectie van het college, maar ook van de voorzitters van de vier coalitiefracties.

Dan komen wij bij de vraag: hoe nu verder? Er zijn tal van uitdagingen rond mobiliteit. Ik noem alleen maar de rondweg Veenendaal, Rhenen, de NRU (Noordelijke Randweg Utrecht): er speelt bij allemaal

een stuk vertraging en slechte participatie. Ik noem ook de regiotaxi. Daar hebben wij het recent ook nog over gehad.

Dat brengt mij bij een laatste pijnpunt. Het is namelijk uiterst pijnlijk dat het motto van dit college "In verbinding" is en dat het dit ook op dit punt niet is waarmaakt. Sterker nog, men ziet onze provincie als regentesk. Ik zeg dat zonder enig vermaak. Ik trek mij dat ook persoonlijk aan. De provincie, wij als Provinciale Staten en ook als Gedeputeerde Staten, ondernam geen enkele poging om een meer verbindende bestuursstijl uit te werken en dat gezamenlijk op te pakken. Vanuit de gemeenten kwam er geregeld forse kritiek, niet alleen inhoudelijk, maar juist ook over het proces. Neem bijvoorbeeld de brief van de U10. Ook zijn er voorbeelden te noemen rondom andere dossiers. Participatieprojecten met burgers liepen vaak uit in een drama en ook daar ging de kritiek niet alleen over de inhoud, maar juist vaak over het proces.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor de heer Schaddelee zeggen dat het in verbinding staan met de omgeving, met inwoners, met andere gemeenten, een kritisch punt is dat echt veel verbetering behoeft. Ik hoor u ook zeggen dat het een verantwoordelijkheid is van het college van Gedeputeerde Staten, maar ook van Provinciale Staten. In die zin wilt u ook een hand in eigen boezem steken. Ik herken dat, ik ervaar dat ook op dezelfde wijze. Ik ben benieuwd of u ideeën heeft over hoe Provinciale Staten hierin zijn verantwoordelijkheid kan pakken. Ik ben het namelijk zeer met u eens dat het een zeer belangrijke en ook urgente uitdaging is.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben daar wel degelijk ideeën bij. Wij hebben zo meteen een motie met een voorstel op dat punt. Het komt er op neer dat wij twee dingen doen:

1. Het punt van "In verbinding zijn" nadrukkelijk als Staten oppakken. Dan kunnen wij zeggen dat wij al drie jaar verloren hebben laten gaan, maar laten wij alstublieft dit punt nu oppakken, dan hebben wij de resterende periode van dit college er nog plezier van. Dan kunnen wij er de volgende periode ook wat mee.
2. Wij stellen voor dat wij op dat punt een wat andere aanpak van dit college vragen, ook waar het gaat om de verdeling van portefeuilles en de aanpak en de wijze van rapportage aan de Staten.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik zie de motie met belangstelling tegemoet. Wij hadden het er net bij de begeleidingsgroep, het voorstel van de gemeente Utrecht, over dat er een zekere zuiverheid moet blijven in de rolverdeling tussen Provinciale Staten en het college. Hoe ziet u dat in dezen? Wij praten allemaal met inwoners, met raadsleden, met belangenorganisaties. Als wij dat meer gaan institutionaliseren, zoals u wellicht in die motie voorstelt – ik heb de motie nog niet gezien –, ziet u dan niet een risico dat die rollen zich gaan mengen?

De VOORZITTER: Kort graag.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het kortste antwoord is nee op de vraag of ik daar een risico zie. Het is wel iets om echt een keer over door te praten. Volgens mij is dat juist wat wij met elkaar moeten doen: wat bedoelen wij met in verbinding zijn?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat is precies het punt waarop ik wil aanhaken. U was ook in de herfst van 2015 in Veenendaal bij een bewonersbijeenkomst met de gedeputeerde, die toen zei: "Weet u wat, als u zegt 'ga het nog een keer meten', dan gaan wij het gewoon nog een keer meten." Dat was wat mij betreft een moment van in verbinding. Misschien bedoelt u echter met in verbinding dat dat een mevrouw is die altijd ja zegt.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat bedoel ik niet. Met in verbinding bedoel ik inderdaad dat je letterlijk connectie, verbinding, maakt met je burgers en ook met bestuurders, maar dat je vervolgens dingen gaat dóen. Dat is denk ik het probleem geweest de afgelopen jaren. Dat is een probleem dat wij nog steeds op allerlei dossiers zien. Wij schuiven maar uit, wij schuiven maar uit, wij schuiven maar uit. Ik hoor de vorige VVD-gedeputeerde vlak voor de verkiezingen in 2015 nog tegen ons zeggen: de komende collegeperiode wordt een periode van uitvoering.

Er is bar weinig uitgevoerd. Dat moet u ook frustreren, mijnheer Joustra. Ik hoorde u namelijk net zeggen dat de VVD juist een partij is van doeners. Sorry, de rillingen liepen over mijn rug. Er is ontzettend weinig gedaan.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Nogmaals, iedereen kan in de notulen lezen of wij het probleem waren bij dingen doen. Een bewonersbijeenkomst in Veenendaal, waar mevrouw Verbeek-Nijhof toezeggingen doet: dat was een moment van in verbinding?

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat was een moment van in verbinding, maar na verbinding moet je actie maken. Als je verbinding hebt, dan heb je spanning en dan kun je dingen gaan doen. Dan zit de stekker erin, z gezegd.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! U was heel fel toen u het had over de opvolging van de opmerkingen uit de audit. Ik ben net als u teleurgesteld over het totaal aan opvolgingen en dergelijke, maar u trekt conclusies waarvan ik dacht: hoe komt hij eraan? U geeft aan dat van de 75 opmerkingen voor de provincie, er maar 17 terug te vinden zijn of iets dergelijks. Hoe komt u daarbij?

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het is heel eenvoudig: dat zijn dingen die je kunt vragen. Wij hebben vanmiddag MME-commissie gehad. Ik heb de memo met aanbevelingen doorgelezen. Daarin kwam ik er 17 tegen waarbij er bij één stond dat die niet was opgevolgd. Dus er zijn er 16 opgevolgd. Ik heb vanmiddag gevraagd hoeveel aanbevelingen er in totaal waren. 75 is geantwoord. Wat is er met die andere aanbevelingen gedaan? Niemand weet het. Het is niet te herleiden. Zij zijn misschien uitgevoerd, zij zijn misschien niet uitgevoerd en misschien is er iemand mee naar de maan gegaan. Niemand weet het. Dat zijn toch best harde cijfers.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dan moeten wij daar misschien nog even op terugkomen bij Gedeputeerde Staten. Volgens mij zijn die 75 niet allemaal voor de provinciale organisatie geweest. Er waren behoorlijk wat verbeterpunten, zoals in het verhaal staat, voor de projectorganisatie en die heeft daar de belangrijkste 25 van opgepakt. Dus u maakt het volgens mij iets erger dan het is. Volgens mij was er een grotere groep voor de projectenorganisatie. Zoals u weet: als je 20% oppakt, heb je 80% van je risico's afgedekt. Op zo'n manier wordt er met zoiets omgegaan.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor niet echt een vraag. Ik ben benieuwd. Het zal er misschien iets mee te maken hebben dat er een secretaris met verlof is gestuurd. Dat is gissen van mijn kant.

De VOORZITTER: Uw betoog is afgerond?

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb nog een slotzin en wij willen nog een motie indienen.

De VOORZITTER: U bent door uw tijd heen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben helemaal geen tijd afgesproken. Ik heb er scherp op gelet, anders had ik daar bezwaar tegen gemaakt. Ik heb dat overigens ook via de mail laten weten.

Onze slotzin. Wij hebben heel grote vragen gesteld en wij hebben ook in de tweede termijn nog heel grote vragen. Wat de ChristenUnie betreft moet het roer echt om. Wij hebben daarom een motie.

Motie M12 (ChristenUnie): auditrapport Uithoflijn

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 12 februari 2018, ter bespreking van het auditrapport Uithoflijn;

constaterende:

- *dat het huidige college, blijkend uit het auditrapport, onvoldoende werk heeft gemaakt van de Uithoflijn, een belangrijke OV-voorziening voor stad en provincie;*
- *dat er in de Staten van Utrecht een meerderheid is te vinden voor een groen, OV- en fietsvriendelijk beleid;*
- *dat de huidige coalitie kennelijk andere prioriteiten legt en dat de urgentie om snel tot aanpak te komen ontbreekt;*

overwegende dat:

- *het vervoersbeleid integraal vormgegeven moet worden, met inbegrip dus van fiets, OV en auto, met inbegrip van de milieuaspecten;*
- *dat snel moet gebeuren;*
- *de taakverdeling binnen het college sterk verkokerend werkt en daarom niet zal leiden tot het beoogde doel;*

verzoeken het college:

- *over te gaan tot het herverdelen van taken binnen het college;*
- *daarbij primair gebiedsgericht te werk te gaan ter bevordering van de integraliteit van beleid;*
- *het benoemen van een vijfde gedeputeerde niet te schuwen, ter verdeling van de werklust.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw ARISSSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn hier vanmiddag en vanavond bijeen gekomen om van gedachten te wisselen, om vragen te stellen en antwoorden te krijgen. Veel vragen die wij en ook andere fracties hebben gesteld naar aanleiding van het auditrapport over de Uithoflijn. Veel vragen van onszelf, maar ook van inwoners van de provincie of de stad Utrecht, wilden wij stellen aan de gedeputeerde die verantwoordelijk was voor dit project. De PvdD vindt het dan ook zeer teleurstellend dat de gedeputeerde niet haar laatste taak hier ten uitvoer wil brengen, namelijk tekst en uitleg geven over haar handelen. Zij had een voorbeeld kunnen nemen aan haar VVD-partijgenoot in de Tweede Kamer, die ook door mismanagement moest opstappen: oud-minister van Defensie, Jeanine Hennis.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp dat u in gesprek had gewild met de gedeputeerde. Dat snap ik, maar ik vind dat er uit uw betoog helemaal niets blijkt van enig gevoel dat de gedeputeerde haar afweging heeft gemaakt om afgelopen vrijdag op te stappen. Totnogtoe vind ik het niet zeer respectvol richting de gedeputeerde. Dat wilde ik even kwijt.

Mevrouw ARISSSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Dat vind ik jammer. Ik was nog maar net begonnen, dus ik hoop dat de heer Hoefnagels in het vervolg van mijn betoog nog tot een ander oordeel komt.

Zij had een voorbeeld kunnen nemen aan haar partijgenoot in de Tweede Kamer. Ook zij had al maanden een vernietigend rapport op tafel liggen. Ook zij wist dat als de media de druk zouden opvoeren, zij niet al te lang kon blijven zitten. Ook zij heeft een hoge ambtenaar meegenomen in haar val. Zij is echter wel in de Kamer tekst en uitleg komen geven, heeft haar werknemers tot de laatste snik verdedigd en is uiteindelijk met opgeheven hoofd vertrokken.

De VOORZITTER: Mijnheer Joustra kort graag.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben altijd kort van stof.

Ik ben verbaasd over de vergelijking die de PvdD trekt tussen een bestuurder die te maken heeft met een casus, waarbij militairen komen te overlijden door gebrekkig materieel, en een bestuurder die te maken heeft met een rigide organisatie, die in acceptatie heel veel regie wil voeren en een organisatie

die projectvoering wil, en daartussen 'clasht'. Ik zie de vergelijking niet. Ik kan mij niet voorstellen dat u die vergelijking zomaar maakt zonder dat u beseft wat voor leed er in het geval van de casus bij Hennis achter zit. Dat is niet vergelijkbaar.

Mevrouw ARISSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik vergelijk het leed niet. Ik vergelijk de bestuurlijke verantwoordelijkheid, die in het ene geval door een VVD-bestuurder wel genomen wordt en in het andere geval niet.

De VOORZITTER: Volgens mij is het punt helder.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij heeft gedeputeerde Verbeek wel haar verantwoordelijkheid genomen.

Mevrouw ARISSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Zij heeft haar verantwoordelijkheid genomen door op te stappen, maar zij heeft vervolgens niet de verantwoordelijkheid genomen om onze vragen te beantwoorden. Dat vinden wij zeer teleurstellend. Natuurlijk, het is een persoonlijk leed voor mevrouw Verbeek, ontzettend. Het is niet leuk om zo weg te gaan. Dat kan ik mij niet voorstellen, dus wij leven ook met haar mee als persoon. Het ambt vraagt echter een bepaalde verantwoordelijkheid en dat je tekst en uitleg geeft op basis van vragen die de Statenleden aan haar hadden moeten kunnen stellen.

Het is ook enigszins verbazingwekkend om te lezen in het persbericht dat mevrouw Verbeek zelf de conclusies getrokken heeft naar aanleiding van het rapport en dat er harde noten zijn gekraakt om op te stappen. Dit rapport is begin november al aan haar gestuurd. Is het dan heel toevallig dat zij dan nu opeens vertrekt? Vorige week maandag zei zij nog niet te willen vertrekken, met als uitleg een variant van niet aftreden, maar optreden. Hoe heeft dat in een week kunnen veranderen? Werd het haar allemaal te heet onder de voeten? Wij weten het echter niet, want wij kunnen het haar niet meer vragen. De PvdD had ook graag een debat op inhoud gevoerd over een zeer kritisch rapport, dat ingaat op veel niet opgepakte verbeterpunten en de harde conclusies die daaruit getrokken worden. Wij hadden, naast de vele technische vragen die wij als fractie ambtelijk hebben gesteld, daarover graag met haar van gedachten gewisseld. Ons rest niets anders dan te wachten op het vanmiddag vaak genoemde en aangekondigde verbeterplan. Daarin gaat alles opgelost worden, volgens de plaatsvervangend gedeputeerde. Dus onze vraag is: wanneer komt dit verbeterplan er precies en hoe lang gaat het duren voordat alle problemen in de organisatie en in de samenwerking zijn opgelost?

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Van Leeuwen.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Gedeputeerde Verbeek heeft vrijdag haar verantwoordelijkheid genomen door op te stappen. Wij hebben diep respect voor deze beslissing. Wij wensen mevrouw Verbeek sterkte toe in deze persoonlijk ontzettend moeilijke tijd. Dat is het voordeel als je aan het einde zit van al deze bijdragen; dan zou mijn bijdrage een mengeling zijn van datgene wat ChristenUnie, PVV en PvdA hebben ingebracht. Daar zaten op alle fronten goede punten in.

Wij doen niet mee aan de gemeenteraadsverkiezingen in Utrecht. Ik ben ook niet geciteerd in kranten, dus ik sta hier frank en vrij en ik kan hier het debat met u aangaan. Ik onderschrijf wel wat de PVV zegt over wat er vanuit Utrecht richting deze provincie is gegaan. Op een oneigenlijke manier is dit rapport naar buiten gekomen en het lijkt een bewuste actie vanuit de stad Utrecht om de bal bij deze provincie neer te leggen en de aandacht af te leiden van de vertraging die men zelf oploopt in het statingsgebied, waardoor er uiteindelijk een overschrijding is die wij allemaal kennen. Dus de stad Utrecht probeert die aap van haar schouder naar de provincie te zetten. Daar heeft de heer Van den Dikkenberg ook al iets over gezegd.

Het vertrek van één gedeputeerde lost de structurele problemen van onze provinciale organisatie niet op. Nu dit auditrapport openbaar is geworden, hebben wij namelijk een heel concrete uitwerking van de structurele problemen binnen een deel van de provinciale organisatie. Het rapport concludeert dan een aantal dingen, die ik niet herhaal, want die heeft de heer Van den Dikkenberg al herhaald. Het is

echter wel een bevestiging van wat wij eerder gezien hebben binnen het domein Mobiliteit. Een jaar geleden stonden wij hier te debatteren over de participatie betreffende de ondertunneling bij Maarsbergen. Wij hebben het gehad over de rotonde bij Linschoten. Hetzelfde beeld rijst op uit een deel van de U10-brief, dat over het mobiliteitsprogramma gaat. Wij doen er wat ons betreft daarom goed aan dit rapport uiterst serieus te nemen, maar ook breder te trekken dan alleen de problemen rondom de Uithoflijn. Het was de PvdA die ook daarop is ingegaan. Dat onderschrijven wij.

Hoe krijgt dit college weer verbinding op het terrein van mobiliteit? Dat is wat de ChristenUnie ook aangaf. Wat heeft het college gedaan? Heeft het college meegekeken, meegeholpen of heeft het college het allemaal laten gebeuren? Op die vragen is nog geen antwoord. Daarom dienen wij een motie in over, zoals wij het noemen: orde op zaken mobiliteit. De motie gaat breder dan alleen de Uithoflijn.

Motie M14 (SGP): orde op zaken Mobiliteit

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 12 februari 2018;

constaterende dat:

de opvolgaudit systeemintegratie en organisatiegereedheid Uithoflijn van 2 november 2017 schokkende conclusies trekt over de werkwijze van en cultuur binnen de provinciale organisatie;

overwegende dat:

- *we deze conclusies herkennen van eerdere problemen binnen het domein Mobiliteit;*
- *de audit vraagt om een grondige en concrete aanpak van de gesignaleerde problemen;*
- *deze aanpak niet beperkt mag blijven tot dat deel van de organisatie dat direct gekoppeld is aan de Uithoflijn;*

dragen het college op:

de aanpak van de geconstateerde problemen breder te trekken naar het gehele domein Mobiliteit en ons driemaandelijks te rapporteren over de voortgang van deze aanpak.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer G. VAN LEEUWEN(SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben toch wel een beetje geschrokken als ik de bijdragen hoor van de collegepartijen. De vraag die bij mij leeft, is: waarom is de gedeputeerde afgetreden? Ik zei er daarnet al iets over bij de interruptiemicrofoon. Ik vond het echt buitengewoon triest hoe ik de VVD hier zag staan. Je zal toch zo over je gedeputeerde spreken. Ik hoef haar hier niet direct te verdedigen, maar doe het nu wel. Ik vond dat buitengewoon beschamend. U moest u schamen.

En dan D66. Ik heb contact gehad met de ex-gedeputeerde. Dan komt er toch een heel ander beeld voorbij over hoe dat hier in dit huis is gegaan. Ik heb aan D66 gevraagd of zij van D66 weg moest. Dat ontwijkt D66, maar ik geloof er niks van dat u geen rol heeft gehad, dat D66 geen rol heeft gehad. Ik vraag u nogmaals dat gewoon open en eerlijk te verklaren, want het blijft maar hangen en niemand zegt uiteindelijk: en zo is het gegaan.

De VOORZITTER: En daarmee bent u door uw tijd.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! U geeft aan dat u contact heeft gehad met de gedeputeerde. Ik weet niet wat zij tegen u heeft gezegd. U weet niet precies wat ik tegen haar heb gezegd. Zo werkt dat altijd. Dat zal altijd zo blijven. Ik kan aangeven dat D66, zoals ik zojuist ook al in het debat heb gedaan, onafhankelijk van persdruk, druk van buiten et cetera, altijd haar eigen afwegingen maakt over de verantwoordelijkheid van een gedeputeerde. Die afweging maak ik op basis van

een debat. Ik kan die afweging van tevoren bedenken. Ik kan lijnen aangeven. Ik kan doen wat ik wil, maar uiteindelijk is het het debat dat het bepaalt. Als u mij vraagt 'heeft u dit gedaan, heeft u dat gedaan', dan zeg ik dat dat niet ...

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Zegt u nu maar gewoon: ik heb het zetje gegeven.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Nee.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik vond er iets van. Zeg dat nou gewoon.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Uiteraard vind ik iets van het rapport. Dat heb ik u zojuist gezegd.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! U vond ook iets van de positie van mevrouw Verbeek.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! U blijft dit vragen.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Omdat u geen antwoord geeft.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Omdat ik hetzelfde antwoord blijf geven. Wij zijn hier in dit huis om een gesprek te voeren en om hier het debat te voeren en hier verantwoording af te leggen. Het feit dat de gedeputeerde afgelopen vrijdag heeft besloten op te stappen, is haar eigen keus geweest. Dat respecteert ik. Dat vind ik een ontzettend moedig besluit. Daar blijf ik bij.

De VOORZITTER: Mijnheer Schaddelee, ook een vraag aan de heer Van Leeuwen?

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Jazeker, ik ben benieuwd. De heer Van Leeuwen heeft kennelijk contact opgenomen met de inmiddels oud-gedeputeerde van de VVD. U legt de vraag nu bij D66, maar klopt het dat er meer partijen zijn geweest die druk hebben uitgeoefend op de gedeputeerde of weet u dat niet?

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik moet nu de bron zijn of zo?

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het is een stukje nieuwsgierigheid. Je bedenkt wel eens wat. U heeft haar gevraagd ...

De VOORZITTER: Mijnheer Schaddelee, ik weet niet of dit zuiver is. Als u vragen heeft aan andere partijen, dan lijkt het mij verstandig dat u die gewoon rechtstreeks stelt. Geen citaten via derden. Mijnheer Joustra, u heeft ook al uw vragen gesteld? Ja. Dan kom ik bij mevrouw Hoek.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ten eerste wil 50Plus haar waardering uitspreken voor gedeputeerde Verbeek. Wij weten allemaal dat wij in de afgelopen periode heel veel hebben samengewerkt. Ik noem maar even het voetpad in Abcoude. Dat was even boksen, maar uiteindelijk zijn wij tot elkaar gekomen, en met heel veel respect. Zo hebben wij dat ook gehad met de busaffaire in Mijdrecht. Iedere keer zijn wij eruit gekomen in goed overleg en tot beider volle tevredenheid, ook wat betreft de gebruikers. Ik betreur het ten zeerste dat zij er niet meer is, laat ik het maar gewoon zeggen. Er komt natuurlijk weer iemand anders en daarmee ga je ook weer een relatie opbouwen. Voor dit moment mis ik mijn sparring-maatje. Ik kon haar bellen over hoe zij met de Zuilense Ring om is gegaan, hoe zij naar de mensen toe is gegaan, hoe zij openstond voor alles en nog wat. Helaas heeft zij dat niet kunnen afmaken. Dat wilde ik toch in de allereerste plaats zeggen. Ik weet niet of zij luistert of kijkt en misschien komt het in de krant of waar dan ook. Ik wens haar heel veel sterkte. Het is toch wel even wat.

Dan het rapport. Eigenlijk moet ik het hele rapport voorlezen, maar dat is een heel gedoe. Het zijn 58 pagina's. Dat ga ik niet doen, want daarvoor heb ik niet de tijd. Toen ik het rapport aan het lezen was, zag ik voor mij op de een of andere manier een vertrappt mierennest. Al die mieren waren allemaal bezig met die eitjes, maar zij wisten allemaal niet waar het naartoe moest. Toen ik dit zo las, dacht ik: het complexe speelveld met de vele partijen, afhankelijkheid van elkaar, diverse organisatieveranderingen, domeinvorming, integratie, BRU, inrichting, topstructuur. En dan zie ik voor mij: het was eigenlijk een omgekeerde piramide. Onderaan zijn dan nog die paar mieren bezig, die nog wel weten waar die eitjes naartoe moeten, maar daar bovenin weten zij het niet meer, want zij communiceren niet goed met elkaar. Zij willen wel met elkaar communiceren, maar er is geen leiding. En dan kom ik bij wat ik wil zeggen: twee kapiteins op een schip ... . De een zegt: ik ga vooruit. De ander zegt: niet doen, want dan ga je tegen die kade aan. Soms loopt het goed af, soms loopt het niet goed af. Ik wil nu niet zeggen dat het niet goed afloopt, want er staat eigenlijk al iets heel moois, niet in de steigers, maar wel op de rails, al zijn de bielzen hier en daar niet helemaal goed. Daar is een mouw aan te passen, heb ik begrepen. Je slijpt er iets af en je plakt er iets aan. Dat komt goed.

Waarom ga je een test doen? Om te kijken of alles goed is. Als je ervan overtuigd bent dat alles goed is, dan hoeft je geen test te doen. Dus je moet altijd testen of het goed is en er komen altijd punten naar voren die niet kloppen. Wij staan nu op een punt, de gedeputeerde is weg, maar de trein, de tram in dit geval, moet gaan rijden. Dan hoopt 50Plus van harte dat men uiteindelijk de handen ineenslaat en zegt: ons doel is de verbinding tussen Utrecht en de Uithoflijn met een heel mooie tram. Laten wij daarvoor gaan.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 21.11 uur tot 21.18 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Zoals u heeft kunnen vernemen, heeft onze collega-gedeputeerde Verbeek op vrijdag 9 februari haar ontslag ingediend bij de commissaris van de Koning. Dat is een stap die het college betreurt, al begrijpt het dat door deze ontstane situatie het noodzakelijk is geworden. Graag wil ik namens het college van dit moment gebruik maken om haar te bedanken voor het vele harde werk, het gepassioneerde werk, het gedreven werk, van onze collega, het werk dat zij voor onze provincie heeft gedaan. Dit hebben wij natuurlijk ook al persoonlijk gedaan, maar ik hecht eraan dat hier ook nogmaals namens het college aan u kenbaar te maken. Gedeputeerde Verbeek heeft een bijzonder zware portefeuille vakkundig beheerd. Het is jammer dat dit grote, complexe, binnenstedelijke project uiteindelijk tot deze stap heeft moeten leiden. Ik hoop dat wij na dit debat, en ik weet zeker dat dat indachtig de wens is van oud-gedeputeerde Verbeek, zo snel mogelijk door kunnen gaan met dit project om dit tot een succesvol einde te brengen – uiteindelijk gaat het om de inwoners van Utrecht en anderen – om op een adequate wijze van het station naar de Uithof vice versa te komen. Dat doen wij en dat zullen wij ook blijven doen indachtig het coalitieakkoord in verbinding met de stad Utrecht, maar ook in verbinding met alle gemeenten in de provincie Utrecht. Daar zullen wij keihard aan werken om dat verder vorm te geven langs de inhoud, waarop je soms van mening kunt verschillen, en zeker ook op het proces, dat ongetwijfeld wel eens fout loopt, en ook op stijl, waar wij ons zeker op zullen moeten reflecteren en dat ook zullen doen.

Het auditrapport en de verbetermaatregelen. U heeft terecht veel vragen over het auditrapport. Het is afgelopen tijd dan ook onderwerp geweest van gesprek, niet hier, niet in de wandelgangen, in de media, social media, tussen u en ook in de commissievergaderingen, ook in de gemeenteraad, maar zeker ook in het college en zeker ook tussen gedeputeerden. Afgelopen donderdag was er nog een spoeddebat over dit onderwerp in Utrecht. Het rapport is kritisch en geeft ons veel huiswerk. Hier zijn wij dan ook volop mee aan de slag.

De opstellers concluderen dat de complexiteit van het project grote uitdagingen met zich meebrengt, uitdagingen die met name betrekking hebben op het gebrek aan samenhang en overzicht tussen alle projecten die samen de Uithoflijn moeten realiseren. In die zin gaat het onderzoek, de audit, er met name over of wij geëquipeerd zijn als staande organisatie, als uitvoeringsorganisatie, om een dergelijk project goed te kunnen ontvangen, zodanig dat de tram rijdt en veilig rijdt zoals hij moet rijden. Sinds die audit is uitgevoerd, medio augustus/september 2017, is er al veel gebeurd. Zo is de samenwerking tussen de provincie en de uitvoeringsorganisatie verbeterd, is de sturing versterkt door opdrachtgevers aan te stellen en regie te laten voeren. Nu gaan wij verder aan de borging, de regie, samen met de gemeente werken. In een lijn met de behoefte aan een integrale stuurinformatie dient een integrale planning verbeterd te worden. Hier is inmiddels een 'task force' voor in het leven geroepen met afgevaardigden van zowel het stationsgebied, de uitvoeringsorganisatie Uithoflijn als de afdeling OV. Verder heeft u een samenvatting van een eerste versie van het verbeterplan ontvangen. Wij concentreren ons hierbij op de zes thema's die daar genoemd zijn:

- De governance, organisatie, zoals het aansturen en het opdrachtgeverschap.
- Het eisenbeheer: aan welke eisen moeten een werkende tram en het vervoerssysteem straks voldoen? Ik heb het over een integraal eisenpakket tussen al die stapjes onderling.
- Het in goede banen leiden van het test- en het proefbedrijf.
- De planning. De provinciale organisatieplanning, de planning van het stationsgebied, de planning van de uitvoeringsorganisatie, maar vooral ook de integraliteit van de planning – die is op een oor na gevild als het gaat om de totale planning – moet in beeld zijn om zodoende op doelen te kunnen sturen die voor eenieder duidelijk zijn.
- De opvolging van de audits en het bewaken van wat er met de aanbevelingen wordt gedaan.
- Tot slot de cultuur; houding, gedrag en cultuur bij alle samenwerkende organisaties.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wat u verteld heeft over wat aangepakt is sinds augustus/september na het rapport, dat is nogal wat. Hoe beoordeelt u de situatie van voor augustus?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Voor augustus is de organisatie ook bezig geweest natuurlijk. Er is ook een auditrapport geweest in 2015. Iedere zichzelf respecterende projectorganisatie, zo ook de Uithoflijn, doet zelfstandig een onderzoek, een audit. Dat laat je doen door externen en die worden opgevolgd. In 2015 is die audit gedaan. Die is voor een deel opgevolgd, met name in de uitvoeringsorganisatie, en voor een deel niet opgevolgd, althans, misschien wel opgevolgd, maar niet volledig herkenbaar terug te brengen in de organisatie. Dus wat ik vanmiddag ook al heb gezegd: misschien zijn ze wel opgevolgd, maar zijn ze niet volledig afgeveikt, omdat de 'plan do check act' cirkel niet volledig is gedraaid. Wel wil ik even zeggen, ook op vragen van de ChristenUnie, dat er een zestiental wel is opgepakt. Die zestien zijn ook samengestelde vraagstukken uit dat rapport. Dus er is meer opgelost dan die zestien, maar, terecht, niet conform hoe je iets moet oplossen op een structurele wijze. Dus dat is wel een vraagstuk dat in 2017 met dit rapport heel nadrukkelijk moet worden opgepakt.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Zegt u dan – ik vind het nogal wat – dat de situatie van vóór augustus – ik vroeg: hoe beoordeelt u dat – eigenlijk onvoldoende was, gezien datgene wat u allemaal voor elkaar moet zien te krijgen en wat allemaal na augustus is gebeurd.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dit is vrij ingewikkeld en vrij complex project. Dat wisten wij toen wij eraan begonnen. Dat wisten wij toen wij het overgenomen hebben en gecheckt hebben van: wat nemen wij nu eigenlijk allemaal over van het BRU? Dat weten wij ook op het moment dat wij het stationsgebied in komen en waar vele bouwactiviteiten plaatsvinden en waar het uitermate lastig is om de planningen op elkaar af te stemmen. Dat weten wij ook als het gaat om veiligheidssystemen die in heel Nederland een discussie voeren over de vraag hoe organiseer je dat? Iedere fase in het project wordt beheerst volgens de projectbeheersingsmethode, zoals die er is voor dit soort projecten. Dat betekent dat je op tijd moet bijschakelen als het de andere kant op gaat. Dat gebeurt op dit moment. Dat betekent ook dat je moet bijschakelen als je in 2015 constateert

dat het een tikkie anders moet, er betere afstemming moet plaatsvinden, het geld gaat eruit, de plannings lopen weer uit. Allemaal bijsturingvragen die in de huidige structuur zoals die vormgegeven is – die aangepast is met o.a. een 'task force' en met een adviesraad – iedere keer op tafel komen bij de vraag of wij op de goede weg zitten. Dat gaat niet altijd zo effectief en efficiënt als wij graag zouden willen met dit soort grote projecten.

Mevrouw ARISSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De woorden van de gedeputeerde aanhorende, heb ik nog wel een vraag. Gezien de forse conclusies uit het auditrapport en gezien de harde noten die gekraakt zijn – zo stond het in de brief van de oud-gedeputeerde – is mijn vraag: zou u zelf opgestapt zijn naar aanleiding van deze zaken?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat vind ik een hypothetische vraag. Dus die ga ik niet beantwoorden. De reden waarom gedeputeerde Verbeek is opgestapt, is gebaseerd op de conclusies die zij zelf aangeeft in haar brief. Die kan ik alleen maar respecteren.

Mevrouw ARISSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Er staan juist niet zo heel veel inhoudelijke conclusies in. Daar hadden wij haar graag over willen bevragen. U heeft er respect voor, maar kunt u het zich voorstellen dat zij opgestapt is?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij voorstellen dat je opstapt, maar nogmaals, het is een hypothetische vraag. Ik weet niet of ik opgestapt zou zijn. Het is een zeer complex project en het is een project – en dan neem ik even een voorschotje op de beantwoording van de vragen – waarin je zeker als bestuurder, ook door de staande organisatie, zo goed mogelijk geïnformeerd moet worden. Met een dergelijk rapport, dat lang in de organisatie blijft liggen – ook voor mevrouw Verbeek, van: had ik dat maar eerder geweten – dan kan ik mij heel voorstellen dat je denkt: het wordt allemaal wel erg lastig.

Ik wil benadrukken dat al deze aanbevelingen voortkomen uit de vraag van de auditor zelf. Ik wil ook benadrukken dat bij een professionele organisatie – dat is niet alleen deze organisatie; die komen wij bij heel veel ingewikkelde projecten tegen, ook bij Rijkswaterstaat – het vanzelfsprekend is dat je regelmatig reflecteert op je werkwijze en op de onderdelen die noodzakelijk zijn om een project te draaien: dat is op je geld – zit ik nog in het juiste budget binnen de fase –, dat is op je organisatiestructuur – moet er iets bijgeschakeld worden –, dat is op de tijd – zit je in de planning –, dat is op de scope – zit ik nog op de kwaliteit – en last but not least: communiceer ik wel goed genoeg. Dat zijn allemaal vraagstukken die in een normale beheersorganisatie van een project gaande zijn en ook hier is dat het geval. En nogmaals, omdat het complex is en omdat wij met vele partijen aan zet zijn en omdat wij al een dubbele aansturing hebben bij het opdrachtgeverschap, is het niet eenvoudig om dat allemaal in een uitvoeringsorganisatie goed te beheersen, maar wij proberen daar stukje bij beetje, ook met de uitkomsten van dit rapport, vorm en inhoud aan te geven.

Het is een rapport, aangegeven door de organisatie zelf, om scherp te krijgen: zitten wij nog wel op koers, wat is er nodig om te verbeteren, wat is er nodig om uiteindelijk tot uitvoering te komen? Ik denk dat dit helder verwoord staat in het rapport. Er is een 'Ist-situatie' beschreven zoals het nu is. Het verbeterplan zal de 'Soll-situatie' moeten beschrijven. Ik wil graag met u delen welke stappen er gezet moeten worden om tot verbetering te komen. Het is een rapport dat aangeeft dat de uitvoeringsorganisatie op zich wel redelijk in beeld is, wel redelijk staat. Ook daarmee moet je altijd voorzichtig zijn, omdat er veel specialismen in zitten en omdat er veel externen in zitten die bij de overdracht en bij de internalisatie van de technieken niet altijd in de staande organisatie kunnen plaatsvinden. Het is vrij kostbaar om dit soort kennis en kunde langdurig in je organisatie te hebben. Daarmee gaat het geheugen van een dergelijke organisatie wel eens mank. Wat wel plaatsvindt, is of wij geëquipeerd zijn om een dergelijk project naar ons toe te krijgen en te ontvangen? Daar moet nog wel het een en ander aan gebeuren.

Er is sprake van een doorontwikkeling van de organisatie. Dat is op vele vlakken aan de gang, ook bij de afdelingen Mobiliteit en OV. Dat betekent dat als je die doorontwikkeling doet, bijvoorbeeld op het

gebied van cultuur – en dat zijn niet de trajecten die gisteren af zijn – dat tijdens die verbouwing de verkoop door moet gaan. Dat maakt het uitermate spannend, ook voor een dergelijk project en een ontvangstorganisatie, om helder te krijgen wie wat doet tijdens de verbouwing in taken, verantwoordelijkheden en rollen. Dat is complex. Daar zal heel nadrukkelijk, ook vanuit het verbeterplan, aandacht aan besteed moeten worden om dat scherp te hebben. Omdat, als wij – dat geeft het rapport ook aan – vijf voor twaalf geëquipeerd willen zijn, wij nu stappen moeten maken met betrekking tot wie ontvangt wat, wie is verantwoordelijk, hoe zit de hiërarchie in elkaar, wat zijn de autorisatieschema's et cetera. Daarop moet het verbeterplan ook antwoord geven.

Ik kom aan de beantwoording van een aantal vragen.

VVD: Hoe zorgen wij ervoor dat de OV-organisatie een degelijk functionerend OV-systeem – een werkend tramsysteem wordt het genoemd – gaat exploiteren? De ontvangstorganisatie – daar heb ik het net over gehad – toetst aan alle geleverde systemen en uitgangspunten van een integraal programma van eisen. Dus niet alleen het deel waarvoor zij verantwoordelijk is, maar een integraal programma van eisen. Dat is nog wel even een taak om dat goed met elkaar te delen; al die deelprojecten, al die programma's van eisen moeten op elkaar afgestemd zijn. Als daaraan wordt voldaan en het wordt geaccepteerd, dan hebben wij een systeem dat wij kunnen exploiteren, oftewel verificatie en uiteindelijk validatie om het in ontvangst te nemen. Daarvoor is een heleboel papierwerk nodig en een heleboel training en opleiding, maar uiteindelijk kunnen wij het accepteren en kunnen wij gaan rijden.

D66 vraagt naar de implementatie, naar de regiegroep en naar wat er eigenlijk allemaal al speelt en hoe het bijvoorbeeld zit met de ervaring – 'the lessons learned' – van het onderhoud en beheer en exploitatie van de SUNIJ-lijn, die wij ook opgeknapt hebben en die straks ook aankomt op de nieuwe tramremise. Ja, die ervaring zullen wij zeker inbrengen in de uiteindelijke exploitatie en beheer van onderhoud van de Uithoflijn. Die worden geïntegreerd.

Het CDA zegt, en zo zeg ik het maar even: het verbeterplan moet beter. Ik geef u aan dat er nog niet echt een verbeterplan ligt. Het concept ligt er. Er is ook nog een nadere duiding van Horvat & Partners en Deloitte hoe u het moet lezen. U moet het inderdaad niet lezen als een stoplichtrapportage: groen, oranje, rood. U moet het lezen – dat is in de uitvraag ook gedaan en daarmee wordt het in onbalans gebracht – als rood. Dat is uitermate vervelend, want als je rood leest, dan denk je dat de rest niet goed gaat. Ik kan u vertellen dat er heel veel goed gaat en dat er heel veel op de rails staat. Dat is echter niet de uitvraag geweest. Het verbeterplan moet beter als het gaat om één planning, het verbeterplan moet beter als het gaat om de vraag welke stappen wij gaan nemen. Ik wil graag met u het verbeterplan bespreken in de Staten van 1 april als de adviesraad erover geadviseerd heeft, als het in de directieraad is geweest en als het in de stuurgroep is geweest.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! U heeft het over mijn opmerkingen over het leertraject. Het gaat voor mij net andersom. Wij zijn nu bezig met de Uithoflijn. Daar zijn wij allerlei dingen aan het doen. Wij hebben dadelijk een project waarin wij ook heel veel geld gaan steken. Dat is inderdaad de ombouw van de SUNIJ-lijn. Het gaat mij erom dat wij niet de fout maken die hier is gemaakt bij de systeemintegratie. Wij moeten het opzetten van een goed programma van eisen goed hebben afgetikt voordat wij stappen zetten die ons later geld gaan kosten. Dat is de eerste vraag. De tweede vraag gaat over mijn eerste vraag, namelijk het aftreden van de secretaris.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Misschien ben ik niet duidelijk genoeg geweest. 'The lessons learned' worden 'cross-over' gebruikt. Dus op het moment dat wij de Uithoflijn goed beschreven hebben en uiteindelijk in alle beheerplannen vormgegeven hebben en weten wat wij daarvan opgedaan hebben, en wij gaan dan verbouwen aan de SUNIJ-lijn, dan kan het niet anders dan dat wij daarin de lessen gebruiken om een optimale revitalisering van de SUNIJ-lijn mogelijk te maken. Ook dat wordt projectmatig aangepakt en ook dat zal een flinke klus zijn.

U, en niet alleen u, heeft gevraagd naar het opstappen van onze hoogst verantwoordelijke ambtenaar. Het is over het algemeen niet gebruikelijk om over ambtenaren te spreken, maar wij hebben het hier over de hoogste ambtenaar. Daarover heeft u terecht vragen gesteld. De verschillende organisatieon-

derdelen die betrokken zijn bij de realisatie van de Uithoflijn, hebben volgens de onderzoekers een verschillende belevingswereld. Zij merken ook op dat dit gebruikelijk is waar projectsturing en het 'going concern' samenkomen. De belevingswereld van het project is echt anders dan die van de 'asset-beheerder' en die is weer anders dan die van de concessiebeheerder. Dit verdient wel aandacht. Verder is de afstand tussen de mensen die het project aansturen en het bestuur te groot. Ik constateer daarbij dat de bestuurder onvoldoende in positie is gebracht. De organisatie had sensitiever moeten zijn bij een dergelijk project en bij de kritische geluiden die naar boven komen. Wij hebben dan ook gemeend de algemeen directeur hiervoor verantwoordelijk te moeten stellen. U bent daarover inmiddels geïnformeerd. Daarnaast loopt er een intensief cultuurtraject, zoals ik al heb aangegeven, om te borgen dat de mensen van de verschillende onderdelen elkaar beter gaan begrijpen en de relatie tussen de projecten de beheer- en exploitatieafdelingen verstevigd wordt. Daar wil ik het bij laten als het gaat om de positie van de algemeen directeur/secretaris.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Een aanbeveling voor een totaalplanning lijkt mij zeer nuttig, want zonder dat is er geen regie mogelijk. Hoe gaan Gedeputeerde Staten regelen dat er een stationsplanning komt? Daar mankeert het op dit moment aan.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ook dat is een onderdeel van het verbeterplan voor een totale planning. Alle onderdelen zullen op elkaar afgestemd moeten worden, niet alleen in de fasen van het project, maar ook in de deelprojecten die dit complexe project met zich meebrengt. Dat gaat over de bovenleidingen, de onderbaan, het tramstel, de leveranties, de veiligheidseisen, de systemen die geïntegreerd moeten worden, alles. Er zal een totaalplanning op moeten komen, opdat er in elk geval gestuurd kan worden, zoals: als er hier vertraging is in dit deelproject, wat betekent dat dan, kunnen wij dat inhalen in een volgende fase of in een ander deelproject?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb het gevoel dat wij zo ver al waren op 5 februari. Wat is er nu veranderd, waardoor Gedeputeerde Staten denken dat het nu voor elkaar komt?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Veranderd is dat er een grote mate van bewustzijn bij Gedeputeerde Staten is ontstaan als gevolg van dit auditrapport, dat zeer recent op de bestuurstafel terecht is gekomen en dat geconstateerd moet worden dat er een aantal acties ligt voor Gedeputeerde Staten en voor de organisaties, de organisatieonderdelen, om tempo te maken, zodat wij eind 2019 daadwerkelijk de Uithoflijn kunnen laten rijden.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! De heer Van den Berg zei zojuist dat het college van GS gaat reflecteren op zijn bestuursstijl. Mijn vraag is: hoe worden Provinciale Staten daarin meegenomen? Ik zou daarin zelf namelijk graag meegenomen willen worden, omdat ik dat zie als een collectieve bestuursstijl.

U zei net iets over de integraliteit van de organisatie en de aansturing daarvan. Ik denk dat je dat niet los kunt zien van de integraliteit, waarin het college van GS zelf werkt. Hoe kijkt u daar tegenaan?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het college gaat regelmatig in retraites en in die retraites proeven wij elkaars nieren ook en daar is ook reflectie een onderdeel van. Dat geldt ook zeker voor een onderwerp dat wij op dit moment bespreken en het auditrapport: hoe hebben wij daarin zelf geacteerd, hadden wij daarin beter moeten zijn? Ik zal straks bij de beantwoording van de vragen aangeven hoe wij betrokken zijn geweest bij het mobiliteitsprogramma, maar zeker ook bij de Uithoflijn. Dus dat zal zeker een onderdeel zijn. Om nu collectief een functioneringsgesprek met u te doen als wij reflecteren, vind ik eigenlijk een brug te ver, als u het niet erg vindt.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even terugkomen op uw beschrijving van het eigenlijk niet functioneren van de algemeen secretaris en waarvoor hij verantwoordelijk is. Een kwartiertje geleden stelde ik u een vraag over de verbeteracties en of die in gang waren gezet. Toen zei u: in september is dit en dat gebeurd en ook daarvoor zijn er al dingen gebeurd. Dan denk ik: die gemeentesecretaris heeft het toch wel gezien en hij heeft dingen in gang gezet. Eigenlijk zou je hem dan een compliment moeten geven, omdat hij daarmee bezig is. Wat maakte het dat hij misschien

niet zelf de keuze heeft gemaakt, maar gedwongen is om terug te treden? Wanneer is dat besluit genomen?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb u gezegd wat ik gezegd heb over de gemeentesecretaris. Daar wil ik het bij laten.

De VOORZITTER: Nee, nee, geen gemeentesecretaris.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Sorry, dank dat u dat zegt. Even voor de notulen: de provinciesecretaris en algemeen directeur. Daar wil ik het bij laten.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! U kunt toch wel aangeven op welk moment de keuze is gemaakt dat hij moest terugtreden?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan moet ik even kijken. Vrijdag jongstleden.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat was gekoppeld aan het terugtreden van mevrouw Verbeek of was het sowieso gebeurd?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is niet gekoppeld aan het aftreden van mevrouw Verbeek. Dat is een besluit geweest van het college, medegedeeld aan de CdK, die als zodanig de mededeling heeft gedaan.

De VOORZITTER: Vervolgt u uw betoog.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Komt het goed met de samenwerking? Dat is een vraag die het CDA ook heeft gesteld. Daarop kan ik ja antwoorden, maar dat betekent wel dat er flink gewerkt moet worden. Dat zullen wij ook zeker doen, want het besef bij de stad Utrecht, maar ook bij de uitvoeringsorganisatie en de aannemers is zeer wel aanwezig dat het betekent dat wij door moeten, samen moeten werken en de verbinding moeten zoeken, ook in dit project als het gaat om de totstandkoming van het project, hoe moeilijk ook. Soms moet je dan ook wat bruut demarcatielijnen zetten, van: hier gaan wij over, daar gaat u over. Soms heb je ook dat je zegt: volgens mij zijn de kosten voor u of de kosten voor ons, daarover zijn duidelijke afspraken. Het is zo dat je bij ieder project af en toe moet armpje drukken om de werkelijkheid op tafel te krijgen. Dat is ook bij dit project het geval. Met twee opdrachtgevers in deze verdeling is het niet anders dan dat je regelmatig bij elkaar in de stuurgroep dit soort zaken bespreekt.

Zwaarwegend advies en een nieuwe samenwerkingsovereenkomst: ja, daarover is inderdaad een advies uitgegeven naast de inhoud van het zwaarwegende advies. Daar is uitgekomen dat verder uitgewerkt wordt hoe verstaan wij elkaar, ook als het gaat om de financiële verdeling. Dat zal in een tweede allonge – dat is een addendum bij de bestuursovereenkomst – worden getekend, zodat op het moment dat er weer vraagstukken zijn met betrekking tot de vraag 'hoe hadden wij dat ook weer afgesproken', er teruggegrepen kan worden op die allonge.

De heer MOURIK-GELUK (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Betekent het dat de verantwoordelijkheidsverdeling en de financiële verdeling, zoals die nu voorligt, eigenlijk de nieuwe samenwerkingsafpraak is die nu vastgelegd wordt en dat wij daarop teruggrijpen of betekent het dat de financiële verdeling nog onderhandelbaar is en dat daarover een samenwerkingsovereenkomst, of een allonge, wordt afgesloten?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, het betekent niet dat er nog onderhandeling is. Het percentage dat u kent – 24 / 76: het percentage dat is afgesproken – wordt vastgelegd en nader gepreciseerd in de gevallen waarin het speelt.

De heer MOURIK-GELUK (CDA)P: Mijnheer de Voorzitter! In het zwaarwegend advies wordt echter ook gezegd over het stationsgebied of als echt duidelijk is van wie het project is, dat dan een andere verdeling mogelijk is. Ik ging er een beetje van uit dat dit ook in de allonge zit.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De nadere afspraken die daar gemaakt zijn zullen in de allonge komen. Dat betekent dat er dan duidelijkheid komt over hoe wij ons tot elkaar verhouden bij de financiële consequenties van overschrijdingen, planningen, meer- of minderwerk et cetera. Dat komt er allemaal in te staan.

Wat is de rol van de adviesraad? Die bestaat inderdaad nog steeds. Ik heb u net tussen de commissie MME en de PS-vergadering het laatste advies gegeven. Dat is een adviesraad die opmerkingen heeft geplaatst en advies heeft gegeven op de planning, de concepttotaalplanning. Ook zal hij een advies geven over het verbeterplan, dus hij is de meedenker over de zwaarwegende activiteiten die in een dergelijk project uitgevoerd moeten worden.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Als ik het kort samenvat, krijgen wij op 1 april een rapportage over het verbeterplan. Mocht de relatie met de gemeente Utrecht ingewikkeld worden, zijn er dan mogelijkheden voor interbestuurlijk toezicht vanuit de provincie op de gemeente?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Die zijn er altijd. Dus dat wil ik even loskoppelen. Of dat nu de werkwijze is en of er aanleiding toe is, dat denk ik in dit bijzondere geval niet.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Over in verbinding gesproken ... . Gedeputeerde Van den Berg had het net even kort over de Adviesraad Tram, die kennelijk nooit een rood seintje heeft gegeven. Er werd altijd gezegd: de planning, het gaat allemaal prima hoor, geen enkel probleem. Mag je van zo'n adviesraad niet wat meer kritisch meedenken verwachten? Hoe reflecteert u op die rol van die Adviesraad Tram in het licht van wat wij nu allemaal weten?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! U overvraagt mij over wat de specifieke adviesrol is en of die breed of smal moet worden opgevat en welke verantwoordelijkheid daarbij ligt. Hij is verantwoordelijk voor het advies. Er is wel gereflecteerd op de planning en er is ook gereflecteerd op de audit en dat zal ook plaatsvinden op het verbeterplan. Het gaat er echter vooral om dat het een adviesraad is naar de uitvoeringsorganisatie toe en dat het advies over de audit, dat wij op de bestuurstafel hadden willen leggen, wat lang op zich heeft laten wachten. Dus ik kan op dit moment niet een kwalitatief oordeel uitspreken over de rol van de adviesraad.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Daar wil ik toch even op doorvragen, want die adviesraad bestaat uit bestuurlijke zwaargewichten, die juist worden ingehuurd om te reflecteren op bestuurlijk niveau, dus duidelijk niet op ambtelijk niveau. Zo hebben wij daarover meermaals gesproken, ook in het licht van de behoorlijk hoge vergoedingen die zij krijgen voor het twee keer per jaar bij elkaar komen. Dus daar maak ik toch wel bezwaar tegen. Dan vraag ik mij toch het volgende af. Ik heb de memo gelezen die u 1 minuut voor de vergadering nog heeft gestuurd. Er is geen enkele kritische noot te lezen. Dat zijn memo's van november en december. Toen waren hier intern de rapen al gaar. Op het moment dat hij op ambtelijk niveau had moeten reflecteren, heeft hij ook zitten slapen. Dus wat ons betreft staat de hele rol van die Adviesraad Tram zeer ernstig ter discussie, zeker na het debat en met wat wij nu weten.

De VOORZITTER: Mijnheer Joustra?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik gun de gedeputeerde hierop eerst het antwoord te geven. Anders slaat hij weer een vraag van mij over.

De VOORZITTER: Het was geen vraag, het was een stelling.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Als daarop geen antwoord behoeft te volgen, dan nog het volgende. Wij krijgen dus op 1 april een rapportage over het verbeterplan. Wanneer vindt de gedeputeerde interbestuurlijk toezicht wel aan de orde en waarom niet nu?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wanneer ik dat aan de orde vind? Ik vind dat een afweging conform lijnen die wij intern hebben, en ook met u hebben gedeeld, wanneer er interbestuurlijk toezicht plaatsvindt, zeker op het financiële vlak. Dat vind ik een zaak om het daar neer te leggen. Langs de maatlat van 'hoe beoordelen wij de financiële positie van gemeenten' zal in dat traject gekeken worden of daar financieel toezicht nodig is of niet. Ik vind de vraag buiten de orde als het gaat om dit project.

De VOORZITTER: Vervolgt u uw betoog.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De PvdA sprak over buslijn 12. Ik heb dat vanmiddag ook aangegeven en ik zal dat hier ook beantwoorden. Er zal zeker met de gemeente en met de vervoerder in gesprek gegaan worden over wat de mogelijkheden zijn — op dit moment gaat het om het vol zitten van de buslijnen — en om te kijken of in de anderhalf jaar vertraging die wij oplopen er een mouw aan te passen valt om het comfort van de reizigers wat te verbeteren of op een andere manier vorm te geven. Wat precies de oplossing is, moet onderdeel zijn van het gesprek dat wij voeren.

Hoe heeft het college geacteerd in dit dossier en misschien wel in de Mobiliteitsagenda? Ik ga een paar dingen noemen. Wij hebben regelmatig benen-op-tafel-overleg of bestuurlijk-benen-op-tafel-overleg, waarin de ambtelijke organisatie, vaak goed vertegenwoordigd, presentaties geeft, o.a. over de Uithoflijn. Daar proeven wij elkaars nieren over wat daar gepresenteerd wordt. De gedeputeerde geeft aan waar oplossingen liggen, waar kansen liggen en waar problemen liggen. Daar helpen wij elkaar bij. Dat is collegiaal bestuur. Wij spreken als college met één mond. Wij zijn er allemaal bij als het om dit soort acties gaat. Wij hebben regelmatig de stukken in het college, ook vertrouwelijke stukken, waarin wij kauwen op die stukken en ons laten uitleggen waarom het op deze manier is vormgegeven en niet anders en waarom het niet beter zus of zo kan. Daarop bevragen wij. Dat geldt overigens niet alleen voor de mobiliteitsonderwerpen.

De technische vragen of de statenvragen komen ook langs het college. Die worden soms verbeterd of aangescherpt of nader gepreciseerd. Ook daar bemoeien wij ons tegenaan.

Wij hebben regelmatig werkbezoeken, niet alleen bij de gemeente Utrecht, maar ook bij de Uithoflijn en bij andere projecten, zoals de tramremise, met de vraag: hoe loopt het hier? En ook daarop bevragen wij elkaar.

Wij zijn samen met de stad Utrecht en met meer 'opinion leaders' naar Brussel geweest en hebben daar geconstateerd en voor het voetlicht gebracht dat wij met een opgave bezig zijn, hier in de regio, een schaa sprong, ook op het gebied van mobiliteit en ook op het gebied van OV, en dat wij daarin meer moeten samenwerken. Dat heeft geleid tot een zogenaamde bestuurlijke kopgroep, waarin Jacqueline en ik de kopgroep vertegenwoordigen, met aan de andere kant Lot van Hooijdonk en Jeroen Kreijkamp, richting het Rijk, richting de onderhandelingstafel, om voor het voetlicht te brengen dat hier geld naartoe moet omdat wij hier een 'huge' knelpunt hebben. Dat doen wij, omdat wij vinden dat wij hierin samen moeten optrekken en kenbaar moeten maken dat wij nogal voor een opgave staan. Er is regelmatig overleg met het college van de gemeente Utrecht en daar is dit een onderwerp van gesprek.

Dus op vele fronten zijn wij met dit dossier bezig. U kunt er van op aan dat het college van het auditrapport ten eerste fors is geschrokken en dat het ten tweede fors is besproken om te komen tot oplossingen en te komen tot alternatieven, zodat de, voormalig, gedeputeerde heldere lijnen kan uitzetten om tot verbetering te komen.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Als u ik zo hoor, kan dat auditrapport geen verrassingen hebben gegeven, omdat u er zo vaak over hebt gesproken en zo goed in contact bent met de stad Utrecht. Of heb ik het mis?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat over een specifiek rapport over de ontvangstorganisatie. Dat is een rapport dat laat op de bestuurstafel is gekomen en waarin kritische noten staan, maar er staat niet in wat er allemaal goed gaat. Daar hebben wij zeer serieus over gesproken, zoals wij dat doen met andere rapporten die langskomen, niet alleen op het gebied van mobiliteit. Het is op zich wel een verrassing als je dat rapport leest en je constateert dat het vijf voor twaalf is, 'komen wij op tijd in gerede met de ontvangstorganisatie', en dan schrik je even en moet je met elkaar aan de slag. Ook dat bespreken wij met elkaar.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Er werd ook een suggestie gedaan om eens twee dagen met elkaar de hei op te gaan. Dan denk ik dat, als je al naar Brussel en overal bent geweest, je elkaar wel vaker hebt gesproken. Het komt erg over als er zo'n aanbeveling staat, alsof er twee besturen zijn die langs elkaar heen werken en die elkaar toch eens recht in de ogen moeten kijken en over dingen moeten spreken. Of heeft u dat ook niet verrast?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat heeft mij niet verrast. Ik kan mij voorstellen dat je af en toe zegt: weet je wat, er is een geschil, je moet even met z'n tweeën in de bezemkast en je komt er niet eerder uit dan ... . Dat is zo'n opmerking die ik zou kunnen maken als ik geïnterviewd word. Het is belangrijk dat je elkaar regelmatig de maat neemt en met elkaar het besef hebt dat je samen verantwoordelijk bent voor de planning, de overschrijdingen, weliswaar in een verhouding, en dat je samen de verantwoordelijkheid draagt dat wij onze inwoners goed vervoeren. Dat besef moet je regelmatig met elkaar toetsen. En dat doen wij ook. Vandaar de opmerking.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Als ik de aanbevelingen lees, moet er nog een hoop extra gebeuren. Dan zijn wij er nog niet. Als er een aanbeveling staat, van 'ga nog eens twee dagen met elkaar de hei op om te bespreken wat wij samen gaan doen en hoe wij gaan samenwerken en dat soort zaken', dan is dat niet even een lastig puntje beslechten, maar dan zit dat toch wat dieper.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb dat vooral opgevat als: u moet met elkaar in gesprek, want u bent beiden verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan, u heeft een deel van de bovenbouw, wij hebben een deel van de bovenbouw, maar dat ding moet rijden, dus zorg ervoor dat je een goede afstemming hebt met elkaar over de ontvangstorganisatie, de plannings en de plannings en vertragingen aan de stationskant. Dat moet je regelmatig met elkaar uitkruisen. Dus af en toe met elkaar de hei op, in elk geval iets langer zitten dan een uurtje vergaderen. Dat lijkt mij evident.

De VOORZITTER: Vervolgt u uw betoog.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De schadevraag van de PVV is op tafel gekomen. U heeft heel nadrukkelijk aangegeven rondom het stationsplein en de handelwijze daar en de gemeente en de ontwikkelaars en de projectafspraken die daar zitten of wij die niet kunnen openbreken? Ik heb u verteld hoe de BRU-bestuursovereenkomst in elkaar zit. Dat is geen uitwerkingsovereenkomst en dat is ook geen contract. Dat is aangegeven in die overeenkomst en die hebben wij bij de overname van het BRU scherp op het netvlies gehad. Er is een inspanningsverplichting van partijen om te komen tot een zo goed mogelijk op elkaar afstemmen van de plannings. Dat het complex is in het stationsgebied, is duidelijk. Dat er een inspanning wordt geleverd, laat ik vooral aan de Utrechtse kant. Ik constateer dat er inspanningen geleverd worden. Het opnieuw uitonderhandelen, onderdeel van het zwaarwegend advies? Dit is wat het is. Ik zie geen mogelijkheden dat open te breken, zeker niet omdat de positie van Utrecht een heldere is.

Mevrouw Poppe vraagt of het goed komt met het project? Daarop zeg ik ja. Dan zeg ik ook: alle zeilen bij, scherp erop en u in positie brengen voor uw informatiebehoefte en om uw controlerende taak goed te kunnen uitoefenen en die nadrukkelijker voor het voetlicht te brengen en u schriftelijk te informeren

in de cyclus van MME, vroegtijdig, zodat u het kunt doornemen en ook kritische vragen kunt stellen, zo er wat te melden is over de Uithoflijn.

GroenLinks vraagt over de audit. Ik heb hier opgeschreven: de kracht van de organisatie. Dat vind ik eigenlijk vanzelfsprekend. Ik ben dat aangegaan. Ik ga geen woorden als 'lef' gebruiken. Ik vind het vanzelfsprekend, net als Rijkswaterstaat, ik vind het vakkundig en ik vind het professioneel, dat je een extern bureau kritisch laat kijken naar de organisatie, los van de uitkomst. Die uitkomst is wat die is. Die moeten wij respecteren. Daar moeten wij ruimte voor bieden, dat het iedere keer aangekaart kan worden, en het niet nu doodslaan met het resultaat. Dus ik vind het vanzelfsprekend en ik vind het ook getuigen van een open cultuur dat wij het op deze manier doen. Dat neemt niet weg dat de uitkomst de uitkomst is en daar zullen wij zeker als bestuur de nodige aandacht aan moeten besteden.

De vraag over een gezamenlijke begeleidingsgroep is een vraag die de stad heeft gesteld via onze griffie. Die laat ik bij u als het gaat om A. moet die er komen en B. hoe zou die moeten plaatsvinden? Ik heb wel een klein advies voor u, een ervaringsadvies. Ik zou u willen adviseren de begeleidingsgroep misschien niet zo te noemen, maar in elk geval niet rechtstreeks in de uitvoeringsorganisatie te positioneren, want als de uitvoeringsorganisatie bestuurlijk gaat mee resoneren, dan weet ik zo ongeveer dat wij het niet gaan halen met de planning en waarschijnlijk ook niet met de tijd. Dus ik laat dat bij u.

De ChristenUnie vraagt welke portefeuille is opgestapt. Eigenlijk parafraseert u dat de portefeuille een grote portefeuille was. Was het nu de portefeuillehouder Mobiliteit, Personeelszaken of Financiën, en was dat een handige constructie? Natuurlijk hebben wij ons dat ook in het college afgevraagd, maar wij hebben ook respect voor het feit dat wij een onderhandeling hebben gevoerd rondom de coalitiebesprekingen, dat wij elkaar goed in de ogen hebben gekeken, dat wij inhoudelijke resultaten hebben geboekt en dat wij deze portefeuillehouderverdeling zijn aangegaan. Die wens ik te respecteren.

Ik deel niet helemaal met u dat er maar zestien punten zijn opgevolgd. Wel volgens het lijstje van 'hoe doe je een volwaardige controle conform de richtlijnen zoals een audit moet plaatsvinden'. Ik heb u ook gezegd dat de zestien punten die opgepakt zijn, een samentrekking zijn van meerdere punten, dus het zijn er niet alleen zestien. Dat neemt ook niet weg dat wij in een goede rapportage nog een keer kunnen teruglezen wat er ooit is afgesproken, dat het niet eenmalig moet worden opgelost, maar dat je dat structureel in een verbeterplan en een structureel monitoringsplan moet hebben. Dus dat punt is helder. Daar moet aan gewerkt worden.

PvdD vraagt wanneer het verbeterplan komt Op 1 april wil ik het in de Staten hebben met het advies van de adviesraad, indachtig de opmerkingen van collega Schaddelee, dat de adviesraad het advieswerk moet doen en daar stevig naar moet kijken.

Komt het goed? Ja, het komt goed. Dat zeg ik niet omdat ik blauwe ogen heb, maar omdat ik denk dat wij alle zeilen bij moeten zetten en dat ik, voorzover ik het nu kan overzien, alles in het werk stel om de projectbeheersing zo goed mogelijk te maken. Het zou raar zijn als ik tegen u zou zeggen dat het niet goed komt. Het verbeterplan en de sturing moeten er nog wel komen, maar ik heb er vertrouwen in dat wij terug op de rails komen.

De SGP heeft gevraagd hoe het college heeft meegeholpen. Ik heb u net een lijstje gegeven van hoe wij elkaar regelmatig bevragen op dit soort majeure projecten. Kon het beter? Wij hebben collegiaal bestuur en wij hebben elkaar goed in de ogen gekeken met dit soort grote projecten. Dat doen wij regelmatig in het college. Of het voldoende is geweest? Het verbeterplan moet in elk geval daarin een oplossing bieden.

Mevrouw ARISSSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga het nog een keer proberen. Het is aan verschillende partijen uit de coalitie gevraagd wat de beweegredenen waren dat oud-gedeputeerde Verbeek opstapte. In haar brief staan weinig aanknopingspunten daarvoor. Er ligt een snoeihard rapport. Wij zouden heel graag van de gedeputeerde een brief willen ontvangen, waarin omschreven staat wat haar beweegredenen waren en waarin het college met één mond spreekt.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Die kan ik u niet toezeggen. De redenen waarom mevrouw Verbeek is opgestapt, zijn de redenen zoals mevrouw Verbeek die heeft aangegeven. Die heb ik te respecteren. U moet eruit lezen wat u eruit moet lezen. Mevrouw Verbeek heeft geconstateerd: ik stap op.

Mevrouw ARISSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik constateer dat er toch door verschillende partijen omtrekkende bewegingen worden gemaakt om het hoe en waarom. Ik heb het idee dat wij als oppositie, en ook de mensen thuis, zouden moeten kunnen weten en begrijpen waarom zij deze beslissing heeft genomen. Haar brief is daarin niet voldoende.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan uw teleurstelling en onvrede begrijpen, maar u zult het moeten doen met de brief die er is. Dat is wat mevrouw Verbeek heeft willen aangeven aan u. Zij is niet meer in staat om haar verdediging te voeren. Het is haar keuze geweest en volgens mij moeten wij die respecteren.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! U bent een collegiaal bestuur, dat gaf u zojuist aan. Wat heeft u allemaal gedaan om te voorkomen dat mevrouw Verbeek opstapte in dat collegiale bestuur en op welke wijze heeft u haar ondersteund? Je zou het ook andersom kunnen formuleren. Waarom zegt u niet: wij zijn een collegiaal bestuur en dan zouden wij ook kunnen opstappen. Ik belicht het even van twee kanten.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Toen het rapport openbaar werd, werd er – en nu ga ik toch even iets boosaardigs zeggen over de pers – 'geframed' wat er 'geframed' werd, waarin wij ons inhoudelijk niet herkennen; als je eenmaal in die sneeuwbal zit, zit je in die sneeuwbal. Wij hebben telkenmale ook met mevrouw Verbeek gesproken over de vraag: hoe komen wij hieruit? Wij hebben oplossingen geboden en aangegeven: is dit mogelijk? Maar tegelijkertijd moeten wij ook constateren dat mevrouw Verbeek heeft geconstateerd wat zij geconstateerd heeft.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Heeft zij de oplossingen niet opgevolgd, die u had aangedragen?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Zij heeft aangehoord wat zij aangehoord heeft. Zij heeft gedaan wat zij gedaan heeft.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik geef politici graag een rugzakje mee voor de toekomst. Ook aan u de vraag: bent u ervan op de hoogte dat mevrouw Verbeek onder druk is gezet door D66, vooraf of achteraf, om af te treden?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Niet door mij. D66 is een heel grote partij.

De VOORZITTER: Ik ga onmiddellijk door naar de tweede termijn. Kort als het kan, want wij zijn enorm uit de tijd. Wij moeten echt de agenda afronden die voor ons ligt.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat zegt u nu wel, maar volgens mij hebben wij een afspraak dat wij tot om en nabij elf uur doorgaan.

De VOORZITTER: Het is aan de Staten. Als u donderdagavond terug wilt komen, dan kan dat. Ik heb vanaf het begin gewaarschuwd dat dit debat op deze wijze te veel tijd kost. Het lijkt mij niet verstandig dat wij nu om tien over tien een ordedebat gaan voeren. Wij gaan naar de tweede termijn. Wat mij betreft: als het niet hoeft, dan hoeft het niet.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben in de fractie afgesproken dat de heer Joustra de woordvoering zou doen. Hij doet dat op een uitstekende wijze en wij spreken met één mond. Er zijn echter ook vragen aan mij gesteld en die wil ik graag beantwoorden.

Wat vindt de VVD van deze situatie die is ontstaan in een collegiaal bestuur? Ik baal ontzettend van wat er allemaal gebeurd is. Ik moet constateren dat het uiteindelijk de afweging van mevrouw Verbeek is geweest om de politieke verantwoordelijkheid te nemen voor – dat heeft zij in de brief aangegeven – de organisatorische verbeteringen die noodzakelijk zijn; de harde noten die gekraakt zijn. Maar nogmaals, dat is een collegiale verantwoordelijkheid, want wij hebben hier een collegiaal bestuur. In dat opzicht heeft zij een offer gebracht.

Zij heeft voordat zij vertrok nog maatregelen willen nemen. Over die maatregelen is al gesproken. Die maatregel is genomen door Gedeputeerde Staten – dat heeft de heer Van den Berg gezegd – door de provinciesecretaris van zijn werk – ik moet even goed uitkijken of ik de goede juridische formulering gebruik – bijzonder verlof te geven. Dat voorstel kwam van gedeputeerde Verbeek, omdat zij ruimte wilde bieden voor die organisatorische verbeteringen. Zij heeft daarmee echt de verantwoordelijkheid willen nemen voor het rapport.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Nu ben ik even de draad kwijt. Ik vroeg aan de heer Van den Berg of het met bijzonder verlof sturen van de provinciesecretaris iets te maken had met het vertrek van Verbeek. Toen werd gezegd: nee, daar had het niets mee te maken. Nu hoor ik van u dat dat wel degelijk het geval is geweest. Sterker nog, dat mevrouw Verbeek dat zelf in gang heeft gezet, met Gedeputeerde Staten, als een soort randvoorwaarde: ik ga weg, dan gaat hij ook weg. Dus ik ben in verwarring. Wie spreekt nu de waarheid?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Zij heeft dat voorgesteld aan Gedeputeerde Staten vanuit de gedachte dat zij schoon schip wilde maken en dat er niet alleen bestuurlijke consequenties getrokken zouden worden, maar dat er ook ruimte gemaakt zou worden, zodat die verbeteringen in de organisatie, waarover u het allen vanavond heeft gehad, daadwerkelijk doorgevoerd kunnen worden.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! En is dat gebeurd?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat is op vrijdag gebeurd.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dan kom ik tot de conclusie dat het verband houdt: het vertrek van mevrouw Verbeek en het bijzonder verlof van de provinciesecretaris.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Verbeek heeft in elk geval dat voorstel gedaan.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou de fractievoorzitter van de VVD eigenlijk dezelfde vraag willen stellen. Bent u ervan op de hoogte of mevrouw Verbeek op enig moment onder druk is gezet door D66 om af te treden?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn diverse gesprekken gevoerd, maar mevrouw Verbeek heeft uiteindelijk zelf haar afweging gemaakt.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat vraag ik u niet. Ik vraag u of er uiteindelijk druk is uitgevoerd door D66.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Druk is iets wat mensen zelf moeten voelen en waar zij hun eigen afwegingen maken.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Uw antwoord is genoeg. Dank u.

Mevrouw ARISSSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben 'flabbergasted'. Hier wordt nieuwe informatie door de VVD gegeven bij monde van de fractievoorzitter die wij niet van de gedeputeerde hebben gehoord bij brief. Ik vind echt dat wij recht hebben op een brief met een feitenrelaas, waarin ook dit soort dingen worden verwoord. Er zijn meerdere partijen met vragen, die nu deels worden be-

antwoord. Wij kunnen hier niets meer mee; die worden gegeven in de tweede termijn. Ik vind dit ongehoord.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat mevrouw Arissen hier staat aan de interruptiemicrofoon geeft aan dat zij er wel degelijk iets mee kan. Ik geef antwoord op een vraag. Daar is om gevraagd. Dus dat doe ik hier nu ook.

De VOORZITTER: Vervolgt u uw betoog.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat om het verbeteren van de ambtelijke organisatie. Dat is hard nodig. Maar het gaat ook om iets anders. En dan kom ik op een gespreksonderwerp dat ook vanmiddag in de commissie MME aan de orde is geweest. Dat gaat om de autoriteit van de provincie en dat gaat om hoe overheden met elkaar omgaan. Dan constateer ik dat wij te maken hebben met een stad Utrecht, waarin – terwijl het auditrapport voor het grootste deel gaat over de andere organisatie – eenzijdig besloten wordt de geheimhouding van het rapport af te halen zonder bijvoorbeeld, ik noem maar een suggestie, het verzoek te doen aan die andere overheid onder welke voorwaarden dat eventueel zou kunnen. Nee, zij besluiten dat zelf. Vervolgens worden wij dit weekend geconfronteerd – die verschijnt dan op vrijdag – met een brief namens de U10-gemeenten. Die brief, zo bleek vandaag, is vooral een onderhandelingsinzet op een aantal dossiers, maar het was niet nodig geweest om die brief op dat moment op die manier direct naar RTV Utrecht te brengen, terwijl die brief op dat moment, in concept nog, bij andere U10-wethouders lag. Wat ik daarmee constateer, is dat niet alleen door eenzijdig optreden de relatie tussen stad en provincie weer jaren terug in de tijd is, maar dat ook de samenwerking van de U10, de samenwerking tussen de stad en omringende gemeenten, er ook onder lijdt. Ik begin mij af te vragen waar het spelen van al deze spelletjes toe leidt en wat er is waardoor dat nodig is. Dat is een discussie die wij met elkaar moeten voeren: hoe gaan wij hiermee om?

De VVD heeft natuurlijk ook, toen wij de afweging van onze gedeputeerde hoorden, stevige gesprekken gevoerd, stevig gediscussieerd. Uiteindelijk zijn wij erop uitgekomen dat er een coalitieakkoord ligt. Dat wijzigt niet. Emotioneel zijn wij best wel op een moment aangeland dat wij misschien een coalitiecrisis wel een serieus alternatief vinden, maar één ding weerhoudt ons wel. Er is nu behoefte aan autoriteit, aan bestuurlijke continuïteit, om te zorgen dat al die ander 25 gemeenten in de provincie ook de behandeling krijgen waarop zij recht hebben en niet geringelood worden door politieke overwegingen vanuit de stad. Wij zullen vanuit die bestuurlijke continuïteit onze autoriteit als provincie moeten terugpakken. Daar heeft mevrouw Verbeek een offer voor gebracht.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! De conclusie van het verhaal van de heer Kocken is dat mevrouw Verbeek kennelijk de provinciesecretaris mee heeft genomen in haar val. Daarover wilde ik echter geen vraag stellen. U heeft het over de spelletjes ...

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik maak hier bezwaar tegen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Welke spelletjes rond de U10-brief bedoelt hij dan en wie zou daar dan precies belang bij hebben? Is het partijpolitiek of is het gemeente versus provincie? Hoe moet ik dat duiden?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wie daar belang bij heeft, was nou net de vraag die ik hier in het midden legde. Er wordt redelijk lichthartig omgegaan met een aantal zaken dat moeizaam is opgebouwd in de afgelopen jaren.

Ik maak er bezwaar tegen, zoals ik net al even door de spreker heen zei, dat u suggereert dat mevrouw Verbeek de provinciesecretaris in haar val meegenomen heeft. Nee, dit was nodig om te zorgen dat er echte organisatorische verbeteringen worden doorgevoerd. Die zijn nodig. Dat heb ik vanavond van een heleboel sprekers gehoord.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Die laatste opmerking: ik blijf dat toch twee dingen vinden die ik op z'n minst aan elkaar koppel. Wat voor woorden je daarbij ook kiest.

Die spelletjes van de U10. Ik kan daarop wel een antwoord geven. Er is namelijk heel veel lokaal mobiliteitsgeld gemoeid met de oplossing die wij zo meteen bij het volgende agendapunt gaan vaststellen. Dus zou dat niet het motief voor die U10-gemeenten kunnen zijn? Er wordt steeds gezegd dat het een Utrechtse wethouder is, die de naam eronder heeft staan. Er is ook een Houtense wethouder. Die ken ik niet als iemand die zich voor GroenLinks-karretjes laat spannen. Integendeel. Er zijn nog veel meer wethouders die het ermee eens zijn. Bovendien, die brief van de U10 – dat hebben wij vanmiddag in de commissie met elkaar gedeeld – was voor ons en voor veel mobiliteitswoordvoerders een feest van herkenning, helaas.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Die andere U10-wethouders, naast de twee die misschien direct onder de brief stonden, zijn vandaag aan het mailen gegaan. Zij hebben aangegeven dat zij de brief nog niet fatsoenlijk hadden kunnen bekijken voordat hij al bij de pers lag en dus het effect heeft gehad in de media die hij heeft gehad. Die wethouders, een aantal ervan, hebben aangegeven dat zij morgen, tijdens de collegevergadering op dinsdag, pas die brief bespreken. Dat is niet fatsoenlijk omgaan met je burens.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! En dan komt de heer Hoefnagels met een – ja, wat is het; ik weet niet eens wat het is – stukje tekst dat hij voorleest en dat niemand kan adresseren.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Maar die vraag kan de heer Van Leeuwen toch veel beter aan de heer Hoefnagels stellen?

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Hoe duidt u dat dan? U bent nu al lekker op dreef. Dus ik denk: ik kijk even hoe u dat adresseert.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik houd het bij de lezing die ik net gegeven heb. Dat zijn de ervaringen die ik heb. Dat zijn de wethouders die ik gesproken heb en die mij gemaild hebben.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! En dan legt u hier iets terug en dan vraag ik toch aan u, want u bent de fractieleider van de grootste partij en wij zijn maar met twee zeteltjes: wat gaat u doen? Ik kaats de bal terug. U hebt de macht om de stekker eruit te trekken.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Daar ben ik net kort op ingegaan. Emotioneel zat er bij ons best wel op bepaalde momenten de neiging om die stekker eruit te trekken, want – ik zal het netjes zeggen – het is zwaar balen als je gedeputeerde vertrekt. Ik heb net ook aangegeven, dat het vanuit behoefte aan bestuurlijke continuïteit nodig is met elkaar door te gaan. Als u dan vraagt, en die vervolgvraag gaat u waarschijnlijk stellen: wat gaat u dan vervolgens doen? Ik denk dat wij – dan heb ik het over het college en dan heb ik het over de coalitie – een paar heel stevige gesprekken met elkaar moeten hebben, want wat er gebeurd is moet zich niet herhalen. Ik denk ook, zoals ik u net al heb gezegd, dat wij misschien met de fracties eens even gesprekken moeten hebben over hoe wij, kijkend naar het komend jaar en wat wij moeten gaan uitvoeren, daaraan handen en voeten gaan geven.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik versta het zo dat u de vertrouwensvraag gaat stellen, maar u heeft het over spelletjes die er gespeeld worden met de stad Utrecht. U geeft inderdaad aan datgene wat wij ook zagen, en dat wordt nu duidelijk, maar daar gaat u niet op in. Hoe krijgt u dat weer recht?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat kan alleen maar op het moment dat er een voldoende gesteund college zit, dat de opdracht heeft op dat vlak die autoriteit van de provincie weer terug te pakken.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind het belangrijk toch even iets van zuiverheid te brengen in het gesprek dat hier over de U10-brief plaatsvindt, los van het feit dat het een tikje on-

gemakkelijk is dat wij over de verhoudingen tussen gemeenten debatteren. De U10-brief is verstuurd, zoals in die brief staat, omdat de provincie het conceptmobiliteitsprogramma aan de gemeente heeft voorgelegd en een deadline had gesteld op eind vorige week om daarop inhoudelijk te reageren. Dat hebben de U10-gemeenten gedaan. Voor zover ik weet, en ik heb natuurlijk ook wat contacten erop nagevraagd hoe het zit met die brief, is die brief volledig inhoudelijk afgestemd met de wethouders en is er inderdaad de passage over de Uithoflijn donderdagavond na het raadsdebat aan toegevoegd. De brief is donderdagavond rondgemaild. Alle wethouders hebben er vrijdagochtend op gereageerd. Vervolgens is die brief een rol gaan spelen in een proces, waar die brief als zodanig niets mee te maken heeft. Vandaag worden er geruchten verspreid over wat allerlei wethouders wel of niet tegen iemand zouden zeggen. Ik zou toch voorstellen, als dat zo is, dat die wethouders een brief moeten sturen om aan te geven dat zij zich niet in die U10-brief ... . Dan gaan wij hier niet op allerlei geruchten af. Tot die tijd hebben wij de brief van de U10. Vanmorgen hebben wij ook nog een herbevestiging van alle U10-gemeenten dat zij achter de inhoud van die brief staan.

Mijnheer de voorzitter, ik zou u willen vragen wat dat betreft om enige zuiverheid. Als mensen geruchten hebben, dan graag een verklaring van de betreffende wethouder of gemeente dat zij afstand nemen. Dan hebben wij recht van spreken. Zonder die verklaring kunnen wij het geen rol laten spelen in dit debat.

De VOORZITTER: Ik wil u vragen zich te concentreren op het rapport dat wij vanavond bespreken. Er is voldoende over deze brief gezegd. Als er iets mee mis is, dan komt daar ongetwijfeld een reactie op van een of meer gemeenten. Dan horen wij dat wel. Het is niet goed dat dit ons debat hier vertroebelt.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een korte vraag aan de heer Bekkers. Ik voel het een beetje alsof u de heer Kocken aanspreekt, die verwarring probeert te zaaien van: ik heb een aantal mensen gesproken ... . Dat komt steviger over dan: het is wel degelijk ondersteund door de U10-gemeenten en niet door enkele ...

De VOORZITTER: Mijnheer Van Muilekom, zo heeft discussiëren geen zin. Ik vraag u te stoppen met discussiëren over die brief. Dat ding ligt er. Als de brief niet goed is, dan komt er ongetwijfeld een reactie op. Het heeft absoluut geen zin dat wij allemaal in de derde persoon aan het discussiëren zijn. Dat komt doordat u er geen van allen bij betrokken bent. Het is een brief van de U10 en niet van ons. Ik zou echt willen vragen, ook vanwege de tijd, terug te gaan naar het rapport, terug naar het onderwerp van vanavond.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De heer Kocken spreekt over spelletjes. Het spelletje dat er gespeeld is, heb ik al een beetje geschetst. De Utrechtse wethouders moesten uit de wind gehaald worden.

U gebruikt nogal stevige woorden. Ik kan mij nog voorstellen dat u zegt van: wij gaan straks wel onderhandelen – u mag een nieuwe gedeputeerde leveren – maar wij gaan wel wisselgeld vragen. Mag ik het zo vertalen?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Er komt een nieuwe VVD-gedeputeerde op dezelfde portefeuille.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! En u vraagt geen wisselgeld voor het feit dat u uw zittende gedeputeerde heeft laten gaan?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Daarover hebben wij gesprekken gevoerd met de andere coalitiepartijen. Wat ik net heb gezegd is dat wij met elkaar het komend jaar die uitvoering eens goed op poten gaan zetten; daar gaat het om.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Geen woorden zeggen soms meer.

Mevrouw ARISSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind het toch bijzonder dat ik iedere coalitiepartij weer iets anders hoor zeggen. Ik vind dat ook verwarrend. Hoe moet de oppositie er nu vertrouwen in hebben dat de Uithoflijn en de verbeterpunten die aangepakt moeten worden, voortvarend opgepakt worden in een verbeterplan en dat het allemaal 'eind goed al goed' wordt, als elke coalitiepartij met andere statements komt? Spreekt u namens de coalitie met één mond?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn vier coalitiepartijen. Ik kan mij nog uit de vorige periode herinneren dat er geklaagd werd vanuit de oppositie dat het te veel één verhaal was, een gesloten blok. Op dit moment hoort u inderdaad wat verschillende verhalen, omdat er wat verschillende perspectieven zijn. Ik denk dat u daar blijer mee zou moeten zijn dan wanneer er nu een volledig afgestemd verhaal zou liggen. Ik vertel het VVD-verhaal. Voor de verhalen van de andere partijen moet u bij de andere partijen zijn.

Mevrouw ARISSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Dat begrijp ik. Ik begrijp dat er onderlinge verschillen zijn tussen partijen, maar er is wel een gezamenlijk college van gedeputeerden die dit project gezamenlijk moeten oppakken. Ik hoor de plaatsvervangend gedeputeerde nu zeggen: Jacqueline en ik, wij hebben veel overleg onderling et cetera. Dus op belangrijke punten moet de coalitie toch wel een bepaalde verwantschap en een bepaalde visie hebben, ook voor de Uithoflijn? Wij maken ons daarover ernstig zorgen. Wat is uw visie daarop?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik betreur, waar het mij niet verrast, dat u zich zorgen maakt. Ik kan u het coalitieakkoord sturen. Daarin staat de gezamenlijkheid. Juist met het oog op het goed kunnen uitvoeren van de Uithoflijn, heeft mevrouw Verbeek het offer gebracht en heeft de VVD de afweging gemaakt om de coalitie in stand te houden.

De VOORZITTER: Gaat u door met uw betoog.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik was daarmee klaar.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik kom even terug op mijn eerste termijn, waarbij ik gedeputeerden mevrouw Pennarts en mevrouw Maasdam heb uitgenodigd. Ik vroeg mij af of zij helemaal niets toe te voegen hebben.

De reconstructie die wij proberen te krijgen van 'hoe is het nou allemaal gegaan' heeft bij mij veel verwarring gegeven. Ik heb toch de indruk gekregen dat er behoorlijke druk is uitgeoefend vanuit de coalitie, dat mevrouw Verbeek vlak voordat zij haar ontslagbrief indiende het vertrek van de provinciesecretaris heeft geëist. Naar aanleiding van wat de heer Kocken zegt – wij moeten verder en dat moet met de VVD – denk ik: waarom niet zonder de VVD? Misschien kan het heel verfrissend zijn voor deze coalitie en staat er niks meer in de weg. Ik hoorde net de heer Bekkers weer heel andere dingen zeggen over de U10-brief en over hoe de gemeenten daarin zitten dan de heer Kocken. Kortom, over het in verbinding zijn met de gemeenten heb ik mijn twijfels, maar ook over het in verbinding zijn van de coalitie.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De heer Kocken vraagt zich af welk spelletje er gespeeld is. Voor ons is dat gewoon helder. De Utrechtse wethouders van GroenLinks en D66 moesten in het zadel gehouden worden en Verbeek is geofferd. Dat is gewoon het spelletje dat gespeeld is. Wat ons betreft speelt de U10-brief wel degelijk een rol. Het is een brief die ten slotte aan ons gestuurd is en het is een brief die volgens zeggen het laatste zetje heeft gegeven om gedeputeerde Verbeek te laten opstappen.

Ik denk dat er de komende week duidelijkheid komt over het draagvlak van die brief. Ik daag GroenLinks uit ons al die bewijzen te overleggen dat deze brief door alle gemeenten wordt gesteund. Wij krijgen namelijk appjes en mailtjes van gemeenten dat het niet zo is.

Wij handhaven de motie. Het gaat om het signaal richting Utrecht en misschien ook om onze ballen de tonen, de ballen die de heer Kocken vraagt, om de positie van de provincie Utrecht weer terug te plaatsen en niet te lopen aan de leiband van de stad Utrecht.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de Voorzitter! Over het algemeen staan de VVD en wij haaks tegenover elkaar. In dit geval ben ik het met de VVD eens dat er het een en ander voortvarend moet worden aangepakt, wil die tram nog eens een keer goed gaan rijden. De vraag is hoe. Hij zegt dat mevrouw Verbeek de conclusie heeft getrokken dat de provinciesecretaris zijn werk niet meer kon doen. Houdt dat in dat zij werd tegengewerkt door deze man? Hebben wij en hebben jullie in het college voldoende vertrouwen dat het tot een goed einde komt? Dat is hier even het dilemma.

De VOORZITTER: De heer Kocken heeft een vraag?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Nee, een korte rechtzetting. Er werd net gezegd dat de provinciesecretaris niet zou functioneren en dat hij daarom weg moest of haar zou tegenwerken. Ik heb gezegd dat zij heeft voorgesteld aan het college om hem bijzonder verlof te verlenen, omdat daarmee een begin kon worden gemaakt met de reorganisatie die nodig is; de andere manier van werken.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de Voorzitter! En dat kon niet met de provinciesecretaris?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Vaak is het dan nodig om aan de top te beginnen en ook daar, zoals ook zij haar politieke verantwoordelijkheid heeft genomen, de verantwoordelijkheid te pakken.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de Voorzitter! En hoe zit het dan met het vertrouwen in het huidige college? Heeft u er vertrouwen in dat die tram goed komt en dat die eind 2019 gaat rijden en dat al die arme mensen in lijn 12 nu eigenlijk nog beroerder dan varkens in een vrachtwagen worden vervoerd, want een varken in een vrachtwagen heeft meer ruimte.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind deze beeldspraak echt niet kunnen.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het mag ook ander vee zijn.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik zei vanmiddag, toen ik op de tribune zat, tegen iemand: "Goh, toen ik studeerde, dat is wel enige tijd geleden, fietste ik." Dat is altijd nog een optie.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dat zou een goed alternatief zijn om de anderhalf jaar te overbruggen. Geef ze allemaal een fiets.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Waarom geven? Ik moest hem vroeger ook kopen.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de Voorzitter! Zorg dan dat er voldoende OV-fietsen zijn. De meesten komen met de trein.

De VOORZITTER: Mijnheer Kocken, hier stoppen wij mee.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Aangezien de heer Schaddelee een vraag aan de fractievoorzitters van de coalitie heeft gesteld, doe ik deze tweede termijn. GroenLinks staat voor het coalitieakkoord. Daarbij is ook een afspraak gemaakt over de portefeuilleverdeling. Aangezien het er een integraal onderdeel van is, staan wij daarachter. Ik kan wel volgen wat u zegt, maar het is echt aan de aanstaande VVD-gedeputeerde om daar zijn of haar mening over te vormen.

U heeft ook gevraagd naar In Verbinding. Volgens mij is dat echt gemeend. Wij als coalitiepartijen doen echt ons best, ook hier in de Staten, om dat waar te maken. In mijn beleving hebben wij de afgelopen paar jaar vaker verschillende soorten, zeg maar, coalities rond moties of amendementen gehad dan in periodes daarvoor. Dus dat zie ik wel als een teken daarvan. Ook naar de omgeving toe is In Verbinding uiteraard hartstikke belangrijk. Om die reden zijn wij blij dat gedeputeerde Van den Berg heeft aangegeven: de samenwerking met gemeenten, waar zij ... . En wij zullen binnenkort weten of zij dat wel of niet vinden. In elk geval ga ik ervan uit dat een aantal gemeenten opmerkingen heeft ge-

plaatst rond het mobiliteitsprogramma en dat het college van GS heeft aangegeven het belangrijk te vinden dat weer op te pakken. Wij hopen dat op die manier die verbinding, ook met die omgeving, weer gestand gedaan wordt.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst wil ik vanaf deze plek waarderende woorden uitspreken in de richting van de heer Kocken, dat hij zelf naar voren is gestapt om hier het verhaal neer te zetten zoals het vanuit VVD-perspectief is beleefd. Ik deel zijn analyse over de autoriteit van het provinciaal bestuur. Dat is ontzettend belangrijk. Dat zou voor ons allemaal een zaak moeten zijn. Ik denk dat het dan uitkomt op twee dingen, namelijk op een gedeelde visie en op een krachtige uitvoering. Op die twee punten zien wij wel een probleem. De gezamenlijkheid van de huidige coalitie lijkt uit niet meer te bestaan dan een stukje papier met wat handtekeningen en dat bepaalt de collegeportefeuilleverdeling, terwijl wij gewoon zien dat de twee grootste uitdagingen van deze tijd zich bevinden op het vlak van mobiliteit en energietransitie. En dan is er een andere meerderheid in dit huis. Wij zouden dan ook het voorstel willen doen: laat nu eens een meerderheid die voor een echte koerswijziging is en die meer integraal aan de slag wil met fiets, OV en auto om tafel gaan zitten om te kijken wat wij kunnen betekenen. De visie op integraliteit werd neergelegd in de U10-brief. Juist de potentie van multimodaal vervoer, bijvoorbeeld, blijft compleet liggen. Kortom, wij zouden dat punt echt wel willen bespreken. De uitnodiging aan andere partijen die daaraan willen meedoen, is: laten wij van woorden daden maken.

Tot slot hebben wij een motie over de rol van de Adviesraad Tram. Volgens ons is deze adviesraad volledig overbodig en voegt niets toe en kan het college zich gaan beraden op het opheffen van die adviesraad.

Motie M13 (ChristenUnie): herbeoordelen Adviesraad Tram

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 12 februari 2018;

constaterende dat:

de Adviesraad vanwege zijn bestuurlijke ervaring en gewicht een adviserende rol heeft richting het provinciale bestuur;

overwegende dat

- *de Adviesraad tot taak heeft Gedeputeerde Staten strategisch en tactisch te adviseren inzake het Tramvervoersysteem Provincie Utrecht;*
- *de Adviesraad richting GS en PS zijn rol niet heeft genomen inzake de recente vertragingen en financiële overschrijdingen;*

dragen het college op:

zich te beraden over spoedige opheffing van deze Adviesraad.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb die motie nog niet gezien. U zegt dat het college zich kan beraden op het opheffen van de adviesraad. Is dat de strekking van de motie? Het is geen opdracht om de adviesraad op te heffen?

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het is geen opdracht. Misschien zien wij dingen over het hoofd die het college wel ziet en die de heer Van den Berg nu nog niet weet. Het komt ons voor, ook gelet op de adviezen die wij aan het eind van de middag kregen, dat wat die adviesraad naar voren brengt, iets is wat wij hier allemaal individueel ook kunnen bedenken. Dus het voegt niets toe. Volgens mij heeft het helemaal geen zin daar duizenden euro's per jaar aan uit te geven.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Het is wel bijzonder als je kijkt naar de overeenkomst die moest leiden tot de Uithoflijn. Als je kijkt naar het verleden, dan was het Utrecht die met het BRU onderhandelde en in het BRU was Utrecht de grootste partij. Zij zaten bij elkaar aan tafel en niet aan tafel; heel bijzonder. Zij hebben er voor de stad in elk geval wel iets moois voor zichzelf uit weten te slepen. Dat is wat ik uit dit document opmaak. Daarom hebben wij de motie van de PVV ondersteund over die onderhandelingen, want wij moeten ons niet vergissen. Wat ik de gedeputeerde hoorde zeggen, was dat beide een inspanningsverplichting hebben. Een inspanningsverplichting. Dat betekent, als de stad Utrecht naar de zolder gaat zitten kijken, dat wij de rekening straks krijgen. Dus dit is een voorbode dat de rekening nog veel verder kan oplopen. U weet wat er met inspanningsverplichtingen gedaan wordt. Daar kun je elkaar dus niet aan houden. Wij moeten dus als wij de kosten in de hand willen houden, een heronderhandelingstraject in. De vertraging zit in Utrecht. Wat mij betreft moet dus het grootste deel van die rekening naar de stad. Wij komen hier echter niet onderuit, wij zullen wel moeten. Dus als de gedeputeerde zegt dat het niet kan, dan zeg ik: dan kan niet?; u loopt zo een enorm risico.

Er ontstond bij mij wat kortsluiting over hoe het gegaan is met de provinciesecretaris. Ik hoor de heer Kocken zeggen dat er een causaal verband is tussen de gedeputeerde en de provinciesecretaris. Ik hoor de heer Van den Berg zeggen dat dit er niet is. Ik zou daarop graag een duidelijke uitspraak van de heer Van den Berg willen horen. Dus de één zegt ja en de ander zegt nee. Wat is waarheid?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou het woord causaal vervangen door tijdvolgordelijk. Zij heeft eerst het voorstel gedaan en heeft daarna pas melding gemaakt dat zij zou aftreden.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Precies, en dus blijft mijn vraag staan. Dank u voor die bevestiging.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil toch als laatste in de rij nog iets zeggen waar ik net niet aan toegekomen ben. Ik wil opmerken dat Jacqueline Verbeek, de gedeputeerde, altijd zeer benaderbaar was, laagdrempelig was en altijd voor iedereen bereikbaar was. Dat gezegd hebbende, wil ik het vertrouwen uitspreken naar onze ambtenaren. Zij zitten nu zonder directe leiding van boven, al heb ik ook het volste vertrouwen in de waarneming. Al die ambtenaren die allemaal onder de portefeuille van Jacqueline Verbeek vielen, zijn toch eventjes Jacqueline kwijt. Ik wil zeggen dat ik het volste vertrouwen heb dat de ambtenaren in staat zijn om de tijd die nodig is om een nieuwe gedeputeerde te installeren, voortvarend het werk zullen continueren om stagnering in de processen, waarbij zij betrokken zijn, te voorkomen. Ik wens alle ambtenaren die hierbij betrokken zijn veel succes.

De VOORZITTER: Tot zover de tweede termijn. Ik geef het woord aan gedeputeerde Van den Berg.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat ik het kort kan houden, omdat ik maar twee vragen heb geadresseerd. Als het er meer zijn, dan hoor ik dat ongetwijfeld. Twee vragen van de SGP. Ten eerste de positie van de provinciesecretaris/directeur. De vraag was: wat is nu waar? Ik heb u gezegd dat het een collegebesluit is geweest om niet door te gaan met de provinciesecretaris. Ik heb daar de woorden voor gebruikt die ik gebruikt heb. Dat hebben vier gedeputeerden met elkaar besproken en dat is aan de commissaris meegedeeld.

Opnieuw onderhandelen? Ik kan mij heel goed voorstellen dat je dat nu overweegt, gelet op wat de vertraging in het stationsgebied teweeg heeft gebracht, ook met een constructie, zoals wij net hebben geconstateerd en ook al eerder hebben geconstateerd bij de overname van het BRU in 2015 naar de provincie en waar een 'diligence-onderzoek' heeft plaatsgevonden over wat kopen wij in en welke risico's lopen wij? Daar hebben wij getekend voor een inspanningsverplichting. Dat is een bestuursovereenkomst en geen uitvoeringsovereenkomst en geen contract. Terugkijkende is dat een uitermate lastige onderhandelingspositie, omdat je met één hand op je rug staat te discussiëren over de vraag wat de inspanningsverplichting is, hoe gaan wij daar vorm aan geven? Met droge ogen zal ongetwijfeld het gemeentebestuur zeggen: wij hebben ons uiterste best gedaan. Dan kun je een heel traject ingaan met bewijsvoering et cetera, maar dat is wat het is. Wij hebben een zwaarwegend advies gevraagd: hoe

gaan wij om met het lezen van de overeenkomst? Onduidelijk? Moeten wij hem preciseren? Zijn er nog ontsnapingsmogelijkheden? Kunnen wij terugonderhandelen? Daar is uit gekomen wat er uit gekomen is. Daar preciseren wij op dit moment de afspraken die wij daar hebben gemaakt in een allonge. Ik kan mij heel goed voorstellen dat dit zeer teleurstellend is, maar dat is waarmee ik op dit moment te dealen heb.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wanneer heronderhandeling geen optie is, althans volgens het college van GS, dan stelt het college van GS ons voor een dilemma. Het dilemma om vanavond te kiezen voor een extra bedrag of het project stoppen. Wij weten nu eigenlijk dat het extra bedrag dat wij straks gaan bespreken, een oneindige blanco cheque kan worden. Als er geen heronderhandeling is, volgens het college van GS, dan kunnen wij nu al zeggen dat wij hier over zes maanden weer staan.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, ik kan niets anders zeggen dan dat wij afgesproken hebben in de bestuursovereenkomst dat wij een zwaarwegend advies hebben gevraagd. Als u zegt 'mijnheer Van den Berg, gaat u opnieuw praten met de gemeente met betrekking tot de verdeling et cetera', dan wil ik dat graag doen, maar ik kan geen uitkomst bieden anders dan dat. Wij hebben een overeenkomst en je moet met twee partijen eruit zien te komen of je die opnieuw wilt uitonderhandelen. Ik kan mij heel goed voorstellen dat de gemeente zegt dat zij hiermee prima tevreden is. Wij zullen telkenmale moeten aantonen – en dat zal ook de gemeente moeten aantonen – ervan uitgaande dat wij slaande ruzie hebben, dat wij ons uiterste best hebben gedaan om die inspanning te leveren. Dat probeert de gemeente ook; dat is ook het gesprek dat wij hebben met de gemeente als het gaat om vertragingen. Het blijft een inspanningsverplichting en wij willen er samen uitkomen.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik constateer dat het een vrij lastige samenwerking is als één partij bewust een geheim rapport openbaart, ondanks dat wethouder Van Hooijdonk daartegen adviseert, omdat er kosten aan verbonden kunnen zijn en dat die kosten voor het grootste gedeelte in de provincie vallen. Dat lijkt mij niet een heerlijke basis om mee te werken.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De wijze waarop het rapport openbaar is gemaakt, is gegaan zoals het gegaan is. Dat heb ik vanmiddag ook al aangegeven. Wij hadden een afspraak met elkaar, zoals wij die afspraak hebben gemaakt in de stuurgroep – afspraken rondom het project houden wij in het project – maar dat neemt niet weg dat het de raad en dat de Staten te allen tijde gegeven is om een rapport openbaar te maken als zij dat vinden, gelet op de consequenties die dat met zich mee kan brengen, gelet op de WOB als het gaat om economische consequenties of personele consequenties. Dat is telkenmale aangegeven door de desbetreffende wethouder. Toch heeft de raad in zijn wijsheid besloten het rapport openbaar te maken, mits de namen weggelakt zijn. Daar kan ik niets aan doen. Dat is een gegeven. Dat het de samenwerking onder druk zet in dit soort trajecten, is evident. Dat het opgeblazen wordt in de pers, begrijp ik ook, maar wij zullen ermee moeten dealen. Op bestuursniveau willen wij in gesprek blijven. Dat heeft de gemeente Utrecht ook aangegeven.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde zegt zelf al dat hij gewoon met één hand op zijn rug staat. Ik heb net nadrukkelijk gezegd, en u geeft het zelf in uw betoog ook aan, dat er nog risico's aan zitten. Daar moeten wij, met de wetenschap van nu, vanaf. Het kan niet anders of u moet heronderhandelen. Zij hebben het daar in het stationsgebied verprutst en wij kunnen dat niet nog een keer laten gebeuren. Wij tekenen hier een blanco cheque als wij hier doorgaan. Inspanningsverplichting: dat betekent helemaal niks. U moet aan de bak en u moet nu afspraken maken. Het probleem ligt daar en dan moeten ze daar ook betalen.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Uw opvatting is duidelijk.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik roep mijn collega's op: dit is een serieus probleem, het moet nu echt anders, anders staan wij hier over een jaar met precies hetzelfde. Ja, misschien met andere mensen.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoorde enige beweging in de woorden van de gedeputeerde. U zegt hoe het formeel is en dat u eigenlijk niet anders kunt. Wat heeft u liever: dat wij u op een zachte manier naar de onderhandelingstafel drijven met een motie of dat wij straks het voorstel voor het krediet afstemmen, want dan moet u echt naar de onderhandelingstafel.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga niet over uw stemverhoudingen in de Staten. Er ligt een voorstel voor en er ligt een risicoafdekking in en er ligt een risicobestemmingsreserve in. Hetzelfde gebeurt aan de Utrechtse zijde. Daarmee proberen wij binnen de planning, waarvoor wij beide verantwoordelijk zijn, onder een waarschijnlijkheidsgraad van 85%, het project te realiseren. Hopelijk hoeven wij die € 13,700.000 die in het voorstel zit, niet aan te spreken. Dat is echter de afspraak die wij met elkaar doen: wij willen er samen uitkomen. Utrecht heeft het belang dat het haar reizigers op tijd en zorgvuldig wil vervoeren en wij hebben ook het belang dat wij die reizigers goed vervoeren en dat wij het project exploitabel kunnen maken. Dat is de binding die wij op de inhoud met elkaar hebben.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp uw antwoord, maar als wij u naar de onderhandelingstafels willen sturen, dan kan ik mij voorstellen dat u zegt: nou, ik vind het wel prettig om een zachte of een harde stok achter mij te hebben, waardoor ik mij tijdens de onderhandelingen wat harder kan opstellen. Dat was de vraag.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! U kunt mij een motie meegeven, maar u kunt mij ook vragen. Ik wil best gaan onderhandelen, alleen geef ik u even het perspectief aan waarin ik zit. Ik heb net al geschetst: een inspanningsverplichting is vanuit het samenwerken een prima werkwijze, maar op het moment dat het echt ingewikkeld wordt, moet je goed met elkaar spreken over hoe je tot een oplossing kunt komen. Het is echt niet zo dat de gemeente Utrecht alles wat er fout gaat in het stationsgebied vanzelfsprekend via de begroting van de provincie laat lopen. Zij zullen namelijk die inspanningsverplichting gestand moeten doen.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik kom er straks op terug bij het volgende voorstel.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben vorige week gezien wat het detailniveau is van de onderbouwing van het financiële risico dat met de openbaarmaking gepaard is. Dat detailniveau is zeer grof. De inhoudelijke onderbouwing is zeer summier, zeker als ik dat vergelijk met de wijze waarop de gemeente Utrecht een advies heeft opgesteld over de openbaarmaking. Mijn vraag aan de gedeputeerde is: is niet wat er op tafel ligt eigenlijk al in de gesloten overeenkomst meegenomen en, voor zover dat niet in de overeenkomst was meegenomen, had de provincie Utrecht dat toen niet moeten inbrengen?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Heldere vraag. Er is afgesproken om geheimhouding te doen op dit rapport. Dan zou je kunnen vragen wat de consequenties zijn, financieel, op het moment dat het toch openbaar wordt. Er is door beide partijen geconstateerd dat wij het vertrouwelijk willen houden, gelet op de mogelijke consequenties op het financiële vlak. Dat is niet expliciet uitgerekend aan de voorkant, omdat dat evident werd ervaren gelet op de onderhandelingsstrategieën die wij nog te gaan hebben en nog een aantal zaken. In de memo die ik u gestuurd heb met een indicatie tussen € 7 en € 15.000.000, staan de criteria waarvan wij denken dat wij daar nog wel eens schade zouden kunnen oplopen. Dus op het moment van 'waar hebben wij het nu definitief over' hebben wij een indicatie gegeven die inderdaad grofstoffelijk is: tussen € 7 en € 15.000.000. Die hebben wij gedaan op het moment dat het onhoudbaar was bij de gemeente Utrecht om het niet openbaar te maken. Toen dat onhoudbaar bleek, hebben wij met stoom en kokend water een indicatie afgegeven: let op, dit is een eerste risico-inschatting die wij maken. Dat hebben wij ook gedaan, omdat je in dit soort projecten regelmatig verschil van mening hebt, maar ook om een demarcatielijn neer te zeggen, van dit moeten wij doen, mochten wij in een juridisch gevecht komen met betrekking tot de oorzaak van de vertraging. Dan moet je dat aangeven, los van het feit of je het moet effectueren en los van de

vraag hoe hoog het bedrag uiteindelijk moet uitkomen. Dan kan ik het 'stoom en kokend water' niet met precisie geven. Dat is echter het signaal dat wij hebben afgegeven aan onze medeopdrachtgever om aan te geven: komt het eruit dan komt het eruit. Daarmee hebben wij in elk geval aangegeven wat de mogelijke consequenties kunnen zijn.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! U heeft zojuist gemeld dat Gedeputeerde Staten het persframe onterecht vinden. Mijn vraag is of dat heeft bijgedragen aan het vertrek van de ex-gedeputeerde?

U verdedigt de provincie Utrecht middels het rapport met verve. Ik neem aan dat u redelijk achter de handelingen staat die vooraf gingen aan 5 februari. Had wat u betreft gedeputeerde Verbeek niet weg hoeven?

De VOORZITTER: Dat zijn als-vragen.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het zijn hypothetische vragen. Over de beweegredenen van mevrouw Verbeek in relatie tot wat er in de pers heeft plaatsgevonden, of daar een rechtstreekse relatie bestaat, kan ik niet antwoorden. Dat moet u echt aan mevrouw Verbeek vragen. Ik kan u wel zeggen dat als je een dergelijke 'framing' zou overkomen, waarin een bestuurder die zo voor de zaak staat is neergezet in de pers, je dat niet in je koude kleren gaat zitten. Dat wil ik u wel meegeven.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De heer Van den Berg zegt wat de risico's zijn van de openbaarmaking van dat rapport. Daarbij is een kostencalculatie gemaakt. Die rekening, daar ga ik even van uit, legt u bij de veroorzaker neer. Ik check even of dat ook gaat doen. Dus u legt de rekening concreet bij Utrecht neer, want zij veroorzaakte dit. Is dat juist?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, ik heb gezegd dat wij een demarcatielijn hebben neergezet naar de gemeente toe. Op het moment dat er daadwerkelijk overschrijdingen plaatsvinden die rechtstreeks toe te schrijven zijn aan het feit dat het rapport openbaar is geworden – dat is met een aantal indicaties aangegeven – dan moet nog blijken uit arbitrage of dat inderdaad verwijtbaar is en dan is de vraag nog of dat verhaalbaar is. Het gaat erom dat wij hebben aangegeven: dit is een mogelijk risico; dat hadden wij van tevoren afgesproken, niet qua omvang, maar het feit dat er een risico bestaat. Daar is door één partij, omdat de raad een zelfstandige positie heeft met betrekking heeft tot het openbaar maken, de afweging gemaakt zoals die is gemaakt. Dat kan ertoe leiden dat wij in gesprek komen over de eventuele gevolgen van het openbaar maken. Of wij dat daadwerkelijk effectueren, heeft te maken met het feit dat je met een project bezig bent dat al een tijd loopt en dat het best zo kan zijn dat je dan in de loop van dat traject met betrekking tot meer- en minderwerk en/of de schuldvraag en hoe dat gefinancierd moet worden, in een mandje veel beter kunt oplossen. Dat zijn allemaal vragen die vooral in de uitvoering liggen. Wij hebben in elk geval aangegeven: let op, dit moeten wij tegen u zeggen.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! U doet dit niet voor niets. U maakt zichtbaar wat de risico's zijn en u heeft er nogal werk van gemaakt en er inzet op getoond, maar ik hoor u nu blaffen, maar u bijt niet. Nu moet u wel doorpakken. U zegt: "Wij hebben geadresseerd wat de kosten zijn. Dat gaat u, beste Utrecht, als veroorzaker betalen." Ik begrijp dat u dat niet doet. Dan zullen wij in de volgende sessie een motie indienen die daarom vraagt.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij hadden het net over het verzoek van Gedeputeerde Staten aan de provinciesecretaris om tijdelijk verlof op te nemen. Ik hoor u ook nog wat kritische noten kraken over bepaalde dingen die zijn voorgevallen; de manier waarop u van ambtelijke zijde in stelling bent gebracht. Wat zeggen dit soort dingen over het vertrouwen dat het college heeft in zijn ambtelijke organisatie?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil een onderscheid maken. Ambtenaren die hun werk doen en de manier waarop wij op dit moment met de reorganisatie bezig

zijn en de rapporten die tijdig op de bestuurstafel liggen: daar zit een discrepantie tussen. Ik heb geconstateerd dat het rapport heeft aangegeven wat het heeft aangegeven. Op grond van (onverstaanbaar), wat ik maar even wil meegeven, is de passage die ik u net heb voorgelezen, een besluit geweest van het college om niet verder te gaan met deze secretaris/directeur.

De VOORZITTER: Ik stop hiermee de discussie over dit agendapunt.

Statenvoorstel Nieuwe planning en extra budget voor Uithoflijn.

De VOORZITTER: Wij hebben nog één agendapunt, waarvoor u, snel opgeteld, een half uur spreektijd heeft gevraagd. Ik stel voor dat alsnog te behandelen, maar ik kijk even naar de fracties. Ik constateer dat de meerderheid dit agendapunt wil behandelen.

Ik zou u willen vragen het aantal interrupties tot een minimum te beperken.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De VVD is een sterk voorstander van gratis openbaar vervoer. Bestond het maar, dan hoeft er niet steeds achterlijk veel geld bij. Deze tram is hetzelfde als de SUNIJ-lijn dat er bij exploitatie steeds geld bij moet. Laten wij eerlijk zijn: toen dit project startte met het BRU, bleven die kosten beperkt voor de gemeente Utrecht en de BRU-gemeenten. Zoals het er nu naar uitziet – dat blijkt ook wel uit die U10-brief, of die nu wel of niet door iedereen gesteund wordt – is dat mensen in Mijdrecht, Veenendaal, Woerden, Amersfoort, Nieuwegein, Houten, Abcoude, Baarn, Rhenen, Wijk bij Duurstede, gaan meebetalen aan een tram die een half miljard euro gaat kosten en als het niet veel anders wordt structureel € 12.000.000 per jaar. Wij hebben de vragen hierover aan het college mogen stellen en het antwoord was als volgt: het BRU-budget is nu op, de kosten moeten worden gedekt uit de rest van de provincie. De echte slachtoffers van deze trams zijn dus mensen in de provincie, die met de week meer gaan betalen aan de tram, zo het zich laat aanzien, maar er nooit in zullen zitten. Vorige week maandag was de VVD bereid € 30.000.000, waarover wij het zouden hebben, te steken in het proef- en testbedrijf en de tramremise. De tramremise is ook nodig voor de SUNIJ-lijn en die moest verhuizen. Ook de busremise moest verhuizen. Beslissingen daarover komen grotendeels uit de stad Utrecht. De stad heeft daarmee invloed op de OV-bestedingen van de provincie. In dit geval is de Uithoflijn een onzettende 'bad deal' voor mensen van buiten de stad en de direct aangelegene gemeenten.

De afspraken tussen gemeente en provincie zijn zo zuur voor de mensen aan de rand van de provincie, dat wanneer de stad iets fout doet of iets doet waardoor de kosten oplopen, de gemeente maar 24% en de provincie maar liefst 76% van die kosten gaat dragen. De rekening ligt dus vooral in Rhenen, Veenendaal, Doorn, Woerden, Mijdrecht, Breukelen enzovoort; plaatsen waar mensen ook vervoersperikelen kennen.

De gemeenteraad nam een gok. Dat betekent dat wij extra duur uit zijn. Vorige week maandag waren wij het eens met € 30.000.000. Nu lezen wij dat er € 29.000.000 vanwege vertraging bijkomt, waar wij als provincie blijkbaar niets aan kunnen doen. Hoewel de VVD ervan overtuigd is dat als wij deze tram eenmaal aan de praat hebben, er dan mensen vervoerd kunnen worden, zoals de bedoeling is, wil de VVD nu alvast waarschuwen dat het hiermee niet klaar is als wij op deze manier verder gaan.

De VOORZITTER: Wilt u afronden? Uw tijd is om.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat zal ik doen.

Wat de VVD betreft neemt de provincie alle maatregelen die tot haar beschikking staan om te zorgen dat niet deze verdeling, op deze manier, met risico's voor de provincie, blijft bestaan.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan het mijzelf niet onthouden te benadrukken dat als het aan de Staten had gelegen, de tram sowieso vertraging had opgelopen.

Als een kind zo blij was ik toen ik een aantal jaren geleden bij een Informatiesessie OV een klein USB-trammetje cadeau kreeg. Dat kleine trammetje – ik heb het hier – staat voor mij symbool voor iets veel groters. Het staat voor mij voor wat wij willen met de regio Utrecht, hoe wij bereikbaarheid zien en de kennis- en doe-economie willen verbinden met de stad en de regio. Dit project met succes en minimale vertraging tot een goed einde brengen, leek binnen handbereik, maar nu spreken wij met

elkaar over minimaal anderhalf jaar vertraging en totale meerkosten van bijna € 100.000.000. Ik lag daar wakker van. Het moge duidelijk zijn dat het gigantische extra bedrag dat nu opeens nodig blijkt te zijn de nodige vragen oproept.

Mijn eerste vraag aan de gedeputeerde draait om de reden van bestaan van de Uithoflijn, namelijk de patiënten, werkenden, studenten en bewoners van Utrecht Science Park en omstreken, die daarheen moeten. De heer Joustra had het daar ook al over. Het is een grote groep reizigers die dagelijks jarenlang te maken heeft met overbezetting op alle wegen naar Utrecht Science Park. Wij hebben het hierover gehad in de commissie en ook is dit in de technische vragen aan bod gekomen. Ik zou nogmaals willen verzoeken aan het college en de gedeputeerde om duidelijk terug te komen bij de Staten over wat er gedaan gaat worden om in te zetten op alternatieven voor de mensen die hiermee te maken hebben. Ik ben benieuwd hoe de gedeputeerde dit wil oppakken samen met de gemeente Utrecht.

Al vroeg leerde ik van mijn vader dat het geld ons niet op de rug groeit. De bedragen waar wij hierover spreken zijn ongelooflijk. Wij kunnen dit immense bedrag maar een keer uitgeven. Ook hierover is vanavond al eerder gesproken. Het is misschien een open deur, maar over de gevolgen bestaat er bij onze fractie nog echt onduidelijkheid. Met name de impact die het heeft op projecten, bereikbaarheidsproblematiek in de regio, maar ook de leefbaarheid en in verbinding met de U10-gemeenten. Ik ben dan ook heel benieuwd hoe de gedeputeerde en het college van plan zijn met voorstellen te komen over met name het Realisatieplan Fiets en de OV-investeringen.

Ik kom tot mijn laatste vragen. Ik was er tot voor kort echt van overtuigd dat wij binnen deze statenperiode de tram zouden zien rijden, maar van groen en geel ging het ineens naar oranje en rood in de rapportages en meerdere malen is er een nieuw voorstel gedaan over het beschikbaarstellen van budget. Grote bedragen werden gevraagd en toen toch ineens weer door het college ter beschikking gesteld. Mijn laatste vraag gaat dan ook daar over. Hoe kunnen de Staten hun rol pakken als er procesmatig onduidelijkheden zijn? Kan het college hierop reflecteren, zeker gezien de laatste ontwikkelingen van de afgelopen twee weken?

De ontwikkeling van de Uithoflijn is van grote maatschappelijke waarde voor onze regio. Toch valt het zwaar daar zo'n bedrag tegenover te moeten stellen, bovenop de vele miljoenen die dit voorstel voorgingen. Wij kijken uit naar de antwoorden van de gedeputeerde.

De heer MOURIK-GELUK (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Gelukkig is er al een commissievergadering geweest waarin veel concrete vragen al zijn gesteld. Ik zal er dus snel doorheen gaan. Ik wil kort ingaan op vertraging, samenwerking, dekking en geheimhouding.

Wat de vertraging betreft: die betreuren wij natuurlijk ten zeerste. Dat lijkt mij helder. Toch nog een keer de volgende vraag. Wij hebben een 85%-planning/analyse, dus 100% kunnen wij niet verwachten. Hebben wij als provincie voldoende invloed om de planning, zoals die nu voorligt, te halen?

Dan wat betreft samenwerking: los van gezamenlijke commissievergaderingen zouden wij graag zien dat er een harmonisatie komt in de informatiestromen, zodat de Staten van Utrecht en onze collega's van de raad van Utrecht op een goede wijze onze controlerende taak kunnen uitvoeren.

Dan nog een vraag over de samenwerkingsovereenkomst. Ik heb dat net al in een paar interrupties gevraagd, maar blijkbaar was dat niet helemaal helder. In het zwaarwegend advies wordt een voorstel gedaan om een nieuwe samenwerkingsovereenkomst te sluiten die als een mantel over de bestaande bestuursovereenkomst gelegd kan worden. Zoals ik het lees, wordt daar op onderdelen een andere verhouding voorgesteld van kostenverdeling dan in de bestuursovereenkomst. Als ik het niet goed heb gelezen, dan hoor ik het graag. Als mijn aanname klopt, wil ik graag weten of wij ook conform dat advies zijn gaan handelen.

Wat betreft de dekking: in de brief van de U10-wethouders wordt gezegd dat het eigenlijk helemaal niet mogelijk is om middelen te schrappen die voor 2018 waren. Hoe zit dat? Graag een toelichting.

Ten slotte de geheimhouding. Eerder heb ik in de commissievergadering al mijn zorgen geuit over de wijze waarop wij omgaan met geheimhouding. Er werd de laatste tijd wel erg veel geheim verklaard en als het dan geheim was, werd er een rommelige procedure gevolgd. Op 16 december hebben de aanwezigen bij de informatiesessie plichtig hun handtekening gezet en vijf dagen later gaat er dan een

geheime brief rond naar Jan en Alleman, verzonden naar Statenleden en niet-Statenleden. Daar bleek overigens nog niet het hele geheim in te staan, maar de verwarring was compleet, zeker als je als Statenlid ook nog contacten hebt met gemeenteraadsleden uit Utrecht, die weer op een andere manier geïnformeerd waren. Het lijkt ons verstandig het hele beleid van geheimhouding nog eens goed tegen het licht te houden.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Deze extra kredietaanvraag, zo heb ik al gememoreerd in de commissievergadering vanmiddag, plaatst onze fractie voor een groot dilemma. Hoe kunnen wij instemmen met zo'n enorm bedrag als wij net een vernietigend rapport hebben gelezen, waaruit wij opmaken dat er van alles mis is met de aansturing, de organisatiestructuur en het eisenbeheer waaraan een werkend tramsysteem moet voldoen?. Dat is niet iets van vandaag of gisteren, maar dat is al sinds 2015 bekend. Wij hebben de gedeputeerde vanmiddag gevraagd naar enige zelfreflectie naar aanleiding van dit rapport. Die zou komen met het verbeterplan, zegde hij toe, maar wij moeten vandaag al besluiten over het extra krediet. Dan moeten wij er dus maar op vertrouwen dat de bestuurlijke verbetering meer inhoudt dan dat de wethouder en de gedeputeerde elkaar op de hei twee dagen gaan zitten aankijken.

Die tram moet dus wel rijden. Wij hebben getwijfeld of wij het besluit zouden amenderen en het totale bedrag in tranches zouden vrijgeven, pas nadat wij van het college het plan hebben gezien. Daarmee zouden wij de zaak echter alleen maar nog ingewikkelder maken en daar heeft niemand wat aan. Wel is er uit het voorgaande agendapunt gebleken dat de Staten veel korter op de bal moeten zitten en strakker moeten sturen op dit megaproject. Daarvoor is het belangrijk dat de informatievoorziening op orde wordt gebracht, niet alleen technisch maar ook qua organisatie en met name voor ons ook op de bestuurlijke afspraken. Wij dienen dan ook een motie in die het beloofde verbeterplan aan een aantal randvoorwaarden verbindt.

Kortom, wij moeten het op dit moment doen met de middelen en ook het college dat wij hebben. Wij wensen de opvolger van mevrouw Verbeek dan ook veel wijsheid toe. Aan de kijkers op de tribune en thuis: volgende maand zijn er gemeenteraadsverkiezingen; u zou kunnen overwegen uw stem niet toe te vertrouwen aan die partijen die .....

De VOORZITTER: Nee, nee, wij gaan geen campagnevoeren. Wij hebben het over dit onderwerp.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Goed. Dan besluit ik hiermee mijn betoog en dan dien ik een motie in.

Motie M15 (PvdA): versterkte controle op de Uithoflijn

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 12 februari 2018, ter bespreking van het statenvoorstel nieuwe planning en extra budget Uithoflijn;

constaterende dat:

- *de realisatie van de Uithoflijn forse vertraging heeft opgelopen;*
- *het project te maken heeft met zeer forse kostenoverschrijdingen;*
- *er eind november een kritisch auditrapport over de 'systeemintegratie en organisatiegereedheid' van de projectorganisatie is verschenen, waarin wordt geconstateerd dat veel van de aanbevelingen uit een eerder auditrapport uit 2015 niet zijn opgevolgd;*
- *het auditrapport stelt dat de geconstateerde tekortkomingen kunnen leiden tot extra kosten en vertragingen;*

overwegende dat:

- *het voor zowel de stad als de provincie Utrecht van levensgroot belang is dat de Uithoflijn zo spoedig mogelijk in gebruik wordt genomen;*
- *verdere vermijdbare kostenoverschrijdingen als gevolg van het niet of onvoldoende implementeren van de aanbevelingen uit het auditrapport onacceptabel zijn;*

verzoeken het college:

- *samen met het college van B&W van de gemeente Utrecht een verbeterplan te laten uitvoeren;*
- *in het verbeterplan op te nemen hoe niet alleen de ambtelijke aansturing, maar ook de bestuurlijke aansturing (via de stuurgroep) op het project wordt verbeterd;*
- *in het verbeterplan op te nemen op welke wijze de resterende risico's op verdere vertraging en verder oplopende kosten kunnen worden beperkt en beheerst;*
- *daarbij ook de randvoorwaardelijke zaken mee te nemen die tot nu toe niet in het project zaten, zoals de tramremise en het veiligheidssysteem;*
- *het verbeterplan op korte termijn naar PS te sturen en PS ook tussentijds te informeren over verwachte wijzigingen ten opzichte van de huidige planning en kostenraming.*
- *elke vergadering van MME over de voortgang van het verbeterplan te rapporteren, waarin naast de technische stand van zaken ook nauwgezet wordt ingegaan op de stand van zaken betreffende de uitvoering van de aanbevelingen van het auditrapport van eind 2017.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij heb ik dat USB-trammetje indertijd weggegeven. Misschien had ik er toen al niet zo veel vertrouwen meer in.

Het is jammer dat wij niet eerst de stemming hebben over onze motie bij het vorige onderwerp. Wij gaan niet akkoord met de verdeling van de lasten, zoals in het voorstel is genoemd. Wij zijn van mening dat de Staten geen beter signaal richting de stad Utrecht kunnen geven dan dit krediet nu niet ter beschikking te stellen. Wij willen eerst een mea culpa horen van de GroenLinks- en D66-wethouders. Daar ligt het probleem. Daar: gemeente Utrecht. De vervuiler betaalt. Dat moet GroenLinks en D66 toch aanspreken.

Wij zullen het voorstel in deze vorm niet steunen en roepen de Staten op om dezelfde afweging te maken: onderhandeling is beter met een harde stok in de rug.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor de heer IJssennagger een aantal keren zeggen dat wij naar de stad, de stad, de stad moeten wijzen. Ik zou de heer IJssennagger willen vragen: heeft u een van deze twee wethouders al eens gesproken? Heeft u verder teruggelezen en dergelijke? Al die verwijzingen vind ik eigenlijk best pittig.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou het prettig vinden als u had gehoord dat de wethouders hun verantwoordelijkheid daar hadden genomen, Ik heb een heel debat daar afge luisterd en ik heb er geen woord over gehoord, zelfs geen vingerwijzing. Dus voor mij staat het vast dat men daar gewoon denkt dat het probleem hier ligt, terwijl het daar ligt.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij zien niet direct de noodzaak van deze haast. Wij zouden een besluit nemen over € 30.000.000, want dan kon het project in elk geval doorgaan. Over de rest zouden wij in maart spreken. En dan ineens zit je in een statenvergadering en dan moet je toch over € 87.000.000 beslissen. Wij vinden dat te kort door de bocht. Wij zouden graag over die € 30.000.000 willen besluiten; dan kan het plan door. Dan willen wij de volgende cyclus over de rest besluiten. Dan kunnen wij ook nog eens even verder praten over wat er verder allemaal moet gebeuren in dit plan en wat er allemaal verbeterd moet worden. Ik zou graag willen horen of het college dit wil overnemen. Dat scheelt weer een amendement.

De VOORZITTER: Ik moet u toch zeggen, in overleg met de fractievoorzitters, dat wij hebben afgesproken met u dat wij het totale voorstel zouden neerleggen en niet een half voorstel. Dus wij hebben echt met elkaar afgesproken dat wij het zo zouden doen.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat is inderdaad in meerderheid afgesproken. Dat klopt. Er is echter in de tussentijd wel weer het een ander veranderd.

Wat ik wel wil weten van het college, is het volgende. Als wij over het hele project moeten beslissen, wat krijgen wij daarvoor en wat laten wij daarvoor? Dat vind ik evident. Ik wil daarvan een goed overzicht hebben: wat gaan wij doen voor het geld en wat kunnen wij dan niet meer doen met dat geld?

De heer VAN ESSEN (GL): Mijnheer de Voorzitter! De tram moet door wat GroenLinks betreft en die moet zo snel mogelijk gaan rijden. Daarom is het van belang dat wij vandaag een besluit nemen over het extra krediet en over de dekking daarvan. Wij zullen het voorstel daarom steunen. Inhoudelijk roept het dekkingsvoorstel bij de fractie van GroenLinks echter nog veel vragen op. Wij kunnen met de informatie die wij nu hebben onvoldoende overzien wat de effecten zijn op andere projecten en op andere provinciale doelen. Zo is het voor ons op dit moment onduidelijk wat het effect is op het Realisatieplan Fiets en het halen van onze provinciale fietsambities. Datzelfde geldt voor het OV en voor de verkeersveiligheid. Wij lezen in het voorstel dat de OV-budgetten, waaruit de tekorten op de Uithoflijn gedekt worden, niet leiden tot het wegvallen van andere activiteiten, omdat er toch geen OV-projecten op de planning staan. Dat bevreedt ons, want die budgetten zijn er wel degelijk voor om de OV-infrastructuur van heel Utrecht te verbeteren. Kortom, van welke OV-projecten gaan dit ten koste? Dat is voor ons op dit moment echt niet duidelijk.

Iets soortgelijks geldt voor de herprioritering in de besteding van de RUVV-gelden (Regionaal Uitvoeringsprogramma Verkeer en Vervoer). De U10-wethouders geven in hun brief aan zich overvallen te voelen en dringen erop aan hierbij betrokken te worden, maar de projecten die met deze gelden gefinancierd worden zijn niet alleen in het belang van de gemeenten. Zij dragen ook bij aan onze eigen provinciale doelen op het gebied van mobiliteit, zoals aan verkeersveiligheid, beter openbaar vervoer, bereikbaarheid, fiets. Het lijkt ons van belang de effecten van deze herprioritering daarom in kaart te brengen. Wij zijn blij dat de gedeputeerde vanmiddag heeft toegezegd dat te gaan doen.

In dit licht is het van belang te memoreren dat de provincie op dit moment werkt aan een nieuw mobiliteitsplan. Ook daarvoor achten wij het noodzakelijk dat de effecten van het dekkingsvoorstel goed in beeld worden gebracht, zodat wij, op het moment dat wij over het mobiliteitsplan besluiten, inzicht hebben in de effecten van het dekkingsvoorstel en eventueel ongewenste effecten daarbij kunnen repareren. Het inzicht dat de gedeputeerde ons beloofd heeft te geven, kan daarbij helpen in de afweging, waarvoor wij dan staan.

In de Utrechtse gemeenteraad is de motie "Oplossingen voor het sardientjesvervoer" overgenomen door het college. Daarin wordt gevraagd samen met de provincie te zoeken naar mogelijke ingrepen om de druk op lijn 12 te beperken tijdens de vertraging van de Uithoflijn en hierover met alle relevante partners in gesprek te gaan om te zien of zij kunnen bijdragen aan een oplossing daarvoor. In de motie wordt een breed scala aan oplossingsrichtingen genoemd: andere collegetijden, spitsbussen, leenfietzen en noem maar op. Het is wat ons betreft echt een urgent probleem. Wij zijn blij dat de gedeputeerde heeft gezegd dat hij daar naar oplossingen wil zoeken, maar wat betreft de urgentie zouden wij graag nog horen op wat voor termijn hij dat mogelijk acht.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben een zoon van twaalf en die is goed in onderhandelen. Dus die meldt zich nog wel eens voor wat meer zakgeld of wat geld omdat hij een leuk idee heeft om te kopen. Dan hebben wij het daarover, dan praten wij daarover. Hij heet Florian. Dat is altijd leuk natuurlijk, maar wat nu als hij zich morgen bij mij zou melden en zeggen: "Pa, geef eens even je pinpas en je pincode. Ik ga wat leuks doen en je hoort het wel." Dan ben ik natuurlijk niet gek. Dan zeg ik: dat doen wij niet, vriend, dat gebeurt niet. Dat is eigenlijk wat er hier nu gebeurt. Het college vraagt eerst geld en komt daarna met een visie op een aanpak en verbetervoorstellen en zegt dan: alsjeblieft, vertrouw ons, geloof ons, het komt allemaal goed. Dat is niet onze keus. Het is een heel slechte volgorde. Alleen, het alternatief is nog slechter. Verdere vertraging op die Uithoflijn is voor ons geen optie en kost misschien wel weer meer. Gedeputeerde Staten vragen een blanco cheque. Wij kunnen daarin niet meegaan. Wij komen daarom met een amendement om de dekking enigszins in te kaderen. Afhankelijk van de steun voor dit amendement, zullen wij zien of wij wel of niet kunnen meegaan met dit voorstel.

Amendement A7 (ChristenUnie): investeringen Uithoflijn

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 12 februari 2018, handelende inzake het krediet over de Uithoflijn;

besluiten:

het tweede besluitpunt

'het provinciale deel van € 64.000.000 vanuit de voorgestelde bronnen te dekken'

aan te vullen met de tekst:

'zodanig dat de investeringen in fiets en OV daar op geen enkele wijze vertraging door zullen onder- vinden'.

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Het amendement kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw ARISSSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De vertraging van de Uithoflijn is zeer slecht nieuws voor de provinciale mobiliteitsbegroting, maar ook zeker, en eigenlijk vooral, voor de reizigers die naar de Uithof willen en voor het milieu. Het blijft dringen voor de bussen. De fietsbussen zouden van de straat verdwijnen als de tramlijn is gerealiseerd.

De PvdD is voor een goedwerkend OV. De Uithoflijn voorziet in een enorme behoefte en wij zijn er absoluut voorstander van dat dit project doorgang vindt, maar wij betreuren het echt ten zeerste dat er onder gedeelde verantwoordelijkheid zoveel is misgegaan dat deze misstappen ons als provincie zoveel geld moeten kosten. Wij zijn er bovendien niet gerust op dat dit niet ten koste zal gaan van andere toekomstige OV-projecten. Het bijdragen aan het Realisatieplan Fiets lijkt ons een schamele compensatie. Liever zien wij dat het geld wordt gehaald uit asfaltprojecten. Kan de gedeputeerde ons in dat opzicht geruststellen?

Het college van GS weet dat iedereen die voor de Uithoflijn is en dat deze wordt afgemaakt, moet instemmen met die extra miljoenen, want wij zitten allemaal op een 'point of no return'. Hoeveel extra gaat dit nog kosten? Ongeveer wekelijks kwamen er miljoenen bij, het project kost meer dan een half miljard op dit moment en wij zitten op het totaalbedrag van € 64.500.000 per kilometer Uithoflijn. De vertraging van de Uithoflijn heeft voornamelijk te maken met het gebied rondom het station. Wie is daar nu echt verantwoordelijk voor? De PvdD zou dit inzichtelijk gemaakt willen hebben. Waarom zijn wij nu de pineut en zullen wij dit tot en met de afronding van het project blijven? De geruchten over nog meer extra kosten sluimeren al door in media. Wat kunnen wij bijvoorbeeld verwachten van de geruchten over het UMC? Hoeveel invloed gaan de trams hebben op de levensreddende apparatuur? Wie mag die aanpassingen dan weer gaan betalen? GS, de gemeente Utrecht of een derde partij? De PvdD is bang dat wij hier dan weer zullen zitten en dat wij dan met z'n allen verantwoordelijkheid moeten gaan nemen. Hoeveel verschillende tegenvallers en hoeveel miljoenen kunnen wij nog verwachten? Nogmaals, wij blijven achter het project staan, maar het heeft wel een heel bittere nasmaak.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Het meeste heb ik al gezegd en daarom houd ik het kort. Wij hebben naar mijn gevoel vandaag de hele dag zitten kijken naar een spelletje van GroenLinks en D66, geregisseerd vanuit de stad. Er is € 84.000.000 extra nodig voor de Uithoflijn. Over de verdeling zijn afspraken gemaakt. Niets aan de hand, zou je zeggen, maar de stadsbestuurders voelden 'em al aankomen. De majeure problematiek ligt in het stadscentrum en daarom moest met stoom en kokend water een geheime auditrapportage naar buiten worden gebracht.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Al was het maar voor het verslag: ik wil toch graag bezwaar maken tegen het feit dat het nu ineens een spelletje van GroenLinks genoemd wordt. U heeft ons daarover geen enkele vraag gesteld toen het net over het debat ging. Dus dan had u op z'n minst aan ons moeten vragen wat wij daar wel of niet gedaan hadden. Dan had ik u kunnen antwoorden wat wij wel of niet gedaan hebben. Dus neemt u dat alstublieft terug.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik blijf bij mijn woorden. Die neem ik niet terug.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Bent u het met mij eens dat u mij noch de heer Van Essen geen enkele vraag daarover gesteld hebt en dat u nu op uw eigen houtje een of andere conclusie trekt zonder ons daarover iets te vragen? Is dat de nieuwe moraal?

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Nou, nou, poeh, poeh, rustig maar. Ik heb gezegd: geregisseerd vanuit de stad. Daar gaat het mij om. Dus ik neem u – laat ik dat dan even nuanceren – als GroenLinks nog niet eens zoveel kwalijk, maar meer D66. Daarover heb ik al voldoende gezegd.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Schneiders wil daarover ongetwijfeld iets vragen, maar ik begrijp dat u GroenLinks uit uw vorige zin over dat spelletje hierbij heeft teruggenomen? Waarvoor dank.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Niet voor de stad. Laat duidelijk zijn: dat houd ik overeind en dat bedoelde ik te zeggen.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wanneer gaat u daar dan een bewijs voor leveren dat er iets geregisseerd door iemand zou zijn.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Daar was ik mee bezig.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Als de heer Van Leeuwen daarmee nog bezig is, dan wacht ik even.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik zei al: met stoom en kokend water moest dat geheime rapport naar buiten worden gebracht. Toen dat nog niet voldoende leek, moest daar een uiterst kritische brief vanuit de U10 of een aantal gemeenten uit de U10 overheen.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind het nu wel tijd geworden. Er worden hier dingen geïnspireerd, waarover ik toch graag een ander geluid wil laten horen. Ik ben heel blij dat de heer Van Leeuwen mij als een soort mastermind ziet. Dat vind ik complimenteuz. Strategie is nooit mijn allersterkste punt geweest, maar misschien moet ik toch een her-carrière overwegen. Er is echt geen sprake van spelletjes. Ik wil duidelijk maken dat in de stad op verzoek van de SP gesproken is over geheimhouding ...

De VOORZITTER: Geen derde termijn. U mag rustig een vraag stellen, maar geen derde termijn.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind de insinuatie van de heer Van Leeuwen best pittig. Dat heb ik net ook al gezegd bij de heer IJssennagger. Als er zonder enige onderbouwing wordt gesteld dat er spelletjes worden gespeeld, terwijl ik overduidelijk de integriteit van mijn collega's in de stad niet in twijfel wil trekken en dat ook duidelijk publiekelijk wil laten merken, dan vind ik dat er best even een interruptie mag zijn.

De VOORZITTER: Prima. Mijnheer Van Leeuwen?

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Vanuit de coalitie is de druk op de gedeputeerde opgevoerd. Dat is wat ik waarneem. Vanavond merk ik echter dat het allemaal treurig en pijnlijk is. Met deze manier van politiek bedrijven, zeg ik heel eerlijk, daar ben ik wel klaar mee. Dat mag duidelijk zijn. Op deze manier voelt het aftreden van gedeputeerde Verbeek voor ons uiterst slecht. Het zal tijdens het vorige punt duidelijk zijn geworden dat wij dit voorstel alleen kunnen steu-

nen als de motie van PVV en SGP wordt aangenomen en wij dus opnieuw gaan onderhandelen over de verdeelsleutel. Wij gaan geen blanco cheques meer uitdelen.

Nog één inhoudelijk punt. Het kan niet zo zijn dat wij opdraaien voor de gevolgen van het openbaar maken van dat rapport dat geheim was. Daarom dienen wij de motie in die ik bij het vorige agenda-punt al heb aangekondigd.

Motie M16 (SGP): risico's voor veroorzakende partij

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 12 februari 2018;

constaterende dat:

- *de gemeente Utrecht op 6 februari 2018 eenzijdig een geheime interne auditrapportage (opvolgaudit systeemintegratie en organisatiegereedheid Uithoflijn, 2 november 2017) openbaar heeft gemaakt,*
- *dit rapport financiële risico's oplevert voor de provincie;*

overwegende dat:

- *risico's moeten worden opgevangen door de veroorzakende partij, de schade van openbaarmaking dus niet afgewenteld mag worden op de provincie;*
- *de stad geen risico's ziet en dus garant kan staan voor de mogelijke extra kosten;*

dragen het college op:

de mogelijke financiële gevolgen van de openbaarmaking van dit rapport te verhalen op de gemeente Utrecht.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! 50Plus heeft vanmiddag ook al gezegd dat zij akkoord gaat met het gevraagde krediet toe te staan. Wat ik vanmiddag ben vergeten te zeggen is het volgende. Het is openbaar vervoer, het budget openbaar vervoer. Er is een budget openbaar vervoer, dat is voor alles en nog wat dat met het openbaar vervoer te maken heeft. De Uithoflijn is een apart budget, dat wel onder openbaar vervoer valt. Het is echter een andere post. Dus ik zou willen vragen – misschien had ik daarvoor een amendement moeten maken, anders kan ik dat altijd nog met de volgende vergadering doen met een motie – dat in uiterste noodzaak er uit het budget van het gewone openbaar vervoer geld gehaald wordt als dekking voor het krediet dat nu gevraagd wordt. Inderdaad, dan sluit ik mij aan bij GroenLinks: het fietsen, openbaar vervoer, veiligheid. Dat heeft zeker voor de rest van de provincie een hoge prioriteit. Daaraan dienen wij al onze aandacht te besteden en daarvoor middelen beschikbaar te stellen indien dat nodig is. Het moet niet zo zijn dat het ten koste gaat van de Uithoflijn, omdat wij dan niet meer de veiligheid kunnen waarborgen en het openbaar vervoer buiten Utrecht, de Uithoflijn en Amersfoort. Ik heb het al heel vaak gezegd: ook dat telt mee.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de Statenleden voor de vragen die mij gesteld zijn. Ik begin met de vraag van de VVD. Eigenlijk is het een oproep alle maatregelen te treffen die in het vermogen van het college liggen om te zorgen dat er een werkend tramsysteem komt, maar ik beschouw het ook als een oproep om toch nog eens met de gemeente te gaan praten over de invulling zoals die is voorzien en zoals ook door het CDA is aangegeven, rondom de aanpassing van de overeenkomst. Ik neem die uitdaging aan – dat is alles wat in mijn vermogen ligt – om te kijken of daar nog ruimte is.

D66 heeft heel nadrukkelijk gevraagd naar alternatieven voor de mensen die op dit moment zeker nog anderhalf jaar in die overvolle bus moeten zitten. Ik heb aangegeven daarover in gesprek te gaan – GroenLinks heeft dat ook gevraagd – en ook om met een zeker tempo in gesprek te gaan. Dus ik geef

u aan dat ik op zeer korte termijn met de betreffende verantwoordelijk wethouder in gesprek ga, maar ook met de vervoerder. De vervoerder is daarin namelijk zeker een belangrijke partner om te kijken of wij tot oplossingen kunnen komen.

Ik wil toch nog antwoorden op de vraag van D66 waarover wij het hebben. Dat is ook een discussie die hier speelt. Het dekkingsvoorstel is de € 95.000.000 vertraging, de € 5.000.000 extra voor de SUNIJ-aanpassingen op de remise en de overschrijding daarop en € 13,700.000 bestemmingsreserve of risicoreservering voor nog eventuele tegenvallers op basis van het 'worst case scenario' met een waarschijnlijkheidsplanning van 85%. Dat is het dekkingsvoorstel dat ik u vraag, dat zijn de getallen. Het andere deel is voor de stad Utrecht, de 24%, zoals afgesproken.

Hebben wij voldoende invloed op de planning? Wij zijn in deze constellatie in afspraak met de provincie samen verantwoordelijk voor die planning op basis van die P85-planning, zoals ik u die heb aangegeven.

Er is gevraagd naar de harmonisatie van de informatiestromen, niet alleen naar ons toe, maar ook naar de gemeente toe en de gemeente naar de raad toe. Ik zal mijn uiterste best doen om dat te doen. Toch zijn het zelfstandige verantwoordelijkheden voor de informatieverstrekking van de wethouder naar de raad. Ik probeer het naar de Staten zoveel mogelijk af te stemmen met de gemeenteraad.

Wat betreft de samenwerkingsovereenkomst, en de mantel die u vraagt, en wat u daarin leest: ik kom bij u terug met de afspraken zoals die zijn gemaakt en vormgegeven worden in een allonge; een tweede addendum aan de bestuursovereenkomst, lees: convenant. Daarin kunt u de uitkomst van de resultaten op basis van dat advies teruglezen.

Er is ook een vraag gesteld rondom projecten die niet doorgaan: kan dat zomaar, dat schrappen van die RUVV-gelden die binnen het hek van het BRU zitten, die € 14.000.000, en die aan te wenden als dekkingsvoorstel voor de tekortkomingen op de infrastructurele werken die wij moeten verrichten voor de Uithoflijn? Ik moet daarop ja antwoorden, want wij hebben de afspraak dat wij eerst de dekking en de eventueel opbrengsten halen binnen het BRU-hek. Wij hebben nu tekorten, dus die halen wij uit het BRU-hek. Dat was de afspraak die wij gemaakt hebben. Daarnaast gelden de regels die wij afgesproken hebben in dit huis: tekorten op je portefeuille corrigeer je eerst binnen je portefeuille. Dat is in dit geval het mobiliteitsprogramma. Dat neemt niet weg dat er keuzes gemaakt zijn die op het OV-traject liggen. U heeft terecht zorgen van wat gaat er dan niet door? Op dit moment is het niet zo dat er concrete uitvoeringsprojecten, geaccordeerd met een beschikking, voorliggen. Dat maakt dat die ruimte er is. Dat neemt toch niet weg dat wij gemeend hebben de aanvragen die er komen – van de U10-gemeenten in het licht van het Realisatieplan Fiets – te honoreren. Overigens is er in overleg met de vertegenwoordigers van de U10 aangegeven dat wij de RUVV-gelden hiervoor gebruiken en dat er geen verordening 2018 komt op grond waarvan die aanvragen kunnen plaatsvinden, omdat wij het geld nodig hebben voor de Uithoflijn. Overigens is het ook zo dat wij de projecten honoreren die in 2017 zijn aangevraagd en die in 2018 doorlopen.

De PvdD maakt zich zorgen: hoeveel komt er nog extra bij? Dit is het bedrag dat ik u geef op basis van de waarschijnlijkheidsplanning P85 met een risicoreservering van een bedrag van € 13.700.000, waarvan wij hopen dat wij het niet hoeven aan te spreken. Hoeveel extra en hoeveel erbij? Ik heb u al gezegd dat ik toch, gelet op ervaringen met dit soort grote projecten; u hoeft de krant maar open te slaan over dit soort heel grote projecten – een PM-post naar u toe aangeef. Als ik het echt wist en mijn handen ervoor in het vuur kon steken, dan had ik dat graag gedaan. Dit is echter zover ik kan strekken. Dit is het beeld waarvan wij denken dat wij het kunnen realiseren bij dit budget.

Wie is verantwoordelijk voor de vertraging op het stationsgebied? Er is nogal wat bouwactiviteit; een fietsenkelder, wij hebben zelf besloten uiteindelijk door te rollen naar de remise toe, er is gedacht over het tracé, de grond is daar geroerd als gevolg van activiteiten, er is een trap aangelegd, het zuidgebouw wordt gerealiseerd, waarschijnlijk wordt over twee weken begonnen met het slopen van het patatracé. Dat zijn allemaal vertragingen en iedereen wil ook nog eens zijn bouwplaats terug hebben, dus je moet regelmatig met die bouwketen aan de slag. Het is een vrij complexe aangelegenheid. Al die plannings worden op elkaar afgestemd. De stad Utrecht is er verantwoordelijk voor om dat goed te doen. Wij zijn samen verantwoordelijk voor de planning en wij proberen iedere keer te kijken: zijn er 'what-if

scenario's' om toch te kunnen versnellen of kunnen wij op een onderdeel al beginnen? Dat soort vraagstukken ligt allemaal in het project. Uiteindelijk is het de stad Utrecht die met dat complexe Hoog Catharijnecomplex verantwoordelijk is voor het goed organiseren van al die planningen. Daar zijn wij bij, maar het is wel een gegeven.

Straling en trilling. Wij hebben het kunnen lezen rondom het RIVM-gebouw en ook de straling met betrekking tot het UMC Utrecht en de vraag wat het betekent. Wij hopen dat wij het kunnen dekken binnen die € 13.700.000, mocht het zich voordoen. Het is een klein risico, maar het kan een enorm effect hebben. Dus ik kan daarover niets met zekerheid zeggen. Het is meegenomen in die P85-planning, maar het zijn geen zaken die een-twee-drie geduid kunnen worden, van: oh, dat is zoveel als het mis gaat. Wij hebben wel alternatieven voor eventueel het plaatsen van accu's in de tram om daarmee dit fenomeen te voorkomen. Het wordt een beetje te technisch om dat allemaal uit te leggen. Ook wat betreft de vraag: als er twee trams langsgaan, hebben wij dan een groter probleem? Dat zou in een dienstregeling opgevangen kunnen worden. Er zijn afspraken daarover voor hoe de dienstregeling vormgegeven moet worden.

De SP overweegt een amendement voor € 30.000.000: 'dat vinden wij genoeg voorlopig, knip het op'. Ik zou u dat niet willen aanraden. Ik heb u dat al eerder gezegd. Ik zou absoluut rust willen hebben in de uitvoeringsorganisatie en perspectief willen bieden dat dit het is. Als de uitvoeringsorganisatie via de bestuurder een keer in maand bij u terug moet komen voor een kredietaanvraag, dan denk ik dat wij een politieke discussie krijgen die gaat resoneren in de uitvoeringsorganisatie. Ik kan u niet garanderen dat wij niet nog meer overschrijdingen krijgen juist als gevolg van die handelswijze. Wat krijgen wij ervoor terug? Wij krijgen een werkend tramvervoersysteem terug. Dat is wat wij inkopen met dit voorstel.

GroenLinks heeft heel nadrukkelijk aangegeven dat zij grote moeite heeft met het halen van de gelden uit de OV-budgetten, weliswaar afgesproken binnen het BRU-hek OV en weliswaar ook binnen de mobiliteitsportefeuille en dus uit OV. Ik wil niet de bestuurlijke vluchtheuvel arrangeren. Op dit moment ligt de conceptmobiliteitsvisie voor, waarover ik zeker ga praten met de U10. Ik heb dat als handreiking gezien. In de buitenwereld wordt het als iets heel anders 'geframed'. Het is gewoon een zienswijze die op tijd is ingediend en waarover ik in gesprek wil gaan. De budgetten die onder de diverse onderdelen van de mobiliteitsvisie liggen: ik wil u echt aanraden met elkaar in gesprek te gaan over waar u de prioriteiten wilt leggen en hoeveel geld u daarvoor beschikbaar wilt stellen. Waar dat geld vandaan moet komen? U bent daar creatief genoeg voor.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dank voor de goed werkende tramlijn die u ons belooft. Dat is fijn. Ik heb ook gevraagd: wat wij ervoor moeten laten?.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Excuus. Ik was eigenlijk van mening dat ik dat impliciet beantwoord had over de zorgen over het OV-budget, waar ideeën bij zijn als het gaat om de vraag wat voor projecten daar opgestart kunnen worden. Een groot deel daarvan is nog niet opgestart, maar is kansrijk om op te starten. Het zijn geen uitvoeringsprojecten. U gaat straks spreken over de mobiliteitsvisie. Daarin zit een substantieel deel over OV, of dat fiets, bus of wat dan ook is. Dat is iets waarover u dan zelf gaat. Dan kunt u ook financiële stromen verleggen of aanvullen als u denkt dat dat nodig is.

De VOORZITTER: Gaat u verder met uw betoog.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik zit even te kijken of ik nog meer concrete vragen heb. De amendementen laat ik aan de Staten.

De VOORZITTER: Dan gaan wij snel naar een tweede ronde als dat nodig is.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor Gedeputeerde Staten het plan zodanig met verve verdedigen, dat ik eigenlijk de woorden van mevrouw Verbeek daarin herken. Ik zou dus willen vragen: moest zij hier nu voor weg?

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben niet helemaal zo blij met wat wij ervoor krijgen. Wij zouden werk maken van de tangenten, de knooppunten buitenom de stad en wij zouden allerlei dingen doen voor de fiets. Daarover kunnen wij dan later beslissen, maar wij hadden al een aantal dingen beslist. Als die nu op de schop komen? Iedere keer als wij het over de tangenten hebben, is het: ja, geweldig plan, dat gaan wij doen, maar er komt iedere keer wat tussen. Ik ben daar niet erg gelukkig mee. Ik wil toch nog een heel klein amendement indienen, maar niet voor de € 30.000.000.

Amendement A8 (SP): investeringen Uithoflijn

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 12 februari 2018, handelende inzake het krediet over de Uithoflijn;

besluiten:

het tweede besluitpunt

'het provinciale deel van 64 miljoen vanuit de voorgestelde bronnen te dekken';

aan te vullen met de tekst:

"zodanig dat de investeringen in fiets en OV daar op geen enkele wijze vertraging door zullen ondervinden, noch de reizigers hier financiële nadelen van ondervinden".

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Het amendement kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil u vragen of wij aan het eind van de tweede termijn gelegenheid krijgen om een motie in te dienen. De motie is nu onderweg naar de printer.

De VOORZITTER: Ik sla u nu even over.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil vragen of wij na de sluiting van dit agendapunt een korte schorsing hebben.

De VOORZITTER: Ja, dat doe ik sowieso. Wij moeten de stemmingslijst opnieuw laten maken.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat over het besluit en de formulering van de tekst. Daarin staan nog enige onduidelijkheden. Daar kom ik dan wel even voor langs.

De VOORZITTER: Nu begrijp ik u niet. U vraagt om een schorsing. Dat kan. Welke onduidelijkheden bedoelt u? Ik ga zo het debat afronden.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Geen onduidelijkheden in het gehele voorstel, maar de formulering van het besluit wekt de suggestie dat er € 84.000.000 plus € 5.000.000 plus € 64.000.000 plus € 13,700.000 staat. Ik hoop dat dit geen verwarring wekt. Dit wekt nu wel verwarring, dus ik kom daarvoor zo even bij u langs.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Een punt van orde: ik weet niet of de gedeputeerde nog in tweede termijn gaat antwoorden? Ik zou, voordat u dit agendapunt afsluit, ook graag een schorsing willen van vijf of tien minuten.

De VOORZITTER: Dat kan. Ik zit nu te wachten op de heer Schaddelee. Hij wil nog een motie indienen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik had eigenlijk gedacht dat te doen na de beantwoording van de gedeputeerde.

De VOORZITTER: Dan ga ik over naar de beantwoording van gedeputeerde Van den Berg.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb één vraag gehoord van de VVD. Ik ben blij dat u ziet dat er in de lijn van de oud-gedeputeerde is gehandeld en gehandeld wordt. Het zou heel vreemd zijn als ik compleet nieuwe ideeën erop na zou houden. Moest zij hiervoor weg of is zij hiervoor weggegaan? Ik wil u toch echt vragen, gelet op de week die wij met elkaar hebben doorgemaakt, die vraag aan de ex-gedeputeerde te stellen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Schaddelee.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Sorry, ik heb nog niks. Dan laat ik de motie zitten.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Laat maar zitten? Dan zou ik graag even willen schorsen.

De VOORZITTER: Goed, dan schors ik nu de vergadering. Dan kunnen wij in de tussentijd de stemmingslijst klaarmaken. De vergadering is geschorst.

Schorsing van 23.46 uur tot 23.53 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Het woord is aan de heer Schaddelee.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Dank u wel voor de gelegenheid om nog een motie in te dienen. Verschillende fracties hebben gezien dat er vanavond totaal geen eenheid en vertrouwen uitgestraald wordt door de vier coalitiepartijen. Wij dienen daarom een motie in, waarin wij uitspreken geen vertrouwen meer te hebben in een vruchtbare samenwerking van deze coalitie. De motie is mede ingediend namens SGP, PVV, PvdD, PvdA en SP. Gelet op het belang van de motie, verzoeken wij om hoofdelijke stemming.

Motie van geen vertrouwen M17 (ChristenUnie, SGP, PVV, PvdD, PvdA, SP)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 12 februari 2018, ter bespreking van het statenvoorstel nieuwe planning en extra budget Uithoflijn;

constaterende dat:

- *de discussie over de organisatie en uitvoering van de Uithoflijn nog veel vragen oproept;*
- *de coalitiefracties diverse meningen geven en geen gedeeld beeld uitstralen richting het college van GS en de overige PS-fracties;*
- *dit geen vertrouwen uitstraalt van de coalitiefracties richting het adequaat en doelgericht functioneren van het college van GS;*

spreken daarom uit:

dat het college van GS zich beraadt op haar positie gezien de opstelling van de coalitiefracties.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De stemmingslijst wordt dan nu met spoed gemaakt. Deze motie komt als eerste in stemming.

Vragenhalfuurtje.

De VOORZITTER: In de tussentijd kom ik even terug op agendapunt 7A, waarover wij aan het begin van de vergadering gesproken hebben. Ik geef over dit onderwerp het woord aan de fractievoorzitter van de PVV.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb goed nieuws. Wij trekken dat vragen-vuur in. Gelet op de motie die eerder vandaag is aangenomen, is wat mij betreft de noodzaak vervallen daarover vanavond vragen te stellen.

De VOORZITTER: Dank u. Dan schors ik voor een paar minuten, omdat de stemmingslijst in aantocht is. Ik hoop dat de fracties ondertussen klaar zijn voor de stemmingen. Ik wil namelijk in één keer doorgaan met de stemverklaringen en de stemmingen. De vergadering is geschorst.

Schorsing van 23.56 uur tot 00.06 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Stemverklaringen.

De VOORZITTER: Ik neem u mee naar de stemverklaringen, zo daar behoefte aan is.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben drie stemverklaringen. Motie M11 beschouwen wij als een opduwmotie. Om die reden zullen wij voorstemmen. Motie M16 is wat ons betreft, ook blijkend uit onze bijdragen, een logisch antwoord op het eenzijdig opheffen van de geheimhouding op het auditrapport. Motie M17 hebben wij voldoende beantwoord in mijn bijdrage in tweede termijn. Op dit moment is bestuurlijke continuïteit nodig. Er moet voldoende gebeuren, ook om de provincie autoriteit te geven.

De heer Joustra zal tegen het besluit bij agendapunt 7 stemmen, omdat er geen risicoreservering is opgenomen voor het opheffen van de geheimhouding, terwijl in de beantwoording van de technische vragen een bedrag tussen € 7 en € 15.000.000 wordt gegeven.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een stemverklaring bij de amendementen 7 en 8. Uiteraard zien wij het belang van de genoemde projecten en investeringen in de amendementen. Wij hebben er echter vertrouwen in dat Gedeputeerde Staten met voorstellen komt bij de kernnota dan wel het mobiliteitsplan om te zorgen dat de noodzakelijke projecten gewoon doorgaan kunnen vinden.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Twee stemverklaringen. Motie M12: wij snappen het, maar wij vinden toch echt dat het aan de coalitie is om te bepalen hoe de verdeling is. Amendement A7: wij snappen de investeringen in fiets en OV, maar om dat nu blindelings te doen en ook niet de dekking aan te geven waar het dan wel vandaan moet komen, is ons iets te ongewis. Daarom zullen wij tegenstemmen.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij zullen tegen motie M11 stemmen, omdat het contractbreuk geeft. Motie M15: wij vinden elke maand rapporteren wel veel; dat is een beetje 'over the top'. Wij zullen toch voor de motie stemmen.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Bij amendement A7 heeft de gedeputeerde gezegd dat wij daarop, gerelateerd aan de opgave in het mobiliteitsprogramma, wellicht terugkomen bij de voorjaarsnota. Dat lijkt ons goed en dan de budgetten voor OV en fiets weer aan te vullen.

Motie M13: veel overlap met de nu lopende beleidsaudit. Daarom is dit nu overbodig en dus eerst de beleidsaudit afwachten.

Motie M15: in grote lijnen heeft de gedeputeerde precies al die punten al aangegeven dat Gedeputeerde Staten dat gaan doen. Het punt van 'elke vergadering' gaat dan net even te ver. Daarom zullen wij tegen die motie stemmen.

Stemming.

De VOORZITTER: Ik begin met motie M11. Er is geen reden om motie M17 eerder in stemming te brengen, want het is geen motie van wantrouwen. Er wordt aan het college gevraagd zich te beraden op zijn positie gezien de opstelling van de coalitiefracties. Dat is geen motie van wantrouwen. Dat houdt dus in dat die motie in de normale volgorde in stemming kan komen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Moeten niet eerst de amendementen in stemming gebracht worden?

De VOORZITTER: Ik heb geen amendementen bij agendapunt 6.

Provinciale Staten aanvaarden de motie M11. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van D66, SP, GroenLinks.

Provinciale Staten verwerpen de motie M12. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de SP, ChristenUnie en PvdD.

Provinciale Staten verwerpen de motie M13. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PvdA, PVV, SP, ChristenUnie, PvdD, SGP en 50Plus.

Provinciale Staten aanvaarden de motie M14. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van de VVD, D66 en GroenLinks.

Provinciale Staten verwerpen het amendement A8. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van de SP, ChristenUnie, PvdD en 50Plus.

Provinciale Staten verwerpen het amendement A7. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van de SP, ChristenUnie, PvdD en 50Plus.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel nieuwe planning en extra budget Uithoflijn, PS2018MME06, met de aantekening dat de fracties van de PVV en de heer Joustra geacht worden tegengestemd te hebben.

Provinciale Staten verwerpen de motie M15. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PvdA, PVV, SP, ChristenUnie, PvdD, SGP en 50Plus.

Provinciale Staten aanvaarden de motie M16. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van D66, SP, GroenLinks en PvdD.

Na hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten de motie M17. Voor de motie hebben gestemd de heren Toutouh en Ubaghs, mevrouw Arissen, de heer Boer, mevrouw Broere, de heer Dercksen, mevrouw De Haan, mevrouw d'Hondt, de heer IJssennagger, mevrouw Keller, de heer Van Kranenburg, mevrouw Krijgsman, de heren De Kruijf, G. van Leeuwen, P. van Leeuwen en Van Muilekom, mevrouw Noordenbos, mevrouw Poppe en de heren Schaddelee en Suna. Tegen de motie hebben gestemd mevrouw Vaessen, mevrouw Vlam, de heer Bekkers, mevrouw Boelhouwer, de heren Boerkamp, Boswijk en De Brey, mevrouw Dekker, mevrouw Dercksen, de heer De Droog, mevrouw Eijsbroek, mevrouw Ens, de heren Van Essen, Germs, Groothuizen en Hoefnagels, mevrouw Hoek, de heren Jansen, Joustra en Kocken, mevrouw Koelewijn, mevrouw Kotkamp, de heren Mourik-Geluk, Van Oosterom, Overkleef en Van Reenen en mevrouw Schneiders.

Sluiting.

De VOORZITTER: Ik sluit de vergadering en wens u allen een goede nachtrust.

Einde van de vergadering om 00.10 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 19 maart 2018.

De voorzitter,

De griffier,